

BOEIENDE PENSIOENRECHTSpraak GEPUBLICEERD IN 2020 OP VOLGORDE VAN PUBLICATIEDATUM

Week 1/1 – 5/1

Rechtbank Den Haag 27 augustus 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:13410

Rubriek: pensioenkorting/korting/rechtenkorting

Samenvatting: Kantonrechter oordeelde dat de door PMT toegepaste pensioenkorting rechtmatig was, het Hof oordeelde dat deze onrechtmatig was. De vraag of PMT onrechtmatig heeft gekort doordat een informatieplicht zou zijn geschonden (PMT zou onjuist en onvolledig hebben geïnformeerd) ligt ter beantwoording bij de Hoge Raad. Deze zaak betreft de schadestaatprocedure na het wijzen van arrest door het Hof. PMT verzoekt die procedure aan te houden totdat de Hoge Raad uitspraak zal hebben gedaan. Belanghebbende verzet zich daartegen, mede gezien zijn hoge leeftijd (72 jaar). De onzekerheid omtrent de aansprakelijkheid van PMT (mede gezien een efficiënte procesvoering) geeft voor de Kantonrechter de doorslag, de schadestaatprocedure wordt aangehouden in afwachting van de cassatieprocedure (en de mogelijke uitspraak door een verwijzingshof, indien wordt verwezen).

Annotatie: deze zaak is een zeldzaam voorbeeld waar de uitvoerbaarheid bij voorraad van een uitspraak (de uitspraak van het Hof) moet wijken voor de belangen van de debiteur (PMT), zij het dat van uitvoerbaarheid bij voorraad van een uitspraak strekkend tot betaling van een concreet schadebedrag nog geen sprake was. Daarin lag kennelijk de escape voor PMT.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:13410&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 24 december 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:11169

Rubriek:

- pensioen en scheiding/alimentatie
- procesrecht/waarheidsplicht

Samenvatting: bij de vaststelling van de draagkracht voor de mate waarin kan worden bijgedragen in de kosten voor de kinderen van ex-partners werd rekening gehouden met pensioenpremieafdracht, omdat onvoldoende gemotiveerd werd betwist dat van pensioenpremieafdracht sprake was (de stelling dat daarvan sprake was, was gebaseerd op de loonstrook over één maand).

Annotatie: door het oog van de naald op het punt van de bewijsvoering: de slagingskans van een vordering wordt vergroot door de relevante feiten meteen volledig en duidelijk aan te voeren; vgl. art. 21 Rv. (waarheidsplicht).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2019:11169&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 6/1 - 12/1

Rechtbank Midden-Nederland 27 november 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:6141

Rubriek: bedrijfstakpensioenfonds/aansluiting

Samenvatting:

- pizza's zijn "waren" als bedoeld in het verplichtstellingsbesluit van BPF Detailhandel, tot welk oordeel de rechtbank kwam op basis van taalkundige uitleg ("eetwaar" valt onder "waar") en verwijzing naar de Warenwet waarin onder "waren" ook eetwaren kunnen worden verstaan;
- franchisenemers die de ingrediënten voor pizza's inkopen, daarvan pizza's bakken en die pizza's verkopen, verkopen dezelfde waren als de waren die zijn ingekocht.
- De franchisenemers vallen daarom onder de werkingssfeer van BPF Detailhandel.

Annotatie: lijkt zich in de rechtspraak een trend te hebben ontwikkeld dat tot verplichte deelneming aan een bedrijfstakpensioenfonds slechts wordt geconcludeerd indien bij lezing van het verplichtstellingsbesluit ook voor de verstandige leek aanstonds duidelijk is dat het verplichtstellingsbesluit van toepassing is (toepassing van het "duidelijkheidscriterium"; toegepast in Gerechtshof 's-Hertogenbosch 7 november 2017, ECLI:NL:GHSHE:2017:4788 inzake Lotra (overweging 3.3.13), Gerechtshof Amsterdam 28 mei 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:1849 inzake Booking.com (met name overweging 3.6), Rechtbank Rotterdam, Sector Kanton, Locatie Dordrecht 26 juli 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:6053 ("pannenkoek is geen koek"; overweging 5.28) en Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 10 september 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:7382 (overweging 4.4)), met deze uitspraak waaiert de kwestie van interpretatie van verplichtstellingsbesluiten juist volledig de andere kant op. Immers wie vindt nu aanstonds dat een pizza een "waar" is en dat een pizzabakker dezelfde waren doorverkoopt (de gebakken pizza) als werden ingekocht om de pizza te kunnen bakken? De uitspraak komt voor de rechtspraak uiterst onwenselijk voor, om de navolgende redenen: 1) de reikwijdte van de werkingssfeer van BPF Detailhandel wordt met deze uitspraak zo ver opgerekt, dat onbepaalbaar veel andere ondernemingen ook onder de werkingssfeer van BPF Detailhandel gaan vallen waardoor zowel voor werkgevers als BPF Detailhandel zelf enorme rechtsonzekerheid bestaat, 2) de uitspraak leidt tot een niet in te schatten hoeveelheid overlapsituaties (ondernemingen of werkgevers die onder twee of meer bedrijfstakpensioenfondsen vallen; waardoor sprake is van een onaanvaardbaar rechtsgevolg en in het licht van objectieve uitleg bovendien onaannemelijk rechtsgevolg) en 3) BPF Detailhandel heeft een enorm niet in te schatten risico uit hoofde van de regel "geen premie, toch pensioen" binnengehaald. Het benieuwt mij hoe BPF Detailhandel dat risico in de jaarrekening gaat verwerken. Art. 2:362, lid 1 BW noopt BPF Detailhandel dat risico in de jaarrekening tot uitdrukking te brengen, omdat het BPF haar crediteuren (waaronder de deelnemers, gewezen deelnemers en personen met accessoire rechten) anders geen juiste en volledige weergave biedt van de solvabiliteitspositie van het pensioenfonds. Niet ondenkbeeldig is dat de op te nemen voorziening tot rechtenkorting noodzaakt.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBMNE:2019:6141>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 7 januari 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:8

Rubriek: pensioenovereenkomst/toeslagverlening/waardeoverdracht

Samenvatting:

- Toeslagverlening die afhankelijk was gesteld van een besluit van de werkgever met uitstelfinanciering gold als voorwaardelijk in het licht van de toepasselijke Haviltex-uitleg, mede omdat de toeslagverlening voorwaardelijke toeslagverlening van een eerder geldend pensioenreglement van een BPF verving. Beroep op de wetsgeschiedenis van de Pensioenwet waaruit blijkt dat niet uitdrukkelijk voorwaardelijk geformuleerde toeslagverlening die afhankelijk was van een door de werkgever te nemen besluit in combinatie met uitstelfinanciering onder de PSW als "voorwaardelijk" gold.
- werkgever mocht gezien de toepasselijke Haviltex-uitleg niet aannemen dat de werknemers door akkoord te gaan met waardeoverdracht afstand deden van hun recht op voorwaardelijke toeslagverlening; het Hof gelast een inlichtingencomparitie om te kunnen beoordelen tot welke veroordeling een inspanningsverplichting van de werkgever tot nakoming van de toezegging omtrent voorwaardelijke toeslagverlening moet leiden. Beroep op HR 23 april 2010 ECLI:NL:HR:2010:BL5262 (Halliburton), rov. 3.5.3. slot.

Annotatie: zie uit het overzicht over 2019 Rechtbank Noord-Holland 31 juli 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:6929 met mijn annotatie waaruit blijkt dat de betreffende uitspraak in mijn visie onjuist is. De uitspraak van het Hof lijkt het uitgangspunt te kiezen dat toeslagverlening die onder de PSW voorwaardelijk was bedoeld, dat ook onder de Pensioenwet bleef, zij het dat vanaf 2007 een voorwaardelijkheidsverklaring moest worden opgenomen. Dat lijkt een redelijke uitleg, omdat de arbeidsvoorwaarden dan materieel gelijk blijven, terwijl deze in de uitspraak van de Rechtbank Noord-Holland juist in belangrijke mate door wetsduiding zouden verbeteren als gevolg van de onder die uitspraak noodzakelijke voorfinanciering van de toekomstige toeslagverlening. Een vraag die rijst of het Hof tot hetzelfde oordeel zou zijn gekomen indien objectieve uitleg van toepassing zou zijn geweest (zonder de "Condor-correctie", inhoudend dat de bedoeling van een objectief uit te leggen arbeidsvoorwaarde de doorslag kan geven indien deze gunstiger uitpakt voor de werknemer).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:8&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Amsterdam 17 december 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:4633

Rubriek: pensioen en scheiding/verevening

Samenvatting: aan de vordering dat lijfrenteverzekeringen en de kapitaalverzekeringen ter aflossing van de hypotheek zouden moeten worden verevend (omdat geen recht bestond op alimentatie vanwege het ontbreken van draagkracht) ontbreekt een grondslag. De vorderingen worden afgewezen omdat de bedoelde verzekeringen niet onder de reikwijdte van de WVPS vallen.

Annotatie: op het leerstuk van het onaanvaardbaar rechtsgevolg werd geen beroep gedaan, dat zou waarschijnlijk ook hebben gefaald.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2019:4633&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Den Haag 24 december 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:3423

Rubriek: ondernemingspensioenfondsgovernance

Samenvatting: Het HvJ EU heeft het toetsingskader voor de beoordeling van al dan niet toewijzing van een verzoek tot het stellen van prejudiciële vragen gegeven in het Köbler-arrest (dat is het arrest van 30 september 2003, C-224/01, ECLI:EU:C:2003:513). Het stellen van prejudiciële vragen is uitsluitend een zaak van de rechter aan wie het geschil is voorgelegd; artikel 267 VWEU strekt er niet toe particulieren (afdwingbare) rechten toe te kennen. Daarnaast is er in deze zaak geen voldoende gekwalificeerde schending van het Unierecht. In casus geen verplichting voor het College van beroep voor het bedrijfsleven om prejudiciële vragen te stellen in verband met de toepassing door DNB van art. 116 Pensioenwet, dat is gebaseerd op artikel 7 van Richtlijn 2003/41/EG van de Europese Unie (en per 23 december 2016 Richtlijn 2016/2341; de Pensioenrichtlijn). Artikel 7 Pensioenrichtlijn draagt de lidstaten op om instellingen voor pensioenvoorziening te verplichten om "*hun werkzaamheden te beperken tot activiteiten in verband met pensioenuitkeringen en werkzaamheden die daarmee verband houden*".

Annotatie: dit betrof weer een procedure inzake het pensioenfonds dat zich op grote schaal bezighield met dividendarbitrage, waaraan de pensioenactiviteiten feitelijk ondergeschikt waren.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2019:3423&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 13/1 - 19/1

Rechtbank Noord-Nederland 11 december 2019, ECLI:NL:RBNNE:2019:5554

Rubriek: pensioen en scheiding/alimentatie

Samenvatting: verlenging alimentatieduur van 12 jaar met 6 jaar omdat het eindigen van de alimentatie na 12 jaar in redelijkheid niet van de alimentatiegerechtigde kon worden gevergd; de alimentatiegerechtigde was na het eindigen van het huwelijk arbeidsongeschikt geworden en hoewel die arbeidsongeschiktheid geen samenhang vertoonde met het huwelijk, werd daarmee op grond van jurisprudentie van de Hoge Raad toch rekening gehouden. Geen verlenging tot de pensioendatum van de alimentatiegerechtigde, 6 jaar zou voldoende moeten zijn om tot financiële zelfstandigheid te komen.

Annotatie: de uitspraak houdt niet in dat een de facto recht bestaat op alimentatie tot de pensioeningangsdatum (van eigen pensioen of betalingen uit hoofde van pensioenverrekening of pensioenverevening), maar betekent wel dat de alimentatieplichtige het risico loopt aangesproken te worden voor het gedeeltelijk opvullen van het "inkomensgat" gedurende de periode tussen het eindigen van de alimentatie en de ingangsdatum van het pensioen van de alimentatiegerechtigde of de betalingen uit hoofde van pensioenverrekening of pensioenverevening. De vraag rijst of dit soort uitspraken weer meer gaat voorkomen gezien de met ingang van 2020 in werking getreden wetgeving die onder omstandigheden verkorting van de alimentatieduur betekent.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNNE:2019:5554&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 20/1 - 26/1

Rechtbank Oost-Brabant 10 december 2015, ECLI:NL:RBOBR:2015:7913

Rubriek: eenzijdige wijziging pensioenovereenkomst

Samenvatting: uitspraak Kantonrechter in de Fair Play-zaak; Kantonrechter toetst of werkgever Fair Play bij de wijziging van de pensioenovereenkomsten met zijn werknemers een zodanig zwaarwichtig belang had dat het belang van de werknemers bij ongewijzigde handhaving van de pensioenovereenkomsten daarvoor moest wijken (o. 3.3.) en constateert dat dit feitelijk het geval is omdat de continuïteit van de werkgever is geding is gezien een omzetsdaling van 86% als gevolg van wetswijzigingen binnen de gokmarkt. Daarbij speelde een rol dat de OR met wijziging van de pensioenovereenkomsten had ingestemd.

Annotatie: in deze zaak volgde de Kantonrechter de absolute benadering bij het uitvoeren van de toets of aan het zwaarwichtigheids criterium voor het eenzijdig mogen doorvoeren van de wijziging van de pensioenovereenkomsten met de werknemers was voldaan. Deze zaak heeft uiteindelijk geleid tot het arrest HR 29 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1869 waarin de Hoge Raad de relatieve benadering toepaste. Zie mijn annotatie bij de uitspraak van de Hoge Raad in het rechtspraakoverzicht over 2019.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2015:7913&showbutton=true&keyword=Pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 16 januari 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:133

Rubriek: belastingheffing over uitkeringen uit ontslagvergoeding

Samenvatting: de belastingplichtige ontving in Duitsland periodieke uitkeringen uit hoofde van een verzekering waarvoor als koopsom een ontslagvergoeding was aangewend en stelde dat sprake was van pensioenuitkeringen, zodat volgens het Verdrag ter voorkoming van dubbele belasting de belastingheffing aan Duitsland zou toekomen. De uitkeringen zouden onder het Verdrag als pensioenuitkeringen kwalificeren omdat de ontslagvergoeding bestond uit en zou zijn afgestemd op het gestelde feit dat de belastingplichtige onvoldoende pensioenrechten zou hebben opgebouwd, zodat de ontslagvergoeding zou hebben gestrekt tot verbetering van de pensioenrechten van de belastingplichtige. Dit betoog werd niet gevolgd omdat in de polis uitdrukkelijk was vermeld dat de periodieke uitkeringen zouden gelden als loon uit vroegere dienstbetrekking, niet zijnde pensioen.

Annotatie: deze zaak toont maar weer eens aan hoe nauw de vastlegging luistert. Omdat uit de correspondentie gewisseld in het kader van de uitdiensttreding en de toekenning van de ontslagvergoeding niet bleek dat het bedrag zou strekken tot pensioenverbetering, ging de rechter daarvan niet uit, ook al stelde de belastingplichtige dat het van meet af aan zijn bedoeling was de ontslagvergoeding aan te wenden voor pensioenverbetering. Overigens behoefde niet ook nog in Duitsland (het woonland) belasting te worden betaald.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:133&showbutton=true&keyword=Pensioen>

Gerechtshof Den Haag 21 januari 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:25

Rubriek: toeslagverlening/onbedoeld onvoorwaardelijke toeslagverlening

Samenvatting: onvoorwaardelijke toeslagverlening kan ook voor de toekomst niet worden gewijzigd om dat deze onderdeel van de pensioenaanspraak uitmaakt, zodat wijziging voor de toekomst in strijd is met artikel 20 Pensioenwet. Ook het argument dat de toekomstige toeslagen niet vooraf bepaalbaar zijn vanwege een onzekere geambieerde index (het prijsindexcijfer of het loonindexcijfer) maakt dit niet anders. In casu werd geoordeeld dat geen sprake was van een onaanvaardbaar rechtsgevolg indien de onvoorwaardelijke toeslagverlening zou moeten worden gecontinueerd (het betrof een pensioenfonds). De discrepantie tussen de uitvoeringsovereenkomst (die uitging van voorwaardelijkheid van de toeslagverlening) en de pensioenovereenkomst c.q. het pensioenreglement van het pensioenfonds (waarin de toeslagverlening onvoorwaardelijk was geformuleerd) maakte niet dat de gewezen deelnemer aan het pensioenfonds zich niet op het pensioenreglement zou kunnen beroepen en jegens de werkgever op de pensioenovereenkomst (die niet rechtsgeldig was gewijzigd, omdat wijziging van de onvoorwaardelijke toeslagverlening in voorwaardelijke niet mogelijk was).

Annotatie: in deze uitspraak wordt anders dan in Rechtbank Noord-Holland 31 juli 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:6929 (zie het overzicht over 2019) *princiepelijk* geoordeeld over de verhouding tussen artikel 20 Pensioenwet en door invoering van de Pensioenwet onbedoeld onvoorwaardelijk geworden toeslagverlening. Vgl. ook Gerechtshof 's-Hertogenbosch 7 januari 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:8, die ik in mijn annotatie daarbij als niet principieel op dit punt kwalificeerde. De uitspraak is m.i. principieel onjuist, omdat uit de wetsgeschiedenis van de Pensioenwet en de invoeringswet Pensioenwet uitdrukkelijk blijkt dat de vorm van toeslagverlening waar het om gaat (onder de PSW "onvoorwaardelijke" toeslagverlening met uitstelfinanciering op basis van een niet vooraf vaststaande geambieerde index; waarbij de formulering luidde dat toeslagen "worden" toegekend) door invoering van de Pensioenwet onvoorwaardelijk zou worden om de deelnemer en gewezen deelnemer meer duidelijkheid te verschaffen, maar conform de oorspronkelijke bedoeling zou kunnen worden gewijzigd in ook onder de Pensioenwet voorwaardelijke toeslagverlening door het opnemen van de juiste voorwaardelijkheidsverklaring. De niet door de wetgever bedoelde consequenties van het oordeel van het Hof zijn dat a. de arbeidsvoorwaarden van de (gewezen) deelnemers door wetsduiding enorm zouden verbeteren (voorwaardelijk bedoelde toeslagverlening, afhankelijk van de mogelijkheid van de werkgever deze te financieren, zou onvoorwaardelijk worden), en b. de toekomstige toeslagverlening per 1 januari 2007 bovendien zou moeten worden vóórgefinancierd (waarbij de pensioenuitvoerder het insolventierisico van de werkgever zou gaan lopen omdat de pensioenuitvoerder als normadressaat geldt, zie hierna). Voorts nog een wetssystematisch argument. Het oordeel van het Hof volgend zou bovendien een uitkeringsovereenkomst van het type eindloonsysteem ook nimmer voor de toekomst kunnen worden gewijzigd waar het de coming backservice betreft, die ook "onvoorwaardelijk" is toegekend, maar afhankelijk is van onzekere toekomstige verhogingen van de pensioengrondslag en uitstelfinanciering kent (coming backservice zou dan moeten vóórgefinancierd). Zie voor de relevante passages uit de wetsgeschiedenis: kamerstukken II, 2005-2006, 30 413, nr. 3, p. 17 ("*alleen bij vooraf onvoorwaardelijk overeengekomen toeslagen is de toeslag al onderdeel van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht vanaf het moment van opbouwen*") waaruit blijkt dat indien toeslagverlening onder vigeur van de PSW voorwaardelijk

was bedoeld, deze door invoering van de Pensioenwet niet onvoorwaardelijk zou worden; Kamerstukken I 2006-2007, 30 655, C, p. 2 (geen overgangsrecht van toepassing); Kamerstukken I, 2006-2007, 30 655, C. p. 3 ("*Met deze bepalingen is zekergestellt, dat de nieuwe normen zich niet tevens tot het verleden zijn gaan uitstrekken.*"), waarbij werd opgemerkt dat vanaf 2007 wel een kennelijk declaratoire voorwaardelijkheidsverklaring moest worden opgenomen om de onder de PSW bestaande situatie te continueren) en kamerstukken I, 2006-2007, 30 655, C, p. 2 waarin werd gesteld dat pensioenuitvoerders de noodzakelijke voorwaardelijkheidsverklaring moesten implementeren die moest voorkomen dat onder de PSW voorwaardelijke toeslagverlening (toeslagverlening op basis van een onzekere geambieerde index met uitstelfinanciering) door invoering van de Pensioenwet onvoorwaardelijk zou worden. Compensatie komt dan ook niet aan de orde, omdat de arbeidsvoorwaarden door het opnemen van de voorwaardelijkheidsverklaring niet wijzigen (zonder de declaratoire wijziging zouden de arbeidsvoorwaarden juist onbedoeld door de wetgever bij wetsduiding verbeteren). Uit die laatste passage volgt dat de pensioenuitvoerders in de visie van de wetgever als normadressaat voor de nieuwe wetgeving golden.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2020:25&showbutton=true&keyword=Pensioen>

Rechtbank Overijssel 22 januari 2020, ECLI:NL:RBOVE:2020:162

Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverevening

Samenvatting:

- Overweging 2.2.: Partijen zijn in hun huwelijksvoorwaarden d.d. 19 mei 1988 – kort samengevat: koude uitsluiting met in artikel 8 t/m 11 een zogenoemd Amsterdams verrekenbeding tot verrekening van netto inkomen als bedoeld in artikel 5 – in artikel 12 overeengekomen dat "*aanspraken op pensioen en hetgeen daarvoor is opgeofferd niet worden verrekend overeenkomstig artikel 8, echter met uitzondering van periodieke uitkeringen die vervallen ingevolge een recht op ingegaan pensioen.*"
- Overweging 2.3.: Naar het oordeel van de rechtbank blijkt uit de door partijen gekozen/geaccordeerde bewoordingen in artikel 12, terzake waarvan de notaris een voorlichtende taak heeft (gehad), de zogenoemde Belehrungspflicht, mede in het licht van de na invoering van de WVPS ten aanzien van onderhavige problematiek gewezen rechtspraak - lees: de rechtsvraag: is respectievelijk in hoeverre is (artikel 11 van) de WVPS thans van toepassing in een situatie als de onderhavige? - onmiskenbaar dat partijen pensioenverrekening (in de zin van Boon/Van Loon) en in het voetspoor daarvan pensioenverevening (de later ingevoerde WVPS) hebben uitgesloten en dit uitdrukkelijk hebben willen uitsluiten, waar het gaat om *toekomstige* uitkeringen ingevolge (een) eerst na het eindigen van de verrekenplichtige periode - eindigend op datum feitelijk gescheiden leven van partijen, aldus artikel 11 huwelijksvoorwaarden – ingegaan pensioen(en).

Annotatie: is het wel zo duidelijk als de rechtbank oordeelt? Uit de recursieve tekst lijkt te volgen dat ingegane pensioenuitkeringen wel op basis van het verrekenbeding (niet op basis van het Boon/van Loon-arrest) zouden moeten worden verrekend (zodanig dat elk gelijke bedragen ontvangt, bruto of netto is onduidelijk en zou bij gebreke van de mogelijkheid van Haviltex-uitleg uit

objectieve uitleg moeten volgen, waarbij ik zou zeggen dat alsdan van bruto bedragen moet worden uitgegaan omdat uitgaan van netto bedragen tot het onaannemelijke rechtsgevolg zou leiden dat allerlei privé omstandigheden een rol gaan spelen bij de berekening, iets wat partijen niet zullen wensen. Vermeldenswaard is nog dat het beroepspensioenfonds van de man op grond van art. 11 WVPS tot verevening was overgegaan en dat moest terugdraaien.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOVE:2020:162&showbutton=true&keyword=Pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 14 januari 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:83

Rubriek: eenzijdige wijziging pensioenovereenkomst c.q. werknemerspensioenpremie/werknemerspremie

Samenvatting: feitelijk oordeel dat geen sprake was van een dynamisch incorporatiebeding in de arbeidsovereenkomsten van de werknemers inhoudend dat indien tussen werkgever en OR overeenstemming zou worden bereikt over een (neerwaartse) wijziging van arbeidsvoorwaarden (het betrof de invoering van werknemerspensioenpremie), de werknemers daaraan zouden zijn gebonden (o. 3.5.6); kantinesessies zonder opvolgende individuele voorlichtingsgesprekken (die wel waren toegezegd) onvoldoende voor het aannemen van welbewuste instemming van de werknemers met de invoering van werknemerspremie (o. 3.6.4) waarbij een netto-vergoeding voor het aanschaffen van een computer of iPad onvoldoende compensatie was (o. 3.6.10); werknemers niet verplicht de werknemerspensioenpremie te accepteren onder toepassing van het Stoof/Mammoet-criterium (o. 3.7.4 en 3.7.5).

Annotatie: interessant is dat het Hof de door de werkgever gewenste invoering van een werknemerspensioenpremie zowel toetst aan het criterium van de welbewuste instemming volgens het CZ-arrest van de Hoge Raad, als aan het Stoof Mammoet-criterium (de dubbele redelijkheidstoets). Zie over het al dan niet samenlopen van deze toetsen mijn annotatie bij HR 29 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1869 inzake Fair Play in het rechtspraakoverzicht 2019.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

Rechtbank

<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBOBR:2018:1001>

Hof

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:83&showbutton=true&keyword=Pensioen>

HR 17 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:70

Rubriek: pensioen en scheiding/IPR

Samenvatting:

Het recht dat van toepassing is op het huwelijksvermogensregime van partijen, wordt aangewezen door de verwijzingsregels van het Huwelijksvermogensverdrag.

Art. 10:9 BW is een bepaling van Nederlands commuun internationaal privaatrecht. Deze bepaling kan slechts toepassing vinden in gevallen die niet worden bestreken door een verdrag of een EU-verordening, of voor zover toepassing in een concreet geval verenigbaar is met een toepasselijk verdrag of een toepasselijke EU-verordening.

Het Huwelijksvermogensverdrag bevat een gesloten stelsel van verwijzingsregels dat geen ruimte laat voor toepassing van art. 10:9 BW. Het door het Huwelijksvermogensverdrag aangewezen recht dient dus te worden toegepast, ook indien toepassing van dat recht een onaanvaardbare schending zou opleveren van het bij partijen levende gerechtvaardigde vertrouwen of van de rechtszekerheid, zoals bedoeld in art. 10:9 BW.

Annotatie: gevolg was dat in het kader van verdeling niet Nederlands recht (met de daarbij destijds nog behorende volledige huwelijksgoederengemeenschap) van toepassing was, maar Jordans soennitisch recht (dat kennelijk geen huwelijksgoederengemeenschap kent).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

Hof

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2018:5638&showbutton=true&keyword=Pensioen>

HR

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2020:70>

HR 24 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:114

Rubriek: onderscheid/leeftijdsonderscheid

Samenvatting:

Legitiem doel

- Volgens art. 6 lid 1 Richtlijn vormt een verschil in behandeling op grond van leeftijd geen discriminatie indien dit verschil in het kader van de nationale wetgeving objectief en redelijk wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel, met inbegrip van legitieme doelstellingen van het beleid op het terrein van de werkgelegenheid, de arbeidsmarkt of de beroepsopleiding, en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.
- Doelstellingen die als 'legitiem' in de zin van art. 6 lid 1 Richtlijn zijn te beschouwen en bijgevolg kunnen rechtvaardigen dat wordt afgeweken van het principiële verbod van discriminatie op grond van leeftijd, zijn doelstellingen van sociaal beleid. Door hun karakter van algemeen belang onderscheiden deze legitieme doelstellingen zich van louter individuele beweegredenen die eigen zijn aan de situatie van de werkgever.
- Lidstaten en de sociale partners beschikken op nationaal niveau over een ruime beoordelingsmarge, niet alleen bij de beslissing welke van meerdere doelstellingen van sociaal en werkgelegenheidsbeleid zij specifiek willen nastreven, maar ook bij het bepalen van de maatregelen waarmee deze doelstellingen kunnen worden verwezenlijkt.
- Indien de maatregel het resultaat is van een overeenkomst die tot stand is gekomen door onderhandelingen tussen de vertegenwoordigers van de werknemers en de vertegenwoordigers van de werkgevers, die aldus hun recht op collectieve onderhandelingen, dat is erkend als een grondrecht, hebben uitgeoefend, is het aan de sociale partners overgelaten om een evenwicht te bepalen tussen hun respectieve belangen. Dat biedt een niet te verwaarlozen flexibiliteit, aangezien elk van de partijen de overeenkomst eventueel kan opzeggen.
- De beoordelingsmarge mag niet tot gevolg hebben dat de toepassing van het beginsel van het verbod van discriminatie op grond van leeftijd zinloos wordt.

Passendheid

- Wat de passendheid betreft, dient de rechter te onderzoeken of de bestreden maatregel niet kennelijk ongeschikt is om het daarmee nagestreefde legitieme doel van het sociaal en werkgelegenheidsbeleid te bereiken. In dat verband geldt dat eenvoudige algemene verklaringen van de werkgever ten betoge dat een bepaalde maatregel geschikt is om bij te dragen tot het beleid op het terrein van de werkgelegenheid, de arbeidsmarkt of de beroepsopleiding, niet volstaan om aan te tonen dat het doel van die maatregel een afwijking van het beginsel van non-discriminatie kan rechtvaardigen en evenmin gegevens verschaffen op grond waarvan redelijkerwijs kan worden geoordeeld dat de gekozen middelen geschikt waren ter bereiking van dat doel.

Noodzakelijkheid

- Wat de noodzakelijkheid betreft, dient de rechter te onderzoeken of de bestreden maatregel verder gaat dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de nagestreefde doelen en op excessieve wijze afbreuk doet aan de belangen van de werknemers die de bedongen pensioenleeftijd bereiken, waarbij de maatregel in zijn eigen regelingscontext dient te worden geplaatst en rekening moet worden gehouden met zowel het nadeel dat daaraan kleeft voor de betrokken personen als met het voordeel daarvan voor de samenleving in het algemeen en voor de individuen waaruit zij bestaat.¹³

Feitelijke beoordeling aftoppingsregeling ABN AMRO (geen uitkering uit hoofde van sociaal plan voor degenen van 62 jaar of ouder omdat zij over adequaat pensioen beschikken)

- De ruime beoordelingsmarge van sociale partners aan wie het is overgelaten om een evenwicht te bepalen tussen hun respectieve belangen, en de flexibiliteit die zij hebben om een genomen maatregel zo nodig aan te passen, brengen mee dat de rechter de door de sociale partners gemaakte keuzes met terughoudendheid moet beoordelen. In dat verband had het hof ten aanzien van de passendheid van de met de sociale partners overeengekomen aftoppingsregeling moeten beoordelen of deze regeling niet kennelijk ongeschikt was voor het bereiken van de legitieme doelen die daarmee worden nagestreefd (zie hiervoor in 3.1.6). Ten aanzien van de noodzakelijkheid van de aftoppingsregeling had het hof moeten beoordelen of zij op excessieve wijze afbreuk doet aan de belangen van de daardoor benadeelden, waarbij het de regeling in haar eigen regelingscontext had dienen te plaatsen door ook acht te slaan op de Mobiliteitsorganisatie en de door ABN AMRO getroffen en bekostigde pensioenmaatregelen. In dat verband had het hof rekening moeten houden met zowel het nadeel dat voor de betrokken personen aan de aftoppingsregeling kleeft als met het hiervoor in 3.1.7 bedoelde voordeel daarvan. Het hof heeft deze maatstaven en omstandigheden niet (kenbaar) aan zijn in rov. 3.10 vervatte oordeel ten grondslag gelegd.

Volgt verwijzing naar Gerechtshof Den Haag

Annotatie: een duidelijke leidraad van de Hoge Raad voor toetsing van objectieve rechtvaardiging van leeftijdsonderscheid. Bij een door sociale partners overeengekomen sociaal plan dient terughoudend te worden getoetst, maar de "bodem" is dat het verbod op leeftijdsonderscheid geen "lege huls" moet worden. Daar ligt op nationaal niveau beleidsvrijheid voor de rechter om die ondergrens vast te stellen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

Arrest Hoge Raad

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2020:114&showbutton=true&keyword=Pensioen>

Conclusie AG

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:PHR:2019:873&showbutton=true&keyword=Pensioen>

Arrest Hof

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2018:3495&showbutton=true&keyword=Pensioen>

CRvB 23 januari 2020, ECLI:NL:CRVB

Rubriek: AOW/pensioenoverzicht

Samenvatting:

- De vermelding in een pensioenoverzicht van een datum waarop een verzekerde naar verwachting de pensioengerechtigde leeftijd bereikt is niet op rechtsgevolg gericht, zodat daartegen niet kan worden opgekomen.
- De verschuiving van de aanvangsleeftijd van de verzekering voor de AOW, die het gevolg is van de inwerkingtreding van artikel 7a van de AOW, leidt in het algemeen niet tot schending van artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en evenmin is sprake van schending van de verdragsrechtelijke discriminatieverboden.

Annotatie: op het punt van de status van een pensioenoverzicht geldt in het bestuursrecht een lijn die analoog loopt aan die in het privaatrecht. Noch een beroep op het bestuursrechtelijke vertrouwensbeginsel, noch een beroep op het privaatrechtelijke vertrouwensbeginsel plegen te slagen bij onjuiste pensioenopgaven. Van een eigendomsinbreuk ten aanzien van versoering van staatspensioenen kan slechts sprake zijn in de situatie waarin deze een "individual excessive burden" veroorzaken, in het privaatrecht kan daarvan geen sprake zijn omdat de regeling rond eigendomsontneming in het eerste protocol bij het EVRM zich op overheden richt, niet op private instellingen zoals pensioenuitvoerders. In dat verband kunnen de SVB en pensioenuitvoerders niet op één lijn worden gesteld.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2020:143&showbutton=true&keyword=Pensioen>

Gerechtshof Den Haag 11 december 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:3683

Rubriek: pensioen en scheiding/alimentatie

Samenvatting: bij de berekening van de draagkracht voor betaling van alimentatie door een DGA wordt geen rekening gehouden met toekomstige onzekerheden omtrent het te behalen beleggingsrendement vanaf de pensioendatum van de DGA.

Annotatie: hoewel de wettelijke regeling voor vaststelling van alimentatie de rechter de ruimte geeft met toekomstige omstandigheden rekening te houden bij het vaststellen van de draagkracht, wordt in de praktijk als regel geen rekening gehouden met toekomstige mogelijke negatieve omstandigheden, omdat de wet de mogelijkheid kent een wijzigingsverzoek in te dienen als het zo ver is.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2019:3683&showbutton=true&keyword=Pensioen>

Week 27/1 - 02/2

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 21 januari 2020, ECLI:N:GHARL:2020:541

Rubriek: informatie/onjuiste informatie

Samenvatting:

- Pensioenreglement van (spoorweg) pensioenfonds doorslaggevend voor het bepalen van de pensioenrechten, zodat op alle onjuiste correspondentie van het pensioenfonds met als sluitstuk de toekenningsbrief geen beroep kon worden gedaan en de fout mocht worden hersteld; pensioenfonds handelt onrechtmatig jegens de (inmiddels overleden) pensioengerechtigde door gedurende de gehele deelnemingsperiode onjuiste pensioenopgaven te verstrekken (het pensioen werd aanzienlijk te hoog voorgespiegeld door het toekennen van teveel fictieve deelnemingsjaren na individuele waardeoverdracht) gegeven de feitelijke omstandigheid dat geen sprake was van een evidente fout die ook door een persoon zonder kennis van pensioenen kenbaar had moeten zijn; pensioenfonds gehouden de schade te vergoeden bestaande uit de gemiste pensioenaanvulling die de overleden pensioengerechtigde zou hebben getroffen indien hij van de juiste situatie op de hoogte was geweest op basis van de daarvoor beschikbare middelen.
- Vordering tot schadevergoeding in verband met te weinig ontvangen alimentatie als gevolg van de bij het vaststellen daarvan te lage in aanmerking genomen behoefte afgewezen, omdat niet vaststond dat de ex-partner draagkracht had voor het betalen van hogere alimentatie.
- Bewijsopdracht aan erven om aan te tonen dat de overleden pensioengerechtigde de bedoelde aanvullende voorziening zou hebben kunnen treffen.

Annotatie: vergelijk CRvB 23 januari 2020, ECLI:NL:CRVB en mijn annotatie bij die uitspraak over de status van flankerende informatie bij het pensioenreglement van een pensioenuitvoerder. Voor het overige is dit op het punt van het onrechtmatig handelen door de pensioenuitvoerder een opmerkelijke uitspraak, maar de feitelijke omstandigheden zijn eveneens opmerkelijk.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:541&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba 21 januari 2020, ECLI:NL:OGEEA:2020:8

Rubriek: pensioenpremie

Samenvatting: werkgever veroordeeld tot afdracht van ingehouden maar niet afgedragen werknemerspensioenpremie en werkgeverspensioenpremie.

Annotatie: de uitspraak ligt in lijn van de heersende leer dat het niet afdragen van ingehouden werknemerspensioenpremie en werkgeverspensioenpremie een toerekenbare tekortkoming van de werkgever in de nakoming van de arbeidsovereenkomst/pensioenovereenkomst inhoudt. De vraag rijst of de werknemer een beroep op de regel "geen premie, toch pensioen" zou hebben

kunnen doen. In deze zaak betrof het een verzekerde pensioenregeling, zodat (althans in mijn visie) die regel niet geldt.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:OGEEA:2020:8&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Noord-Holland 27 november 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:9783

Rubriek: onderdekking in stamrecht-BV

Samenvatting:

- Bij belastingheffing over afkoopsom stamrecht ondergebracht in een BV wordt geen rekening gehouden met onderdekking, indien niet voldoende aannemelijk is gemaakt dat het stamrecht niet voor verwezenlijking vatbaar zou zijn. Verwijzing naar de wetsgeschiedenis voor afkoop pensioen in eigen beheer.
- Het beroep op het bepaalde in artikel 19b, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet LB (oud) kan eiser niet baten. Eiser heeft niet aannemelijk gemaakt dat hij zijn aanspraken in zijn hoedanigheid van werknemer gedeeltelijk heeft prijsgegeven, en bovendien heeft hij niet aannemelijk gemaakt dat deze aanspraken niet voor verwezenlijking vatbaar waren als bedoeld in voormelde wetsbepaling.
- De rechtbank wijst in dit verband met dit laatste naar de parlementaire geschiedenis: "De (...) toevoeging aan art. 11c [rechtbank: thans artikel 19b], eerste lid, van onderdeel c trekt ertoe oneigenlijke handelingen met betrekking tot pensioenaanspraken die zijn verzekerd bij een eigen pensioenlichaam of een werkmaatschappij tegen te gaan. Hiermee wordt bewerkstelligd dat ingeval een directeur-grotaandeelhouder zijn voor verwezenlijking vatbare pensioenaanspraken prijsgeeft, de pensioenaanspraak op het onmiddellijk daaraan voorafgaande tijdstip als loon uit vroegere dienstbetrekking wordt aangemerkt. Het prijsgeven van pensioenaanspraken om reguliere belastingheffing geheel of gedeeltelijk te ontlopen wordt daarmee effectief voorkomen. Zijn er dwingende maatschappelijke redenen om af te zien van pensioen zoals bij voorbeeld het geval kan zijn bij faillissement, surséance van betaling en schuldsanering, dan vindt uiteraard heffing over de pensioenaanspraak niet plaats. Het prijsgeven betreft dan immers aanspraken die naar maatschappelijke overwegingen niet meer voor verwezenlijking vatbaar zijn.". Verwijzing naar *Toelichting derde NvW, Kamerstukken II 1994/95, 23 046, nr. 14, p. 6-7.*

Annotatie: het betrof een stamrecht gefinancierd uit een ontslagvergoeding. Afkoop van een onbelast in een stamrecht-BV ondergebrachte ontslagvergoeding leidt tot vergelijkbare sancties als afkoop van pensioen in eigen beheer: toepassing van het progressieve tarief over de commerciële waarde van de te verkrijgen periodieke uitkeringen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2019:9783&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Noord-Holland 15 januari 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:530

Rubriek: fiscaal/omzetbelasting ondernemingspensioenfondsen

Samenvatting: het risico van niet-indexatie en matiging van pensioenaanspraken van niet gepensioneerden, dat zich daadwerkelijk heeft gerealiseerd, is niet voldoende voor vrijstelling van omzetbelasting volgens artikel 11, eerste lid, letter i, ten derde, van de Wet OB voor een ondernemingspensioenfonds om reden dat de deelnemers het beleggingsrisico zouden dragen. Voor een ondernemingspensioenfonds geldt evenmin de vrijstelling van omzetbelasting voor het fiduciaire beheer en het vermogensbeheer. Voor een ondernemingspensioenfonds geldt bovendien niet de vrijstelling van omzetbelasting voor bemiddeling in waardepapieren, omdat van bemiddeling door een pensioenfonds in de zin van de bedoelde regeling geen sprake is.

Annotatie: het beroep op het bestaan van ongelijkheid met instellingen voor collectieve beleggingen (icbe's) en PPI's ten aanzien van fiduciair beheer en vermogensbeheer ging niet op.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2020:530&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 28 januari 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:247

Rubriek: afvloeiingsregeling/sociaal plan

Samenvatting:

- Moet bij het vaststellen van de afgetopte beëindigingsvergoeding van de werknemers/alle boventallige werknemers rekening worden gehouden met de in 2015 herziene AOW-gerechtigde leeftijd van die werknemers en de in 2019 voor in elk geval twee van de werknemers nogmaals herziene AOW-gerechtigde leeftijd (oordeel: CAO-uitleg gevolgd; geen toelichting op het sociaal plan bekend; de woorden "de (voor hem geldende) AOW-leeftijd" moeten worden gelezen als de AOW-leeftijd geldend ten tijde van de totstandkoming van het sociaal plan, het vooruitzicht op het eventueel verschuiven van de AOW-leeftijd vormt onvoldoende grond om aan te nemen dat de verschoven AOW-leeftijd zou zijn bedoeld gezien de ten tijde van de totstandkoming van het sociaal plan bestaande onzekerheid; geen ander oordeel op grond van de individueel gesloten beëindigingsovereenkomsten en beroep op imprévision faalt);
- In hoeverre wordt met de AOW-aftopping een verboden onderscheid naar leeftijd gemaakt (oordeel: geen verboden onderscheid omdat de werknemers voor wie de uitkering uit het sociaal plan is afgetopt in verband met de veronderstelde pensioeningang méér hebben ontvangen dan hun inkomensverlies tot de ten tijde van het sluiten van het sociaal plan geldende AOW-leeftijd).

Annotatie: deze zaak vertoont gelijkenis met de zaak van ABN AMRO (HR 24 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:114). De lijn lijkt te zijn (of worden?) dat aftopping van een vergoeding uit hoofde van een afvloeiingsregeling niet tot verboden leeftijds onderscheid hoeft te leiden, waarbij mogelijk als criterium geldt dat indien ten minste wordt ontvangen (rekening houdend met de WW-uitkering) wat bij voortzetting van het dienstverband zou zijn ontvangen, geen sprake is van verboden onderscheid. Daarbij merk ik op dat dit niet per se omgekeerd hoeft te worden gelezen in die zin, dat dit een minimumregel zou zijn.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:247&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 14 januari 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:304

Rubriek: pensioenontslag

Samenvatting: vordering om na de AOW-leeftijd te mogen doorwerken op grond van de CAO-bepaling dat dit verzoek door de werkgever (ProRail) wordt ingewilligd indien het bedrijfsbelang zich daartegen niet verzet toegewezen. Het beleid dat ProRail zich richt op verjonging van het werknemersbestand en optimalisering van de inzetbaarheid van werknemers is geen voldoende grond voor afwijzing van het doorwerkverzoek.

Annotatie: het Hof toetste niet marginaal of ProRail in redelijkheid tot afwijzing van het verzoek kon komen, maar toetste op basis van een volle toets of voorshands aannemelijk was dat de vordering strekkend tot mogen doorwerken in een bodenprocedure zou worden toegewezen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:304&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 3/2 - 9/2

Rechtbank Amsterdam 23 januari 2020, ECI:NL:RBAMS:2020:344

Rubriek: liquidatie/pensioenfonds/verzet tegen rekening en verantwoording (en plan van verdeling)

Samenvatting: omzetting van pensioenaanspraken met een lagere pensioenrichtleeftijd dan 68 in pensioenaanspraken met pensioenrichtleeftijd 68 is óók in het zicht van liquidatie van een pensioenfonds een waardeoverdracht als bedoeld in art. 83 Pensioenwet; het argument van het pensioenfonds dat het uitoefenen van het bezwaarrecht tot een voor het pensioenfonds onaanvaardbaar rechtsgevolg zou leiden omdat het overnemende pensioenfonds de door middel van een interne collectieve waardeoverdracht omgezette rechten niet zou willen uitvoeren niet gevolgd; verzet tegen rekening en verantwoording (en plan van verdeling) gegrond.

Annotatie: het betrof hier het pensioenfonds van toezichthouder AFM. Een gemaakt bezwaar uit hoofde van het bezwaarrecht van artikel 83 Pensioenwet kan niet lichtvaardig terzijde worden geschoven met een beroep op het onaanvaardbaarheidsleerstuk. Daarvoor ligt de drempel (ook geheel in het algemeen) hoog.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2020:344&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Amsterdam 20 januari 2020, ECLI:N:RBAMS:202:175

Rubriek: wijziging pensioenovereenkomst/opfogen AOW-leeftijd

Samenvatting: de vraag is aan de orde of de (ex) werkgever verplicht is het inkomenshaat dat ontstaat na het eindigen van uitkeringen uit hoofde van een WIA-hiaatverzekering op leeftijd 65 (de AOW-leeftijd ten tijde van het aangaan van de WIA-hiaatverzekering) dient op te vullen totdat de (ex) werknemer de uitgestelde AOW-leeftijd bereikt. De kantonrechter beoordeelt de vordering uitgaande van ongewijzigde arbeidsongeschiktheid (bij het eindigen van de

arbeidsongeschiktheid bestaat geen belang meer bij de vordering omdat de WIA-hiaatverzekering dan niet meer uitkeert). De vordering wordt afgewezen, omdat uit een scenarioanalyse blijkt dat niet kan worden aangetoond dat daadwerkelijk van een inkomenshiaat sprake zal zijn (het grootste gedeelte van de door de werknemer opgebouwde pensioenen ging bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd in; de werknemer was gedeeltelijk arbeidsongeschikt en zou het inkomenshiaat kunnen opvangen door tot zijn hogere AOW-leeftijd te blijven werken).

Annotatie: een vordering tot vergoeding van mogelijke toekomstige schade ligt niet lichtvaardig voor toewijzing gereed. Van schade is in het algemeen slechts sprake indien deze zich heeft voorgedaan (concrete toekomstige schade pleegt te worden gekapitaliseerd).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2020:175&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Amsterdam 21 januari 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:142

Rubriek:

Samenvatting: onderscheid/leeftijdsonderscheid/aftoppingsregeling

Inhoud aftoppingsregeling

- De Aftoppingsregeling houdt in dat een beëindigingsvergoeding nooit meer bedraagt dan het inkomen dat een werknemer zou kunnen verdienen als hij tot aan de AOW-leeftijd bij DL zou blijven doorwerken, verminderd met de pensioenaanspraken uit de Pensioenregeling 1999 en Pensioenregeling 2006 tot aan de AOW-leeftijd. Gevolg is dat oudere werknemers relatief minder aan beëindigingsvergoeding ontvangen dan jongere werknemers.

Legitiem doel

- Doelstellingen die als legitiem kunnen worden aangemerkt, zijn doelstellingen van sociaal beleid die een karakter van algemeen belang hebben en zich daarmee onderscheiden van louter individuele beweegredenen die eigen zijn aan de situatie van de werkgever.
- Oordeel: terughoudende toetsing op grond van rechtspraak van het Hof van Justitie EU en Nederlandse rechters omdat de aftoppingsregeling tussen sociale partners werd overeengekomen. De aftopping voor oudere werknemers heeft als doel te voorkomen dat de beëindigingsvergoeding hoger zou uitvallen dan het te verwachten inkomensverlies als gevolg van ontslag. Daarmee is het doel van de aftopping legitiem.

Passend middel

- Het vereiste van een passend middel houdt in dat het middel dat de werkgever inzet om zijn doel te bereiken daarvoor niet kennelijk ongeschikt is.
- Oordeel: ook de passendheid wordt terughoudend getoetst. De aftopping, waarbij rekening wordt gehouden met de AOW-leeftijd en aanspraken op pensioen met ingangsdatum gelegen vóór de AOW-datum, wordt door de Kantonrechter als passend gezien, ook al geldt de aftrek niet voor een werknemer die soortgelijke aanspraken bij een eerdere werkgever heeft opgebouwd.

Noodzakelijkheids criterium

- Bij de vraag of een middel noodzakelijk is dient te worden onderzocht of het middel verder gaat dan noodzakelijk voor de verwezenlijking. Daarbij

dient rekening te worden gehouden met zowel het nadeel dat daaraan kleeft voor de betrokken personen als met het voordeel daarvan voor de samenleving in het algemeen en voor de individuen waaruit zij bestaat. Er dient dus een belangenafweging te worden gemaakt.

- Oordeel: ook aan dit criterium is voldaan daar uit een rekenkundige toets blijkt dat de oudere toetswerknemer onder het sociaal plan een hoger totaalinkomen heeft dan wanneer hij in dienst zou zijn gebleven (afgezien van de waarde van de leaseauto).

Annotatie: Delta Lloyd-zaak (in verband met de overname van Delta Lloyd door Nationale-Nederlanden). De Kantonrechter heeft de toets voor objectieve rechtvaardiging van leeftijdsonderscheid nauwkeurig doorlopen en kwam tot een gewogen oordeel. Uit de uitspraak leid ik af dat bij de toets van het effect van de aftopping (uiteraard) rekening is gehouden met de mogelijkheid een WW-uitkering te ontvangen. Vergelijk ook de ABN AMRO zaak, die inmiddels de Hoge Raad is gepasseerd en is doorverwezen voor afdoening (HR 24 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:114).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2020:142&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Den Haag 4 februari 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:78

Rubriek: pensioenovereenkomst/bewijs/exhibitieplicht

Samenvatting: de erfgenamen van een overleden werknemer stellen dat deze recht zou hebben gehad op een pensioenregeling, mogelijk bij een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds (PMT). Hoewel deze stelling op niet meer berust dan een partijgetuigeverklaring van de overleden werknemer, wordt de werkgever op de voet van art. 843a Rv. veroordeeld tot inzage in relevante stukken om te kunnen vaststellen of een (mondelinge) pensioenovereenkomst was gesloten. Het feit dat offertes waren aangevraagd voor een pensioenverzekering vormt onvoldoende bewijs voor het bestaan van een pensioenovereenkomst.

Annotatie: een duidelijke uitspraak, waarbij flinterdun bewijs voor het bestaan van een pensioenovereenkomst (een partijgetuigeverklaring) voldoende was om tot exhibitieplicht voor de werkgever te komen. Interessant is voorts dat kennelijk werd aangenomen dat eventueel achterstallig ouderdomspensioen nog aan de erfgename zou moeten worden uitgekeerd, terwijl werd gesteld dat geen belang meer bestond bij het WAO/WIA-hiaatpensioen. Hier zie ik een verband met HR 22 juni 1990, ECLI:NL:HR:1990:AD1162 inzake pensioenverrekening voor arbeidsongeschiktheidspensioen, waaruit blijkt dat arbeidsongeschiktheidspensioen hoogstpersoonlijk is, ouderdomspensioen niet. Mogelijk lag het belang van de erfgename ook of vooral bij partnerpensioen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2020:78&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 4 februari 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:903

Rubriek: pensioenovereenkomst

Samenvatting: werknemer kiest voor vroegpensioen terwijl hij achteraf financieel gunstiger zou zijn uitgekomen indien van een later ingevoerde vertrekregeling zou zijn gebruik gemaakt. Geen informatieplicht voor de werkgever in individuele

situaties bij de keuze voor vroegpensioen te wijzen op een toekomstige vertrekregeling, omdat de werkgever een gerechtvaardigd belang heeft bij geheimhouding van een toekomstig in te voeren vertrekregeling. Beroep op dwaling, misbruik van omstandigheden, goed werkgeverschap en redelijkheid en billijkheid afgewezen.

Annotatie: de reden waarom een werkgever in individuele situaties niet hoeft te informeren over een (mogelijk) op handen zijnde vertrekregeling is waarschijnlijk gelegen in het feit dat werknemers die vroegpensioenering overwegen dan wachten tot de vertrekregeling wordt ingevoerd, waardoor de kosten van zo'n regeling onbeheersbaar worden.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:903&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 10/2 - 16/2

Rechtbank Amsterdam 3 december 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:10063

Rubriek: pensioenontslag

Samenvatting: pensioenontslag gegeven op grond van de bepaling in de arbeidsovereenkomst dat de arbeidsovereenkomst van rechtswege zou eindigen op de AOW-datum (destijds 65 jaar); pensioenopbouw grotendeels op pensioenleeftijd 65 jaar gebaseerd, pensioenopbouw vanaf 2015 op pensioenrichtleeftijd 67 gebaseerd, vanaf 2018 op pensioenrichtleeftijd 68. Opzegging op grond van art. 7:669, lid 4 BW niet vernietigd op grond van art. 7:681 BW omdat het pensioenontslagbeding zo werd uitgelegd, dat het pensioenontslag op de daadwerkelijke AOW-datum van de werknemer kon worden gegeven (deze was al wel uitgesteld), niet pas op de pensioenrichtleeftijd. Geen strijd met goed werkgeverschap en geen beroep op het onaanvaardbaarheidsleerstuk mogelijk.

Annotatie: art. 7:669, lid 4 BW bevat de regeling dat de werkgever bevoegd is de arbeidsovereenkomst op te zeggen in verband met het bereiken van de AOW-leeftijd door de werknemer. Art. 7:681 BW bevat de regeling dat de Kantonrechter een opzegging kan vernietigen onder toekenning van een billijke vergoeding, kort gezegd indien de opzegging in strijd met de wet is. In deze zaak bleek niet of het pensioenontslagbeding volgens de objectieve uitlegmethode of volgens de Haviltex-formule werd uitgelegd. Mij lijkt dat beide uitlegmethode tot dezelfde uitkomst zouden hebben geleid.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2019:10063&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba 29 maart 2019, ECLI:NL:OG EABES:2019:55

Rubriek: pensioen en scheiding/alimentatie

Samenvatting: de behoefte aan alimentatie wordt beperkt door eigen pensioeninkomen van de alimentatiegerechtigde, een "401K" werd door partijen als "pensioeninkomen" beschouwd en dit werd door het Gerecht gevolgd.

Annotatie: uiteraard telt eigen pensioeninkomen mee in het kader van het vaststellen van de behoefte aan alimentatie. Zie over het rechtskarakter van een

“401K” HR 13 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1219 (een arbeidsgerelateerde “401K” geldt als “pensioen” in de zin van de WVPS).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:OGFABES:2019:55&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof ‘s-Hertogenbosch 6 februari 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:371

Rubriek: WWZ/gelijkwaardige voorziening/premievrije pensioen opbouw

Samenvatting: verwijzingsarrest na oordeel Hoge Raad (HR 29 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:449). Zoals de Hoge Raad heeft overwogen, is bij de beoordeling of een in een cao opgenomen voorziening gelijkwaardig is aan de wettelijke transitievergoeding uitgangspunt dat een vergelijking wordt gemaakt tussen de op het tijdstip van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst gekapitaliseerde potentiële waarde van de voorziening waarop de desbetreffende werknemer volgens de cao wegens die beëindiging recht heeft, en de transitievergoeding waarop die werknemer volgens de wettelijke regeling recht zou hebben. Feitelijk oordeel dat ook indien het partnerpensioen niet mede in aanmerking wordt genomen, de gekapitaliseerde waarde van de premievrije pensioenopbouw de transitievergoeding overtrof.

Annotatie: in het midden blijft of partnerpensioen “meetelt”. Partnerpensioen behoort tot de arbeidsbeloning, maar wordt uit de aard daarvan nimmer door de werknemer zelf genoten. Mij lijkt gezien het oordeel van de Hoge Raad dat de doelstelling van de gelijkwaardige voorziening niet hoeft overeen te komen met de doelstelling van de transitievergoeding verdedigbaar dat partnerpensioen meetelt. Op dit punt moet vervolgrechtspraak worden afgewacht.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:371&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Zeeland-West-Brabant 19 december 2019, ECLI:NL:RBZWB:2019:5699 en Rechtbank Den Haag 9 januari 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:14611

Rubriek: pensioen en scheiding/“verboden” alimentatie

Samenvatting: de Rechtbank Zeeland-West-Brabant oordeelde dat indien een pensioen-BV onroerend goed verkoopt en de DGA het bedrag opneemt, sprake is van (gedeeltelijke) afkoop van pensioen in eigen beheer, met als gevolg loonbelastingheffing over de commerciële waarde van de aanspraak en heffing van revisierente bij de DGA. De Rechtbank Den Haag oordeelde dat een onzakelijke rekening-courantlening uit een BV als netto-dividenduitdeling geldt waardoor een naheffingsaanslag dividendbelasting terecht was opgelegd.

Annotatie: deze uitspraken tonen aan dat indien een DGA zijn rekening-courant gedwongen moet laten oplopen voor betaling van “verboden” alimentatie, dit draconische gevolgen kan hebben. Zie over dit onderwerp mijn blog “Verboden” alimentatie.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBZWB:2019:5699&showbutton=true&keyword=pensioen>

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:14611&showbutton=true&keyword=pensioen>

Klik op de link hieronder voor het blog

<https://www.thijssen-pensioen-informatie.nl/blog-verboden-alimentatie/>

Rechtbank Noord-Holland 4 december 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:10837

Rubriek: WWZ/slapend dienstverband/vrijwillige voortzetting pensioenopbouw

Samenvatting: werknemer kreeg na 2 jaar ziekte de keuze tussen beëindiging van het dienstverband met pensioenopbouw en een lagere transitievergoeding of zonder pensioenopbouw en een hogere transitievergoeding. Werknemer kiest voor de lagere transitievergoeding met pensioenopbouw. Werknemer stelt achteraf dat hij so wie so recht heeft op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw en dat werkgever (Tata Steel) hem heeft misleid. Beroep op dwaling slaagt.

Annotatie: een werkgever die keuzes aanbiedt dient juiste en volledige informatie te verstrekken. Hoewel de lat voor een beroep op dwaling in het algemeen hoog ligt, slaagde het beroep hier waarbij een rol speelde dat Tata Steel een grote, professionele werkgever is.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2019:10837&showbutton=true&keyword=pensioen>

HR 14 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:276

Rubriek: pensioen en scheiding/DGA/externe uitvoering rechten ex-partner

Samenvatting:

Overweging 3.1.3:

- Met het uitgangspunt dat de rechtspersoon die een pensioentoezegging doet over voldoende kapitaal moet beschikken om die toezegging te zijner tijd te kunnen nakomen, en het uit de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeiende recht op afstorting van het kapitaal dat nodig is voor het deel van de pensioenaanspraak dat toekomt aan de tot verevening gerechtigde echtgenoot, strookt dat het af te storten kapitaal wordt berekend naar de commerciële waarde van de pensioenaanspraak ten tijde van de afstorting.

Overweging 3.1.4:

- Het voorgaande brengt mee dat naar het tijdstip van echtscheiding bepaald moet worden wat de hoogte is van de pensioenaanspraak van de tot verevening gerechtigde echtgenoot, maar dat de commerciële waarde van die aanspraak – het bedrag dat nodig is om die pensioenaanspraak bij een externe pensioenverzekeraar te verzekeren – bepaald moet worden naar het tijdstip van afstorting door de rechtspersoon.

Overweging 3.2:

- Indien op het moment waarop de afstorting plaatsvindt, onvoldoende kapitaal aanwezig is in de rechtspersoon om én de commerciële waarde van het aandeel in de pensioenaanspraak van de tot verevening gerechtigde echtgenoot af te storten, én voldoende kapitaal in de rechtspersoon achter te laten om de commerciële waarde van het aandeel in de pensioenaanspraak van de tot verevening verplichte echtgenoot te dekken, zal het tekort in beginsel moeten worden gedeeld, evenredig met de verhouding waartoe de verevening overeenkomstig art. 3 lid 1 Wvps leidt.

- De omstandigheden van het geval kunnen meebrengen dat de rechter tot een andere verdeling komt van het tekort tussen de ex-echtgenoten. Daarvoor is met name plaats indien het aan de vereveningsplichtige echtgenoot is toe te rekenen dat zodanig tekort is ontstaan of is opgelopen.

Overweging 3.3:

- Het voorgaande laat onverlet dat de rechter, gelet op alle omstandigheden van het geval, kan beslissen dat geen aanspraak bestaat op (volledige) afstorting indien de tot verevening verplichte echtgenoot stelt en bij betwisting aannemelijk maakt dat de benodigde liquide middelen niet kunnen worden vrijgemaakt of van elders verkregen zonder de continuïteit van de bedrijfsvoering van de rechtspersoon en de daarmee verbonden onderneming in gevaar te brengen.

Annotatie: de hoofdregel is dat de commerciële waarde van pensioen in eigen beheer en dekkingstekort moeten worden beoordeeld naar de datum waarop het recht op pensioenverevening (en eventueel het recht op bijzonder partnerpensioen) en het recht op externe uitvoering ontstaan (datum einde huwelijk of geregistreerd partnerschap) omdat externe uitvoering per die datum moet worden gerealiseerd. Dat is echter theoretisch, omdat in de praktijk externe uitvoering meestal (veel) later plaatsvindt. Omdat de externe uitvoering in de praktijk veel later wordt gerealiseerd, oordeelde de Hoge Raad dat de commerciële waarde van de pensioenen en eventueel dekkingstekort moeten worden bepaald op de datum waarop externe uitvoering feitelijk wordt gerealiseerd. In deze zaak oordeelde de HR in het kader van verfijning van deze hoofdregels dat indien het aan de vereveningsplichtige (de DGA) valt te verwijten dat dekkingstekort oploopt, van de datum waarop het uiteindelijk dan toch tot externe uitvoering komt moet worden uitgegaan, zodat het tekort voor risico van de DGA komt. In casu was het voor externe uitvoering van de rechten van de vereveningsgerechtigde benodigde bedrag in hoger beroep veel hoger vastgesteld dan in eerste aanleg. Omdat het hogere bedrag ten tijde van het eindigen van het huwelijk had kunnen worden opgebracht, kwam het afnemen van het beschikbare bedrag voor risico van de DGA. De Hoge Raad houdt voor de DGA wel de mogelijkheid van tegenbewijs (dat hem geen verwijt valt te maken van het ontstane dekkingstekort) open. Met deze uitspraak lijkt de kwestie van peildata uitgekristalliseerd. Zie verder mijn artikel over dit peildatum-arrest in EB 2020/40.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

Uitspraak Gerechtshof Den Haag

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2018:8995&showbutton=true&keyword=pensioen>

Conclusie AG:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:PHR:2019:1007&showbutton=true&keyword=pensioen>

Hoge Raad

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2020:276&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Amsterdam 23 december 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:10052

Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/aansluiting

Samenvatting:

- **Overweging 9 (algemeen):** De werkingssfeerbepaling is ruim geformuleerd en daarmee heeft de verplichtstelling in beginsel een groot bereik. Dit betekent dat ook nieuwe initiatieven van ondernemingen, zoals het verkopen van waren via een website, waarmee ten tijde van het tot stand komen van de verplichtstelling geen rekening is gehouden, onder het bereik van de verplichtstelling kunnen vallen. Tussen partijen is ook niet in geschil dat de omstandigheid dat Greetz alleen bereikbaar is voor klanten via haar website op zichzelf niet maakt dat zij niet onder de verplichtstelling valt.
- **Overweging 13 (feitelijke uitleg relevante werkingssfeerbepaling):** Zoals ook de Hoge Raad in het Vector-arrest van 24 februari 2012 (ECLI:NL:HR:2012:BU9889) ten aanzien van de werkingssfeer van een CAO heeft bepaald, brengt een redelijke uitleg van de tekst "andere bedrijvigheid" met zich dat daaronder niet alle werkzaamheden vallen van werknemers die "fysiek" geen detailhandel bedrijven, maar alleen die werkzaamheden die ten gunste van andere bedrijvigheid dan detailhandel aan de onderneming bijdragen. Vaststaat dat Greetz geen andere bedrijvigheid exploiteert dan de verkoop van de bestelde producten. Conclusie is dan ook dat de arbeidsuren van werknemers die niet "fysiek" detailhandelswerkzaamheden uitvoeren bij Greetz wel worden ingezet om degene die dat wel doen daartoe in staat te stellen, te ondersteunen of anderszins te faciliteren of ervoor te zorgen dat de producten afzet vinden, door bijvoorbeeld de website te optimaliseren, producten te personaliseren en deze uiteindelijk te bezorgen. Ook de administratieve en HR-werkzaamheden dienen dan ook in ieder geval deels te worden toegerekend aan de bedrijfsvoering in hoofdzaak, te weten detailhandel. Greetz valt met betrekking tot de loonkosten dan ook niet onder de uitzondering van de werkingssfeerbepaling.

Annotatie: omdat de werkingssfeerbepaling ruim is geformuleerd komt de Kantonrechter niet aan toepassing van het "duidelijkheids criterium" toe. Zie verder mijn annotatie bij Rechtbank Midden-Nederland 27 november 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:6141

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2019:10052&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 17/2 - 23/2

Rechtbank Gelderland 5 februari 2020, ECLI:NL:RBGEL:2020:665

Rubriek: pensioenontslag

Samenvatting: het begrip "de pensioengerechtigde leeftijd" in de arbeidsovereenkomst van een medewerkster van de Orde van Advocaten dient te worden uitgelegd op basis van de Haviltex-maatstaf. Taalkundige uitleg geeft geen uitsluitel, omdat naar de letter zowel de AOW-gerechtigde leeftijd als de (hogere) pensioenrichtleeftijd kan zijn bedoeld. Omdat de pensioendatum door de werknemer kan worden gekozen, terwijl de AOW-datum wel een vaste datum is die niet door de werkneemster kon worden beïnvloed, ligt het naar het oordeel van de rechtbank voor de hand voor de toepassing van het pensioenontslagbeding uit te gaan van de AOW-leeftijd. Ook uit feitelijke

omstandigheden vloeide voort dat werd beoogd dat werkneemster op haar AOW-datum zou stoppen met werken. Tot slot gaat het Nederlandse ontslagsysteem uit van het eindigen van een arbeidsovereenkomst bij het bereiken van de AOW-datum. Het beroep op de contra-proferentem regel faalde omdat Haviltex-uitleg mogelijk bleek.

Annotatie: werkneemster deed nog beroep op Gerechtshof Amsterdam 10 september 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:3347 en van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch 22 maart 2016, ECLI:NL:GHSE:2016:1083. In het arrest uit Amsterdam is in de kern overwogen dat de pensioenleeftijd die leeftijd is die volgt uit het pensioenreglement en in het arrest uit 's-Hertogenbosch was dat de AOW-leeftijd. De uitspraken lijken tegenstrijdig maar waren dat niet, omdat de feitelijke omstandigheden afweken en ook afweken van die in deze zaak zodat Haviltex-uitleg tot afwijkende uitkomsten leidde. Interessant voor de rechtsontwikkeling rond uitleg van overeenkomsten is dat de Kantonrechter de facto oordeelde dat contra proferentem-uitleg pas aan de orde komt indien de toepasselijke Haviltex-uitleg niet mogelijk blijkt, als een soort subsidiaire uitlegmethode.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2020:665&showbutton=true&keyword=pensioen>

CRvB 19 februari 2020, ECLI:NL:CRVB:2020:374

Rubriek: samenloop/cumulatie

Samenvatting: inkomsten uit vroegpensioen in mindering gebracht op de WW-uitkering van betrokkenen. De CRvB loopt de regelgeving rond anticumulatie en de wijzigingen daarvan af. In casu kwam het vroegpensioen in mindering op de WW hoewel het recht op vroegpensioen ontstond uit hoofde van een dienstbetrekking die bestond naast de dienstbetrekking waaruit recht op WW voortvloeide, omdat uit hoofde van die andere dienstbetrekking een vrijstelling voor het verrichten van de bedongen arbeid bestond. De uitzonderingsbepaling dat WW niet wordt gekort met (vroeg)pensioen uit hoofde van een andere gelijktijdig bestaande dienstbetrekking moet restrictief wordt geïnterpreteerd (omdat uitzonderingsregelingen uit hun aard restrictief moeten worden geïnterpreteerd) in die zin dat de uitzondering niet geldt als vrijstelling voor het verrichten van de bedongen arbeid bestond uit hoofde van de dienstbetrekking waaruit het (vroeg)pensioen voortvloeide. De dienstbetrekking wordt dan feitelijk niet "vervuld" volgens het wettelijke criterium van de uitzonderingsbepaling (in casu kon de nieuwe dienstbetrekking worden aanvaard in verband met de vrijstelling van arbeid uit hoofde van de oude, zodat deze feitelijk daarvoor in de plaats kwam).

Annotatie: een ingewikkelde anticumulatieregeling, als volgt samen te vatten (ontleend aan de uitspraak):

- Art. 47, lid 1 WW: inkomsten uit arbeid komen in mindering op een WW-uitkering
- Art. 47, lid 2 WW: wat onder "inkomsten" valt moet worden vastgesteld op basis van het Algemeen inkomensbesluit (AIB)
- Art. 3:5, lid 4, aanhef en onder a AIB: onder "inkomsten" vallen OP, OPT en AOW-vervangend OPT
- Art. 3:5, lid 7 AIB-oud: OP(T) uit andere dienstbetrekking dan die waaruit WW bestaat komt niet in mindering op de WW, mits de dienstbetrekking gelijktijdig bestonden op het moment dat de WW ingaat

- Art. 3:5, lid 7 AIB-nieuw (vanaf 1 mei 2018): OP(T) uit hoofde van andere dienstbetrekking komt niet in mindering op WW ontstaan uit dienstverband dat werd aangegaan na ingang OP(T)
- Art. 3:5, lid 8 AIB-nieuw: OP(T) komt niet in mindering op de WW als het OP(T) al in aanmerking werd genomen voor een eerdere vaststelling van een uitkering op grond van de WW
- Brief SZW 24 februari 2018:
 - ratio van de regeling dat een OP(T) dat al bij een eerdere vaststelling van een WW-uitkering is verrekend niet nogmaals wordt verrekend is te voorkomen dat de perverse prikkel ontstaat om eenmaal in de WW geen nieuw dienstverband meer te aanvaarden (omdat het OP(T) dan wordt gekort als vervolgens toch moet worden teruggevallen op de WW);
 - begrip "in aanmerking werd genomen" ruim opvatten: de uitzondering geldt ook als uit hoofde van het eindigen van een eerdere dienstbetrekking recht op WW ontstond, maar de WW niet werd aangevraagd;
 - het AIB-nieuw gold ook voor bestaande situaties, herbeoordeling

Opgemerkt zij dat uitzonderingsbepalingen uit hun aard beperkt moeten worden uitgelegd, dat lijkt zowel bij Haviltex-uitleg (tenzij een andere bedoeling uit een uitzonderingsbepaling zou blijken) als bij objectieve uitleg te gelden.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2020:374&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Midden-Nederland 12 februari 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:478

Rubriek: WWZ/pensioenschade/billijke vergoeding

Samenvatting: ontslag op staande vet niet rechtsgeldig beoordeeld, pensioenschade ontstaan doordat de ontslagen werknemer het inkomensgat heeft overbrugd door zijn pensioen vervroegd te laten ingaan in aanmerking genomen als onderdeel van de billijke vergoeding.

Annotatie: bij de vaststelling van een transitievergoeding speelt pensioenschade geen rol. Omdat de billijke vergoeding wordt vastgesteld rekening houdend met alle omstandigheden van de te beoordelen situatie, kan pensioenschade wel een rol spelen.

Annotatie: vgl. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 31 maart 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:2800 (billijke vergoeding bestaande uit inkomensschade tot pensioendatum en punitief element; geen expliciet recht op pensioenschadevergoeding), Hoge Raad 30 juni 2017, ECLI:NL:HR:2017:1187 (uitgangspunt bevestigd dat bij het vaststellen van de billijke vergoeding met de gevolgen van een onrechtmatig ontslag rekening mag worden gehouden; pensioenschade niet expliciet benoemd), Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 27 november 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:10330 (ondanks pensioenschade na collectief ontslag gevolgd door indiensttreding bij een andere werkgever was sprake van rechtsgeldig ontslag zodat geen recht op pensioenschadevergoeding bestond en Gerechtshof 's-Hertogenbosch 14 november 2019, ECLI:NL:GHSHE:2019:4183 (recht op pensioenschadevergoeding omdat het ontslag kort voor de pensioendatum werd gegeven).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2020:478&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Limburg 12 februari 2020, ECLI:NL:RBLIM:2020:1065

Rubriek: insolventie

Samenvatting: toepassing van art. 22a, lid 1, aanhef en onder a Fw.; het gedeelte van het kapitaal opgebouwd uit premiebetaling aan een verzekeraar door een failliet tijdens faillissement uit het hem ter beschikking staande inkomen valt buiten de boedel omdat het "pertinent onredelijk" zou zijn als dat wel het geval zou zijn.

Annotatie: zie in verband met de toepassing van art. 22a Fw. mijn annotatie bij Rechtbank Rotterdam 23 mei 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:4366, PJ 2019/96 (afkoop levensverzekering bestemd voor oudedagsvoorziening in het kader van schuldsanering door rechter-commissaris toegestaan omdat de saniet een volledige AOW-uitkering in het vooruitzicht had die werd geacht te voorzien in een voldoende inkomen voor levensonderhoud na pensionering zodat geen sprake was van onredelijke benadeling) en Rechtbank Noord-Holland 28 mei 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:4602, PJ 2019/97 (afkoop klein bijzonder partnerpensioen in het kader van wettelijke schuldsanering; bijzonder partnerpensioen geldt niet als hoogstpersoonlijk maar heeft wel verzorgingskarakter; afkoop getoetst aan het criterium van onredelijke benadeling met als uitkomst dat afkoop niet werd toegestaan. Klik [hier](#) voor de annotatie

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBLIM:2020:1065&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Noord-Holland 24 december 2012, ECLI:NL:RBNHO:2019:10771

Rubriek: anticumulatie/samenloop/prepensioen bij arbeidsongeschiktheid en WW
Samenvatting: geen toepassing van de anticumulatieregeling bij twee elkaar opvolgende dienstverbanden bij dezelfde werkgever waarbij andere werkzaamheden werden verricht (aangepaste werkzaamheden in verband met ingetreden gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid).

Annotatie: in deze situatie geen toepassing van de anticumulatieregeling; zij de annotatie bij CRvB 19 februari 2020, ECLI:NL:CRVB:2020:374.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2019:10771&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 24/2 - 1/3

Rechtbank Den Haag 11 februari 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:1061

Rubriek: toeslagverlening/onbedoeld onvoorwaardelijke toeslagverlening

Samenvatting: wijziging van onbedoeld onvoorwaardelijke toeslagverlening in strijd met het dwingendrechtelijk karakter van art. 20 Pensioenwet (de wetgever koos voor bescherming van werknemers boven solidariteit), beroep op art. 6:248, lid 2 BW door de werkgever (het fractiebureau van het CDA) afgewezen, mede omdat de financiële last als gevolg van invoering van de Pensioenwet

(voorfinanciering van de onvoorwaardelijk geworden toeslagverlening door het moeten opnemen van een voorziening) zou zijn voorzien en omdat de wens van het fractiebureau om alle gewezen deelnemers en deelnemers gelijk te gaan behandelen art. 20 Pensioenwet niet opzij kan zetten op basis van het leerstuk van het onaanvaardbaar rechtsgevolg.

Annotatie: kennelijk eiste de verzekeraar geen vóórfinanciering van de toekomstige onbedoeld onvoorwaardelijk geworden toeslagverlening zodat het CDA-fractie bureau kon volstaan met het opnemen van een voorziening. Omdat de verzekeraar normadressaat is voor de nakoming van de onbedoeld onvoorwaardelijk geworden toeslagverlening, was deze kennelijk bereid het insolventierisico van het fractiebureau te blijven lopen. Voor het overige herhaal ik onder verwijzing naar mijn uitgebreide annotatie bij Gerechtshof Den Haag 21 januari 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:25 dat deze uitspraak in mijn visie onjuist is. Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2020:1061&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 25 februari 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:1562
Rubriek: uitleg pensioenreglement BPF

Samenvatting: premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid gefixeerd op de mate van arbeidsongeschiktheid ten tijde van het verkrijgen van het recht op WIA-uitkering; ook bij slapend dienstverband geen verhoging van de premievrije pensioenopbouw bij latere toename van de arbeidsongeschiktheid op grond van taalkundige uitleg van het pensioenreglement van het BPF; beroep op hardheidsclausule afgewezen.

Annotatie: een duidelijke uitspraak met voor de hand liggende uitkomst. De vraag rijst op de werknemer zijn werkgever met succes zou kunnen aanspreken. Dat lijkt niet het geval, omdat het pensioenreglement van het BPF nu eenmaal bepalend is voor zijn pensioenopbouw.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:1562&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Amsterdam 3 februari 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:821

Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/aansluiting

Samenvatting: Greenpeace niet verplicht tot aansluiting bij BPF Koopvaardij; uitleg verplichtstellingsbesluit aan de hand van de CAO-uitlegmethode waarbij vast staat dat een schriftelijke toelichting waarop kan worden teruggegrepen ontbreekt; hoewel de schepen van Greenpeace naar taalkundige uitleg niet als pleziervaartuigen zijn aan te merken, volgt uit systematische uitleg van het verplichtstellingsbesluit van BPF Koopvaardij (zijn de schepen van Greenpeace "zeeschepen" die onder de werkingsfeer van BPF Koopvaardij vallen of "pleziervaartuigen" die zijn uitgezonderd) dat zij gezien wethistorische uitleg van het begrip "zeeschip" onder de uitzondering voor pleziervaartuigen vallen. Bovendien is Greenpeace geen werkgever in de bedrijfstak Koopvaardij, omdat Greenpeace zich niet bezig houdt met handel en transport over zee. Het kennelijke feit dat andere organisaties met ideële doelstelling wel zijn aangesloten bij BPF Koopvaardij maakt dit niet anders, omdat niet vast staat dat het in situaties om verplichte aansluiting gaat.

Annotatie: een zeldzaam voorbeeld van uitleg van een verplichtstellingsbesluit volgens systematische uitleg gecombineerd met wethistorische uitleg. De Rechtbank had ook met toepassing van het "duidelijkheids criterium" tot het oordeel kunnen komen dat Greenpeace niet onder de werkingssfeer van BPF Koopvaardij valt, omdat aanstonds duidelijk is dat Greenpeace niet tot de bedrijfstak koopvaardij (handel en transport) behoort. Zie Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 10 september 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:7382 en mijn annotatie daarbij in het rechtspraakoverzicht over 2019. Ook had de Rechtbank tot dat oordeel kunnen komen met toepassing van het leerstuk van het onaannemelijk rechtsgevolg. De Rechtbank koos echter niet de weg van de minste weerstand maar oordeelde op basis van de in het verplichtstellingsbesluit van BPF Koopvaardij gehanteerde begrippen "zeeschepen" en "pleziervaartuigen" door het begrip "zeeschepen" wethistorisch te interpreteren, dat ondanks het feit dat de schepen van Greenpeace naar taalkundige uitleg geen "pleziervaartuigen" zijn, systematisch bezien zij toch onder de uitzondering voor pleziervaartuigen moeten vallen omdat ze nu eenmaal geen "zeeschepen" zijn. Daarbij speelde nog een rol dat de werkgeversorganisatie die bij de aanvraag tot verplichtstelling van BPF Koopvaardij was betrokken wist dat Greenpeace zou zijn uitgezonderd en daarmee had ingestemd. Die overweging was echter niet dragend voor het oordeel van de Rechtbank en zou dat ook niet hebben kunnen zijn, omdat dat niet binnen objectieve uitleg zou passen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2020:821&showbutton=true&keyword=koopvaardij>

Week 2/3 – 8/3

Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba 28 januari 2020, ECLI:NL:OGHACMB:2020:21
Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverrekening

Samenvatting: het Hof veroordeelt de verrekeningsplichtige tot pensioenverrekening ineens. Indien pensioenverrekening ineens niet mogelijk is, is hij verplicht tot uitgestelde pensioenverrekening, waarbij reeds uitbetaalde pensioentermijnen alsnog moeten worden betrokken. Onderzoek of de vordering over het verleden moet worden uitgesmeerd over de toekomst met toepassing van art. 3:185, lid 3 BW (regeling inhoudend dat de rechter bevoegd is om te bepalen dat een uitbetaling op grond van overbedeling in termijnen wordt verricht).

Annotatie: het Hof volgde niet de lijn in de rechtspraak dat uitgestelde pensioenverrekening achterwege blijft ten aanzien van reeds uitgekeerde pensioentermijnen, waarschijnlijk omdat de pensioenverrekeningsplichtige al bij ingang pensioen met de vordering bekend was of omdat pensioenverrekening met terugwerkende kracht niet tot een onaanvaardbaar rechtsgevolg zou leiden. Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:OGHACMB:2020:21&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 3 maart 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:768

Rubriek: advisering; informatieplicht

Samenvatting: de zaak betreft de FLO-regeling (FLO = Functioneel Leeftijds Ontslag) bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Vanaf leeftijd 60 kon 80% van het inkomen worden verkregen op voorwaarde dat dat de FPU-uitkering op de vroegst mogelijke datum zou ingaan en het levenslang ouderdomspensioen vanaf leeftijd 65. Het wegvallen van de FPU als gevolg van de VPL-wetgeving werd ondervangen door de mogelijkheid het levenslang ouderdomspensioen te vervroegen, waarvoor financiële ruimte zou bestaan omdat de FPU was omgezet in een verhoging van het levenslange ouderdomspensioen. Appellant vordert schadevergoeding van ABP omdat ABP krachtens een overeenkomst van opdracht met het Ministerie de informatieverplichtingen van het Ministerie zou hebben overgenomen en de advisering door het ABP onjuist zou zijn geweest. Het Hof oordeelde dat het ABP wel voorlichting gaf, maar geen (persoonlijk) advies. Het Ministerie had appellant moeten informeren over de FLO-regeling, dat lag niet op de weg van ABP. Appellant mocht niet vertrouwen dat zijn pensioen bij vervroeging niet lager zou worden.

Annotatie: het Hof onderscheidt voorlichting (algemene informatie over arbeidsvoorwaardelijke regelingen) van advies (informatie toegespitst op de persoonlijke situatie van betrokkenen). Dat lijkt voor de hand te liggen omdat persoonlijk advies door een Wft-pensioenadviseur of een Wft-financieel planner zou moeten worden gegeven.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:768&showbutton=true&keyword=pensioen>

PHR 14 februari 2020, ECLI:NL:PHR:2020:164

Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/aansluiting

Samenvatting: valt Food Connect onder BPF VLEP; de activiteit is het bereiden, samenstellen en leveren van maaltijden aan particulieren en (cliënten van) (zorg)instellingen? Neen, omdat de maaltijden weliswaar onder het begrip "kant en klaar maaltijden" zoals dat voorkomt in het verplichtstellingsbesluit vallen, maar niet "fabrieksmatig" worden geproduceerd. Het vereiste "fabrieksmatig" ziet zowel op "bereiden" en "samenstellen" in de zinsnede "fabrieksmatig bereiden of samenstellen" in het verplichtstellingsbesluit. De AG volgt grammaticale en systematische uitleg. Het woord "fabrieksmatig" werd door het Hof ingevuld zonder schending van een rechtsregel en voldoende gemotiveerd, omdat het Hof het door het Hof geïnterpreteerde algemeen spraakgebruik volgde, die ook aansluit bij de betekenis van "fabrieksmatig" in woordenboeken. Daarbij speelde een rol dat BPF VLEP niet had betwist dat de koks van Food Connect elke maaltijd aan de hand van specifieke wensen van de klant samenstellen. Uitleg van de aanpalende CAO kan voor zover nodig een rol spelen bij uitleg van het verplichtstellingsbesluit van een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds. Nog meer een detail: een "kookketel" is geen "machine", maar ook dat anders zijn, dan nog is bij Food Connect geen sprake van het "fabrieksmatig" bereiden, samenstellen en leveren van maaltijden. Ook het feit dat de maaltijden van Food Connect weliswaar een dag kunnen worden bewaard maakt niet dat sprake is van gemakvoeding omdat de maaltijden in beginsel voor onmiddellijke consumptie zijn bestemd.

Annotatie: de beoordeling van deze zaak rustte op objectieve interpretatie van begrippen uit het werkingssfeerbesluit van BF VLEP. Het duidelijkheidscriterium speelde in deze zaak geen rol, althans niet in die zin dat de zaak werd beoordeeld op basis van het criterium of bij lezing van het verplichtstellingsbesluit "aanstonds

duidelijk” is dat Food Connect onder de werkingssfeer van BPF VLEP zou vallen met als “snelle” conclusie dat dat wel of niet het geval zou zijn.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:PHR:2020:164&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 9/3 – 15/3

Rechtbank Overijssel 6 maart 2020, ECLI:NL:RBOVE:2020:1035

Rubriek: uitleg pensioenovereenkomst

Samenvatting: pensioenovereenkomst bevat de regeling dat de pensioenopbouw bij ABP gedurende de periode dat betrokkene (een politiefunctiearis) gebruik maakt van de Regeling partieel uittreden (RPU) ongewijzigd blijft, maar dat blijkt om fiscale redenen voor medewerkers jonger dan 58 jaar anders uit te pakken. Werkgever gebonden aan pensioenreglement van ABP en betrokkene wist of had kunnen weten dat niet de werkgever maar ABP over de pensioenopbouw gaat. De formulering van de pensioenovereenkomst was juist op het moment dat deze werd aangegaan en betrokkene kon daarin geen ondubbelzinnige en onvoorwaardelijke garantie in lezen dat ook bij wijziging van de regelgeving volledige pensioenopbouw zou blijven bestaan. Betrokkene had van de mogelijkheid van vrijwillige pensioenopbouw gebruik kunnen maken, zodat de werkgever niet verplicht was tot compensatie.

Annotatie: betrokkene deed een beroep op grammaticale interpretatie, maar daarin ging de rechtbank niet mee. De rechtbank liet zich er niet over uit of Haviltex-uitleg of objectieve uitleg moest worden gevolgd. Het oordeel dat de werkgever niet verplicht was tot compensatie ligt in lijn van de vele rechtspraak dat pensioenschade als gevolg van gewijzigde wetgeving niet zonder meer hoeft te worden gecompenseerd, maar de overweging dat betrokkene op basis van vrijwillige pensioenopbouw zijn pensioenschade zelf had kunnen repareren lijkt feitelijke en wettelijke grondslag te missen (feitelijk was niet gesteld dat deze mogelijkheid bestond; deze mogelijkheid lijkt in elk geval geen grondslag voor het oordeel dat geen verplichting tot compensatie bestond).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOVE:2020:1035&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 10 maart 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:877

Rubriek:

- Pensioenovereenkomst/partnerpensioen
- Procesrecht/vrijwaring

Samenvatting: arbeidsovereenkomst die werd aangegaan toen bij de werkgever nog geen pensioenregeling bestond bevat bepaling dat geen pensioenregeling geldt; werknemer doet afstand van deelneming aan de later bij de werkgever geïntroduceerde pensioenregeling en vast stond dat nimmer pensioenpremie was afgedragen en de werknemer daar nimmer tegen protesteerde. Geen reden om aan te nemen dat de werknemer geen afstand zou hebben gedaan, indien hij zich de reikwijdte daarvan zou hebben gerealiseerd (hij deed afstand omdat hij vond dat hij al voldoende pensioen had opgebouwd en ontving hoger tantième). Onder deze omstandigheden komt aan de partner van de werknemer na diens

overlijden geen partnerpensioen ten laste van de werkgever toe; die vordering stuit af op het onaanvaardbaarheidsleerstuk. Argument dat afstand volgens het pensioenreglement van de verzekeraar niet mogelijk was, maakte het niet anders. Oproeping in vrijwaring van een derde voor het eerst in hoger beroep niet mogelijk.

Annotatie: een belangrijke uitspraak die duidelijkheid brengt over de afstandsverklaring. Afstand van deelneming aan de pensioenregeling kan tussen werkgever en werknemer worden overeengekomen en is rechtsgeldig ten opzichte van de partner van de werknemer, zodat de afstand tegen die partner kan worden ingeroepen indien deze partnerpensioen (of vervangende schadevergoeding) vordert van de werkgever na het overlijden van de werknemer. De uitspraak is juist, daar afstand niet in strijd is met de wet, de openbare orde of de goede zeden (art. 3:40 BW) zodat afstand, gezien de contractvrijheid die aan het Nederlandse vermogensrecht ten grondslag ligt, mogelijk is. Partnerpensioen vloeit voort uit een derdenbeding door de werknemer van zijn werkgever bedongen ten behoeve van zijn partner. Wordt het beding niet gemaakt, dan bestaat ook geen recht voor de derde/de partner. In de praktijk is het wel aan te raden de partner "voor gezien" te laten tekenen, maar de partner hoeft uitdrukkelijk niet "voor akkoord" te tekenen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:877&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Zeeland-West-Brabant 21 februari 2020, ECLI:NL:RBZWB:2020:864

Rubriek:

- pensioen en scheiding/alimentatie
- pensioen en scheiding/pensioenverevening

Samenvatting: voorhuwelijks nihilbeding alimentatie nietig wegens strijd met art. 1:400, lid 2 BW en beroep op nietigheid leidt niet tot een onaanvaardbaar rechtsgevolg in lijn van art. 6:2 BW (het betrof een echtscheiding waarop Nederlands recht van toepassing was), desondanks geen alimentatie toegekend omdat sprake was van een verwijtbaar en voor herstel vatbaar inkomensverlies aan de zijde van de alimentatiegerechtigde zodat de "behoefte" aan alimentatie ontbrak; uitleg regeling omtrent pensioenverevening in huwelijkse voorwaarden aan de hand van het Haviltex-criterium (verevening beperkt tot het tijdens het huwelijk door de vereveningsplichtige opgebouwde pensioen totdat een sabbatical van de vereveningsgerechtigde zou eindigen en de vereveningsgerechtigde zelf weer pensioen zou gaan opbouwen).

Annotatie: in de praktijk wordt vaak verondersteld dat alimentatie in het kader van huwelijkse voorwaarden kan worden uitgesloten, uit deze uitspraak blijkt dat dit niet mogelijk is. Verder blijkt dat op het punt van pensioenverevening de contractvrijheid veel mogelijk maakt, maar de vraag is of een pensioenuitvoerder de gemaakte afspraak zal kunnen uitvoeren, omdat afwijking van het wettelijk standaardsysteem is beperkt tot een afwijkend percentage en/of een afwijkende periode. De afspraak uit de huwelijkse voorwaarden zal moeten worden "vertaald" binnen dit wettelijke kader.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBZWB:2020:864&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 3 maart 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:1868

Rubriek: pensioen en scheiding/alimentatie

Samenvatting: berekening draagkracht voor betaling alimentatie door een DGA niet beperkt tot DGA-salaris, omdat het DGA-salaris hoger zou kunnen worden vastgesteld.

Annotatie: deze uitspraak raakt de problematiek van "verboden" alimentatie. In mijn artikelen in EB 2018/5 en EB 2018/14. Het Hof liet na de pensioenuitkeringstoets (art. 2:216 BW) expliciet uit te voeren, terwijl kennelijk wel sprake was van pensioen in eigen beheer. Het Hof ging af op een rapportage van een deskundige. Niet blijkt of die deskundige de pensioenuitkeringstoets correct had verricht (door het pensioen commercieel te waarderen). Indien dat niet het geval zou zijn, bestaat de mogelijkheid dat verhoging van het DGA-salaris dit salaris onzakelijk maakt, of dat dividendopnamen die noodzakelijk zijn om de alimentatie te kunnen voldoen verboden zijn, zodat de DGA wordt gedwongen (een deel van) de verschuldigde alimentatie te financieren uit opnamen in rekening-courant. Het gevolg daarvan kan zijn dat de belastingdienst het pensioen in eigen beheer als vroegtijdig genoten beschouwt, met als gevolg dat loonbelasting over de marktwaarde en revisierente moet worden voldaan. Ik heb bepleit dat indien aan een DGA een alimentatie wordt opgelegd die niet uit het DGA-salaris kan worden voldaan, de rechter de pensioenuitkeringstest ambtshalve moet uitvoeren in het kader van de wettelijke verplichting de gronden voor vorderingen en verweer ambtshalve aan te vullen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:1868&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Noord-Nederland 29 januari 2020, ECLI:NL:RBNNE:2020:995

Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/bestuurdersaansprakelijkheid

Samenvatting:

- over vordering uit hoofde van bestuurdersaansprakelijkheid op grond van onrechtmatige daad van curator dient te worden beslist voorafgaand aan beslissing over vorderingen ter zake bestuurdersaansprakelijkheid van individuele schuldeisers (in casu het BPF dat een beroep deed op bestuurdersaansprakelijkheid voor achterstallige premie).
- Uit de tekst van artikel 23 Wet Bpf volgt dat zowel de onmiddellijke als de middellijke bestuurder hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de bijdragen; er is sprake van een collectieve aansprakelijkheid, waarbij de taakverdeling binnen een bestuur in beginsel niet relevant is (Kamerstukken II 1999/2000, 27073, nr 3, p. 21 (MvT)). In casu aansprakelijkheid.
- De melding betalingsonmacht moet op grond van artikel 2 lid 1 van het Besluit worden gedaan uiterlijk veertien kalenderdagen na de dag waarop de bijdrage op grond van de desbetreffende regeling omtrent de te betalen bijdrage, dan wel op grond van de statuten en reglementen van het bedrijfstakpensioenfonds, had moeten zijn voldaan. Met deze termijn wordt invulling gegeven aan het begrip 'onverwijld' in artikel 23 lid 2 Wet Bpf, aldus de nota van toelichting bij het Besluit (Stb. 2000, 631, p. 4-5). De meldingsplicht van betalingsonmacht voor premieplichtige vennootschappen is een wettelijke plicht waarvan zowel [B.V. 3] als haar bestuurders op de hoogte dienen te zijn. Dat voornoemde meldingsplicht een constitutief vereiste betreft heeft ook het

Hof Arnhem-Leeuwarden geoordeeld in het arrest van 8 januari 2013 (ECLI:NL:GHARL:2013:BY9435).

- Nu de meldingsplicht betalingsonmacht een wettelijke plicht is, ligt het niet op de weg van het Pensioenfonds om de vennootschap en de desbetreffende bestuurders te wijzen op deze meldingsplicht. Het enkele feit dat het Pensioenfonds op de hoogte zou zijn geweest van de moeilijke financiële omstandigheden van de vennootschap heeft dan ook niet te gelden als een geldige melding betalingsonmacht (vgl. Hof Den Haag 3 juni 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:1860).
- Wat betreft de meldingsplicht voor de premienota's die na datum faillissement zijn gezonden merkt de rechtbank op dat na het uitspreken van het faillissement de bestuurder ingevolge artikel 23 Faillissementswet niet meer handelingsbevoegd is ten aanzien van het vermogen van de vennootschap en kan een pensioenfonds als schuldeiser ook geen rechten meer ten aanzien van de vennootschappen uitoefenen buiten de curator om, zodat een meldingsplicht na faillissement niet meer aan het doel van de melding beantwoordt.

Annotatie: de uitspraak maakt duidelijk dat de termijn van 14 dagen voor melding betalingsonmacht gaat lopen vanaf de datum van verzending door de premienota door het BPF. In dit opzicht ligt de uitspraak in lijn van Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 15 oktober 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:8464 waarin werd geoordeeld dat aan een BPF verschuldigde pensioenpremie opeisbaar wordt vanaf het verzenden van de premienota, niet vanaf het ontstaan van de aansluitplicht. Zie ook mijn annotatie bij die uitspraak. Melding ten aanzien van premienota's vervallen vanaf faillissement is niet noodzakelijk.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNNE:2020:995&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 16/3 – 22/3

Gerechtshof Amsterdam 21 januari 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:111

Rubriek:

- bijzonder partnerpensioen
- procesrecht/processueel ondeelbare rechtsverhouding

Samenvatting:

- **Pensioenrechtelijk/verdeling kapitaal.** kapitaalverzekering met pensioenclausule (C-polis) met als begunstigde bij leven op de pensioendatum de verzekeringnemer/verzekerde respectievelijk bij overlijden de echtgenote van de verzekeringnemer; Ex-echtgenote heeft recht op bijzonder partnerpensioen op grond van art. 22, lid 1 Regelen verzekeringsovereenkomsten Pensioen- en spaarfondsenwet; inhoudelijk gelijk aan art. 8a Pensioen- en spaarfondsenwet). Het bijzonder partnerpensioen is gelijk aan het partnerpensioen opgebouwd tot datum scheiding. Dat betekent dat de uitkering op de pensioendatum moet worden aangewend voor ouderdomspensioen, bijzonder partnerpensioen en partnerpensioen voor de opvolgende partner in de verhouding 100:70. De ex-partner verkrijgt recht op uitbetaling van 50% van het gedeelte van het aangekochte ouderdomspensioen dat aan de huwelijkse

periode moet worden toegerekend en op het bijzonder partnerpensioen. Het resterende partnerpensioen komt toe aan de opvolgende partner.

- **Pensioenrechtelijk/begunstiging.** Het feit dat de echtgenote als begunstigde gold voor de uitkering bij overlijden betekent niet dat geen recht op bijzonder partnerpensioen bestaat. De redenering dat pas een pensioenaanspraak ontstaat na uitkering van het kapitaal bij leven op de pensioendatum gaat niet op. Een pensioenaanspraak is een voorwaardelijk recht dat ontstaat met het aangaan van de pensioenovereenkomst, zodat het al bestaat ten tijde van de ontbinding van de huwelijksgoederengemeenschap, ook al is het pensioen dan nog niet tot uitkering gekomen. Verwijzing naar HR 27 november 1981, ECLI:NL:HR:1981:AG4271 inzake Boon/Van Loon. Geen beoordeling van de situatie bij overlijden van de verzekerde vóór diens pensioendatum, omdat de verzekerde op zijn pensioendatum in leven was.
- **Procesrechtelijk.** Geen sprake van een procesueel ondeelbare rechtsverhouding met als gevolg dat ook de bijzondere partner naast de verzekeraar partij dient te zijn bij de procedure om deze te kunnen beoordelen. Het ouderdompensioen en het (bijzonder) partnerpensioen zijn van elkaar te onderscheiden aanspraken. Weliswaar is onwenselijk dat tegenstrijdigheden kunnen ontstaan, maar dan maakt niet dat het *rechtens* noodzakelijk is dat de ex-partij wordt bij de procedure.

Annotatie. Een rechttoe, rechtaan toepassing van de regelgeving rond bijzonder partnerpensioen op een kapitaalverzekering met pensioenclausule. Als in de pensioenovereenkomst is bepaald dat het partnerpensioen 70% van het ouderdompensioen bedraagt, dient het kapitaal in de verhouding 100:70 te worden verdeeld over ouderdompensioen en partnerpensioen. Een ex-partner verkrijgt dan het gedeelte van het totale partnerpensioen opgebouwd tot datum scheiding. Daarmee is de kous nog niet helemaal af, omdat een restvraag is hoe het partnerpensioen opgebouwd tot de pensioendatum moet worden berekend. Dient dat evenredig in de tijd te worden berekend, of aan de hand van het verloop van de premievrij waarde van de verzekering? Een restvraag blijft tevens hoe het oordeel zou hebben uitgepakt indien de verzekerde vóór diens pensioendatum zou zijn overleden. Dit mede gezien het bestaan van een risicoverzekering bij een andere verzekeraar. Het antwoord op die vraag hangt af van de pensioenovereenkomst. Indien de pensioenovereenkomst inhield dat bij overlijden vóór de pensioendatum van de verzekerde slechts recht bestond op partnerpensioen indien de verzekerde nog bij de werkgever in dienst was, zou geen recht op bijzonder partnerpensioen hebben bestaan (dan was sprake van risicodekking voor het partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum en die dekking vervalt bij het eindigen van het dienstverband). Indien deze beperking niet gold, zou ook recht op bijzonder partnerpensioen bij overlijden na uitdiensttreding, maar vóór de pensioendatum hebben bestaan en zou bij de toerekening van het kapitaal bij uitdiensttreding rekening moeten zijn gehouden met het bestaan van partnerpensioen. Tot slot: de datum van het Boon/Van Loon-arrest is niet 7 november, maar 27 november 1981. Die datum kent iedereen uit het hoofd!

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:111&showbutton=true&keyword=pensioen>

Hoge Raad 20 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:480

Rubriek: WWZ/Premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid/transitievergoeding/gelijkwaardige voorziening

Samenvatting: De Hoge Raad komt op grond van art. 81 RO niet aan inhoudelijke beoordeling toe en bekrachtigt de uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam 13 november 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:4183 waarin werd geoordeeld dat 75% premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid in combinatie met een suppletie een zodanige gelijkwaardige voorziening was.

Annotatie: in de uitspraak van het Hof werd uitgegaan van gelijkwaardigheid van de voorziening voor de groep als geheel, niet aan de orde kwam of de voorziening ook in elk individueel geval gelijkwaardig uitpakte. In de rechtspraak van de Hoge Raad is een lijn te signaleren dat toetsingen als deze juist wel per individueel geval moeten worden uitgevoerd.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2020:480&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Gelderland 13 maart 2020, ECLI:NL:RBGEL:2020:1608

Rubriek:

- pensioenovereenkomst/eenzijdige wijziging
- werknemerspremie/eenzijdige wijziging

Samenvatting: eenzijdige wijziging pensioenovereenkomst van uitkeringsovereenkomst volgens het eindloonsysteem naar het middelloonsysteem hield stand omdat de verzekeraar de uitvoeringsovereenkomst had opgezegd (eindlooppensioenverzekeringen werden niet meer aangeboden). Een zwaarwichtig belang bij een eenzijdige wijziging van de pensioenovereenkomst kan zijn gelegen in een financieel belang van de werkgever om ook op langere termijn een bedrijfseconomisch verantwoorde situatie in stand te houden (verwijzing naar Gerechtshof Arnhem 15 maart 2011, ECLI:NL:GHARN:2011:BQ1305). Instemming OR geldt als aanwijzing dat sprake is van een zwaarwichtig belang. Mede omdat drie grote pensioenverzekeraars geen eindlooppensioenverzekeringen meer aanbieden en omdat de aangeboden middelloonregeling niet altijd zonder meer tot een slechter pensioenresultaat zou hoeven te leiden, werd het bestaan van een zwaarwichtig belang aangenomen. De invoering van een werknemerspremie op grond van de argumenten dat deze past in de maatschappelijke trend, marktconform is, leidt tot harmonisering van arbeidsvoorwaarden binnen de onderneming van de werkgever en deze ruimte schept voor toekomstige salarisverhogingen vormde, alsmede het beroep op beginselen van solidariteit en gelijke behandeling, geen voldoende zwaarwichtig belang.

Annotatie: voor de praktijk is deze uitspraak met name relevant vanwege het oordeel dat instemming van de OR met een wijziging van de pensioenovereenkomsten een indicatie vormt voor het bestaan van een zwaarwichtig belang bij wijziging, en dat ook in de financiële positie van de werkgever op langere termijn een zwaarwichtig belang voor eenzijdige wijziging van de bij een werkgever geldende pensioenovereenkomsten kan zijn gelegen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2020:1608&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Noord-Holland 25 februari 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:1618

Rubriek:

- Bedrijfstakpensioenfondsen/vrijstelling
- Bestuursrecht/Wob-verzoek

Samenvatting: Wob-verzoek om openbaarmaking van vrijstellingsbesluiten Bpf-reiswerk toegewezen met openbaarmaking werkgevers maar met weglating werkgeversgegevens. Er is geen sprake van bedrijfs- en fabricagegegevens die zijn uitgezonderd, die uitzondering moet restrictief worden uitgelegd. Geen sprake van onevenredige bevoordeling of benadeling van de werkgever die het Wob-verzoek deed met het oog op de concurrentiepositie.

Annotatie: uit de uitspraak blijkt dat het doel van de Wob is het beleid van een bestuursorgaan en de besluitvormingsprocessen die uit dat beleid volgen te kunnen doorgronden. Daarom dienden ook de gegevens betreffende de pensioenregelingen waarvoor vrijstelling was verleend te worden verstrekt.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2020:1618&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Den Haag 30 augustus 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:9588

Rubriek: Pensioen en scheiding/alimentatie

Samenvatting: de uitkeringen op grond van een stamrecht en lijfrentepolissen worden niet in aanmerking genomen voor de berekening van de draagkracht voor het betalen van alimentatie omdat het stamrecht en de polissen bij de huwelijksvermogensrechtelijke verdeling in aanmerking worden genomen.

Annotatie: de man diende de helft van de waarde van het stamrecht te vergoeden en te bewerkstelligen dat de lijfrentepolissen werden gesplitst. De vraag is hoe een en ander zou zijn gelopen indien splitsing niet mogelijk zou zijn, en de man niet over het vermogen zou beschikken om ineens af te rekenen. Zou dan tot voorwaardelijke verrekening zijn veroordeeld conform de systematiek van voorwaardelijke pensioenverrekening volgens het Boon/Van Loon-arrest?

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:9588&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Limburg 12 februari 2020, ECLI:NL:RBLIM:2020:1065

Rubriek: insolventie/onredelijke benadeling bij afkoop levensverzekering

Samenvatting: een levensverzekering met verzorgingskarakter valt buiten de boedel van een failliet of (zoals in deze zaak) een saniet indien afkoop tot onredelijke benadeling leidt. In deze zaak was een levensverzekering met verzorgingskarakter buiten de boedel van de saniet gebleven, omdat met de afkoopwaarde een gering bedrag was gemoeid. De saniet zette de premiebetaling voort uit het hem door de bewindvoerder ter beschikking gestelde budget voor levensonderhoud. De verzekering kwam tot uitkering gedurende de schuldsaneringsperiode en de uitkering werd niet aangewend voor een lijfrente. De rechtbank oordeelde dat het "pertinent onredelijk" zou zijn als deze verzekering volledig in de boedel zou vallen en stelde 27% van de netto uitkering vrij op basis van analoge toepassing van art. 22a Fw.

Annotatie: de rechtbank kwam tot dit oordeel op basis van "analoge toepassing" van art. 22a Fw. Formeel technisch lijkt dat sprake is van het buiten toepassing laten van de regel dat een failliet of saniet met zijn gehele vermogen instaat voor zijn schulden (art. 295 Fw.) en de leemte die vervolgens ontstond op basis van

aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid werd ingevuld door analoge toepassing van art. 22a Fw.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBLIM:2020:1065>

Week 23/3 – 29/3

Rechtbank Limburg 11 maart 2020, ECLI:NL:RBLIM:2020:2107

Rubriek: pensioen en scheiding/DGA/externe uitvoering

Samenvatting: BV van een DGA verplicht tot volledige externe uitvoering van de pensioenrechten van de rechten van zijn ex-partner op het pensioen in eigen beheer van de DGA, omdat de DGA niet voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de BV het benodigde bedrag niet liquide zou kunnen maken zonder de continuïteit van de BV in gevaar te brengen. De som van de pensioenvoorziening op basis van fiscale waarde en het eigen vermogen overtroffen het bedrag benodigd voor externe uitvoering. De DGA had onvoldoende aangevoerd om rekening te houden met externe uitvoering van het voor hem resterende gedeelte van zijn pensioen in eigen beheer en het daaraan toe te rekenen deel van de fiscale pensioenvoorziening (en in verband met externe uitvoering het eigen vermogen).

Annotatie: de DGA die de externe uitvoering van de rechten op zijn pensioen in eigen beheer van zijn (ex-)partner wenst te beperken op grond van onderdekking moet voldoende inzichtelijk maken welke bedragen zijn gemoeid met de commerciële waarde van de rechten van zijn ex-partner en de voor hem resterende rechten. Indien de som de fiscale pensioenvoorziening, vermeerderd met het ongebonden eigen vermogen van de BV, overtreft, kan een beroep op onderdekking worden gedaan. Indien en voor zover de BV dan een beroep wenst te doen op liquiditeitskrapte en de onmogelijkheid om een financiering te verkrijgen, moet ook zo'n beroep goed worden onderbouwd met verificatoire bescheiden. In 4.18 ging de rechtbank uit van de datum van scheiding als peildatum. Dat is niet juist, omdat van de datum waarop externe uitvoering daadwerkelijk wordt gerealiseerd dient te worden uitgegaan. Zie HR 14 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:276 hiervoor in dit overzicht met annotatie.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBLIM:2020:2107&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Den Haag 24 maart 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:484

Rubriek: pensioenovereenkomst/uitleg/toeslagverlening

Samenvatting: de kwestie betrof de vraag of jegens een pensioenfonds recht bestond op onvoorwaardelijke toeslagverlening, uitleg volgens het Haviltex-criterium leidde tot het resultaat dat geen recht op onvoorwaardelijke toeslagverlening bestond, geen bijstortingsverplichting voor de werkgever, geen opgewekt vertrouwen dat de indexering door de werkgever zou zijn gegarandeerd. Geen schending onderbrengingsverplichting.

Annotatie: deze uitspraak betreft niet de problematiek rond onbedoeld onvoorwaardelijke toeslagverlening gezien het feit dat Haviltex-uitleg impliceerde dat geen sprake was onvoorwaardelijke toeslagverlening, maar voorwaardelijke.

Daarom lijkt de zaak voor de rechtsontwikkeling, gezien het feitelijke karakter van de gegeven oordelen, minder relevant.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2020:484&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 17 maart 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2304

Rubriek: ipr/reikwijdte verplichtstellingsbesluit verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds

Samenvatting: rechtskeuze op grond van art. 8, lid 2 Rome I voor Cypriotisch recht in arbeidsovereenkomsten van werknemers die vanuit Cyprus in Nederland te werk stelt wordt terzijde gesteld omdat Nederland feitelijk als gewoonlijk werkland geldt en geen nauwere band met een ander land dan Nederland bestaat. De werkgever wordt als uitzendonderneming aangemerkt. Daarom geen beoordeling van de argumentatie dat verplichtstelling van bijzonder dwingend recht zou zijn of sprake zou zijn van detachering.

Annotatie: het feitelijk oordeel dat Nederland gewoonlijk werkland zou zijn en geen nauwere band met het buitenland bestond maakte dat het Hof aan beantwoording van de principiële vraag of verplichtstelling van bijzonder dwingend is niet toekwam.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:2304&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 30/3 – 5/4

Gerechtshof Den Haag 17 maart 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:565

Rubriek: arbeidsrecht/pensioenontslag

Samenvatting: beroep op art. 7:669, lid 4 BW (pensioenontslag per de AOW-datum is mogelijk tenzij een latere datum voor pensioenontslag is overeengekomen) niet gehonoreerd in de situatie waarin pensioenontslag aan de AOW-datum is gekoppeld maar de pensioenrichtleeftijd (op grond van een wijziging van de fiscale wetgeving) wijzigt van 67 in 68; uitleg aan de hand van de wils-vertrouwensleer; geen rechtens te beschermen opgewekt vertrouwen.

Annotatie: het Hof volgde in deze zaak geen Haviltex-uitleg omdat geen sprake was van individueel overeengekomen arbeidsvoorwaarden en geen objectieve uitleg omdat geen sprake was van collectieve arbeidsvoorwaarden. Het betrof hier door de werkgever gehanteerde standaard arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers. In die situatie gaven de art. 3:33 en 3:35 BW de doorslag, de arbeidsvoorwaarden hadden de inhoud die daaraan redelijkerwijs diende te worden toegekend. Dit neigt toch wat meer naar "objectieve" uitleg. Dat lijkt juist, daar het om standaard arbeidsvoorwaarden ging waarover niet op individueel niveau werd gecommuniceerd (laat staan onderhandeld), maar die gelijktijdig aan alle werknemers werden gecommuniceerd.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2020:565&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Zeeland-West-Brabant 3 april 2019, ECLI:NL:RBZWB:2019:1418

Rubriek: pensioen en scheiding/DGA/Externe uitvoering

Samenvatting:

- Geen sprake van schuldeisersverzuim van de zijde van de ex-partner van de DGA ter zake de toekenning van bijzonder partnerpensioen indien de ex-partner geen offerte voor externe uitvoering daarvan beschikbaar stelt indien en zolang de DGA betwist dat recht bestaat op bijzonder partnerpensioen en geen overeenstemming/duidelijkheid bestaat over het voor externe uitvoering van het bijzonder partnerpensioen beschikbaar te stellen bedrag;
- Het opnemen van een voorziening op de balans van de moedermaatschappij van een pensioen-BV leidt niet tot garantstelling door de moedermaatschappij jegens de ex-partner van de DGA ter zake de rechten van de ex-partner op het pensioen van de DGA en evenmin tot een bijstortverplichting aan de pensioen-BV voor de moedermaatschappij;
- Indien zowel de DGA als de ex-partner (niet zijnde DGA maar wel ten minste 10%-aandeelhouder) rechtens pensioen in eigen beheer opbouwden, gelden zij als concurrente crediteuren ten opzichte van de pensioen-Bv en delen zij in gelijke mate in onderdekking;
- In casu geen sprake van bestuurdersaansprakelijkheid van de DGA;
- De kosten voor het voeren van verweer tegen vorderingen van de ex-partner van de DGA ingesteld tegen diens pensioen-BV mogen ten laste van die BV worden gebracht, ook al neemt de onderdekking in die BV daardoor toe met als gevolg dat het voor externe uitvoering van de rechten van de ex-partner beschikbare bedrag afneemt.

Annotatie: voor de rechtsontwikkeling zijn de oordelen ten aanzien van de bijstortverplichting/garantstelling en de proceskosten interessant. Het oordeel dat geen bijstortverplichting/garantstelling voor de holding werd aangenomen, berust op het feit dat het opnemen van een voorziening op de balans van een vennootschap geen rechten voor derden schept. Het feit dat geen bijstortverplichting voor de DGA werd aangenomen, berust op het feit dat geen sprake was van onbehoorlijk bestuur (vgl. Rechtbank Rotterdam 15 maart 2017, ECLI:NL:RBROT:2017:2456, PJ 2017/90 met aantekening van mijn hand bij PJ 2017/87). N.B.: schrijver van deze annotatie trad op als advocaat voor de DGA en diens BV's.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBZWB:2019:1418&showbutton=true&keyword=pensioen>

Raad van State 1 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:948

Rubriek: verplichte beroepspensioenregelingen

Samenvatting: goedkeuringsbesluit pensioenregelingen voor zelfstandige notarissen en notarissen in loondienst met verschillende doorsneepremie aangevochten door gepensioneerde notaris; ook als zelfstandige notarissen en notarissen in loondienst als één beroepsgroep gelden kunnen twee verschillende pensioenregelingen binnen de beroepsgroep gelden met verschillende doorsneepremie omdat art. 20, lid 3 Wvp toestaat dat een verplichte pensioenregeling voor een deel van beroepsgroep geldt en art. 119 Wvb toestaat dat een beroepspensioenfonds meerdere regelingen uitvoert. Voor de vaststelling

of wijziging van een verplichte beroepspensioenregeling is geen representativiteitstoets nodig omdat art. 11 Wvb op grond van art. 119 en art. 113c, lid 1 Wna niet van overeenkomstige toepassing is verklaard. Omdat art. 119 Wvb (het verbod op ringfencing) in de genoemde artikelen uit de Wna wel van overeenkomstige toepassing is verklaard, staat het verbod op ringfencing niet in de weg aan uitvoering van twee verschillende pensioenregelingen met verschillende doorsneepremie door een beroepspensioenfonds.

Annotatie: de reden voor het voeren van deze procedure blijkt niet uit de uitspraak. Uit de uitspraak blijkt dat een civiele procedure liep over de hoogte van het pensioen van belanghebbende. Overigens lijkt de uitspraak in lijn van de geldende wetgeving: het verbod op ringfencing voor pensioenfondsen belet niet dat verschillende regelingen worden uitgevoerd met verschillende premie, ook al versmelten de voor nakoming van de pensioenregelingen binnen het fonds aangehouden vermogens. Vgl. de uitspraak over gedifferentieerd korten (m.i. gedifferentieerd bijstorten) Gerechtshof Amsterdam 14 februari 2017, ECLI:NL:GHAMS:2017:550, PJ 2017/38 met aant. L.H. Blom.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2020:948&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Midden-Nederland 1 april 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:1223

Rubriek: verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen/mededingingsrecht

Samenvatting: de commissie van beroep van PFZW oordeelde bij wege van bindend advies tot verplichte aansluiting van een werkgever; geen strijd met art. 56 VWEU (vrijheid van dienstverrichting) aangenomen op grond van de redenering dat het businessmodel (uitsluitend werken met personeel in loondienst in plaats van met zzp-ers zoals concurrenten doen) van de werkgever omvalt als verplicht pensioenpremie aan PFZW moet worden afgedragen; geen strijd met het EVRM (fair trial) omdat niet vrijwillig voor bindend advies zou zijn gekozen met als gevolg dat de rechter nog slechts marginaal toetst, omdat de werkgever de zaak ook meteen aan de burgerlijke rechter had kunnen voorleggen.

Annotatie: indien bij geschillen met pensioenfondsen en verzekeraars voor de interne geschillenprocedure en vervolgens de Ombudsman Pensioenen, bij geschillen met pensioenadviseurs voor een procedure bij het KiFiD wordt gekozen, toetst de rechter nog slechts marginaal. Daarom dient steeds de keuze worden gemaakt tussen het volgen van die procedure alvorens een zaak bij de rechter aanhangig te maken, of zich meteen tot de rechter te wenden die dan in het algemeen wel vol kan toetsen, maar in het licht van de rechterlijke vrijheid die wordt ontleend aan art. 6:2 respectievelijk art. 6:248 BW gevolgen kan verbinden aan het niet eerst doorlopen van de minder zware interne geschillenprocedure of de procedure bij het KiFiD.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2020:1223&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 6/4 – 12/4

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 7 april 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2848 en Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 19 juni 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:5690

Rubriek: pensioen en scheiding/DGA/externe uitvoering

Samenvatting: externe uitvoering van de pensioenrechten van de ex-partner van de DGA van de BV waarin diens pensioen in eigen beheer is ondergebracht niet mogelijk; de BV zal te zijner een onroerend goed dat aan de BV toebehoort moeten verkopen om de externe uitvoering van de pensioenrechten van de ex-partner te kunnen financieren. Tot het zover is dient de BV zekerheid te stellen door het vestigen van hypotheek op het onroerend goed ten behoeve van de ex-partner en dient de BV een vordering op de DGA aan de ex-partner te verpanden.

Annotatie: de externe uitvoering van de rechten van de ex-partner van een DGA op het pensioen in eigen beheer van de DGA berust op en wordt geheel beheerst door de (aanvullende werking van) de redelijkheid en billijkheid (art. 6:2, lid 2 BW). Dat kader biedt de rechter grote vrijheid om tot praktische oplossingen te komen voor het creëren van zekerheid voor de ex-partner zonder insolventie voor de BV te veroorzaken. De BV en de DGA kunnen daardoor wel erg klem worden gezet (er zal weinig of geen financiële ruimte meer zijn voor ondernemerschap binnen de BV).

Klik op de link hieronder voor de uitspraken

Einduitspraak:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:2848&showbutton=true&keyword=pensioen>

Tussenuitspraak:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2018:5690&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Den Haag 24 december 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:14525 en Rechtbank Den Haag 17 april 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:14523

Rubriek: pensioen en scheiding/IPR/pensioenverrekening/Texaans recht

Samenvatting: verdeling van pensioenaanspraken naar Texaans recht wat neerkomt op 50% waardeverrekening van de tijdens het huwelijk opgebouwde pensioenaanspraken omdat de pensioenaanspraken behoren tot een "community property". Feitelijk stond vast dat het Texaanse pensioenfonds de helft van het pensioen te zijner tijd aan de ex-partner zou gaan uitkeren. Daar ging de rechtbank dan ook van uit. De vordering van de ex-partner dat zij 100% van het pensioen zou moeten gaan ontvangen werd afgewezen. In de tussenbeschikking was een gevoerd pensioenverweer ingetrokken. Ook werd het verzoek van de alimentatiegerechtigde premie voor pensioenopbouw als onderdeel van de behoefte mee te rekenen afgewezen (vgl. art. 1:156, lid 2 BW ten aanzien van opbouw van partnerpensioen; de pendant van het pensioenverweer). Op de voet van art. 10:51 BW werd geoordeeld dat Nederlands recht (en daarmee de WVPS) op de pensioenverdeling van toepassing was. Omdat het Texaanse "pensioen" naar het oordeel van de rechtbank niet als pensioen in de WVPS gold, was Texaans recht op de verdeling van het Texaanse "pensioen" van toepassing.

Annotatie: naar Texaans recht geldt kennelijk het systeem van pensioenverrekening (waardeverrekening) van tijdens het huwelijk opgebouwd pensioen. De reden dat de vrouw 100% van het pensioen wenste te ontvangen was dat zij door de man gekwetst was. Omdat partijen een andere lezing gaven van wat tijdens het huwelijk was voorgevallen, ging de rechtbank daaraan voorbij. Naar Nederlands recht zou de oorzaak van de scheiding ook geen rol

kunnen spelen, behalve in het kader van het pensioenverweer (art. 1:153, lid 2, aanhef en onder b BW).

Klik op de link hieronder voor de uitspraken

Eindbeschikking:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:14525&showbutton=true&keyword=pensioen>

Tussenbeschikking:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:14523&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Den Haag 16 maart 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:2569

Rubriek: pensioen en scheiding/IPR

Samenvatting: op grond van art. 10:51 BW is het toepasselijke huwelijksvermogensrecht van toepassing voor pensioenverdeling, behoudens indien en voor zover het Nederlands pensioen in de zin van de WVPS betreft (dan is op grond van art. 1, lid 7 WVPS Nederlands recht, de WVPS, van toepassing ongeacht het toepasselijke huwelijksvermogensrecht). In casu betrof het verdeling van Australisch pensioen en was Nederlands huwelijksvermogensrecht niet van toepassing, zodat het pensioen naar Australisch recht diende te worden verdeeld.

Annotatie: art. 1, lid 7 WVPS bepaalt dat de WVPS van toepassing is ongeacht het toepasselijke huwelijksvermogensrecht. Dat betekent dat indien de Nederlandse rechter rechtsmacht heeft op Nederlands pensioen de WVPS van toepassing is. Uit art. 1, lid 8 WVPS volgt dat indien Nederlands huwelijksvermogensrecht van toepassing is, de WVPS ook geldt voor buitenlandse pensioenen in de zin van de WVPS. In deze zaak was Australisch huwelijksvermogensrecht van toepassing in het kader van pensioenverdeling zodat Nederlands pensioen conform de WVPS moest worden verevend en Australisch pensioen naar Australisch recht moest worden verdeeld. Bij buitenlandse pensioenen is de vraag of deze onder de WVPS als "pensioen" kwalificeren. Zie voor het criterium voor beantwoording van die vraag HR 13 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1219.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2020:2569&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 7 april 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2850

Rubriek: partnerpensioen/carenztijd

Samenvatting: geen geslaagd beroep op carenztijd door verzekeraar omdat de deskundige vaststelde dat niet was te verwachten dat de verzekerde voor partnerpensioen binnen de carenztijd zou overlijden. Geen binding aan oordeel Toetsingscommissie (art. 7:904 BW inzake de vernietiging van een vaststellingsovereenkomst werd niet van toepassing geacht).

Annotatie: het oordeel van de medisch deskundige gaf in deze zaak de doorslag. Voor de praktijk is relevant dat het hanteren van carenztijden door verzekeraar bij pensioenverzekeringen is toegestaan (niet in strijd met de wet is). Daar doet het Convenant Toegang tot aan arbeid gerelateerde verzekeringen (het zogenaamde Van Leeuwen convenant) niet aan af, "brandende huizen" hoeven niet te worden verzekerd (omdat in die situatie geen sprake is van een verzekeraar risico omdat het risico zich al heeft voorgedaan).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:2850&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Amsterdam 28 maart 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:2600

Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverrekening

Samenvatting: inschrijving van scheiding van tafel en bed in 1994; pensioenverrekeningsarrest van toepassing; beroep op verjaringstermijn van art. 3:306 BW (verjaringstermijn van 20 jaar) strandt omdat de pensioenrechten overgeslagen goed waren, zodat de vordering tot verdeling nimmer verjaart (art. 3:179, lid 2 BW). Beroep op rechtsverwerking slaagt voor de periode 2008 tot 2017 omdat de verrekeningsgerechtigde bij de scheiding werd bijgestaan door een advocaat en bij de berekening van de alimentatie rekening werd gehouden met het pensioen van de verrekeningsplichtige dat destijds al was ingegaan.

Annotatie: de verrekeningsplichtige ontsprong de dans voor het reeds uitgekeerde pensioen omdat voor die periode het beroep op rechtsverwerking slaagde. M.i. zou aan dit oordeel, dat qua uitkomst in lijn van de vast rechtspraak ligt, niet rechtsverwerking maar het onaanvaardbaarheidsleerstuk ten grondslag moeten worden gelegd. Zie mijn Kroniek Pensioenrecht, FJR 2020/32, nr. 1.4.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2018:2600&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerecht in eerste aanleg van Curacao 2 maart 2020, ECLI:NL:OGEAC:2020:69

Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverrekening

Samenvatting: pensioenverrekening volgens Boon/Van Loon houdt in of een eenmalige uitkering van de contante waarde, of pensioendeling bij helfte na ingang van het pensioen, waarbij een duurtetoeslag (indexering) mede in aanmerking moet worden genomen hoewel daarvoor geen premie uit de huwelijksgoederengemeenschap werd voldaan omdat de duurtetoeslag net als het pensioen een niet te verwaarlozen band had met de verrekeningsgerechtigde.

Annotatie: voorwaardelijke pensioenverrekening betekent niet dat het ingegaan pensioen voor 50% aan de verrekeningsgerechtigde wordt uitgekeerd. Het aan de verrekeningsgerechtigde uit te keren bedrag moet worden berekend door actuariële omrekening van het bedrag ineens dat bij pensioenverrekening ineens zou moeten uitgekeerd in een percentage van het uit te keren ouderdomspensioen. Dat met indexering rekening moet worden gehouden volgt uit HR 6 oktober 2006, ECLI:NL:HR:2006:AW6163 en uit Gerechtshof 's-Hertogenbosch 24 september 2019, ECLI:NL:GHSHE:2019:3491.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:OGEAC:2020:69&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 7 april 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2865

Rubriek: pensioen en scheiding/bijzonder partnerpensioen/afstand

Samenvatting: uit de bepaling "*partijen zien uitdrukkelijk af van iedere vorm van pensioenverevening of pensioenverrekening*" in een overeenkomst strekkend tot het beëindigen van een geregistreerd partnerschap kan geen afstand van het recht op bijzonder partnerpensioen worden gelezen, alleen al niet omdat de

vereiste goedkeurende verklaring van de pensioenuitvoerder ontbrak. Ook kan in de bepaling geen afstand van recht worden gelezen omdat daarvoor kennis van het recht waarvan afstand wordt gedaan moet bestaan, waarvan niet bleek.

Annotatie: technisch een correcte uitspraak, zeker als wordt aangenomen dat de verklaring van de pensioenuitvoerder constitutief is. Hoewel zeer wel mogelijk is dat partijen beoogden ook afstand te doen van bijzonder partnerpensioen, zal de ene partij de andere daar uitsluitend kunnen houden, als dat met zoveel woorden is bepaald en de vereiste verklaring is aangehecht. De redactie vereist uiterste zorgvuldigheid.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:2865&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Amsterdam 25 februari 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:575, PJ 2020/81 met aant. B. Degelink

Rubriek: pensioen en overgang onderneming

Samenvatting: in deze zaak gaat het om de overgang van een onderneming die onder de verplichtstelling van PFZW viel (als onderdeel van Cordaan Thuiszorg) naar een nieuwe werkgever (STICHTING DIENSTVERLENING SERVICEFLATS SDS) die niet onder de verplichtstelling valt. Hof oordeelt dat de rechten en verplichtingen van de werkgever en werknemer uit hoofde van de pensioenovereenkomst, zoals begrepen in de verplichtstelling, respectievelijk het uitvoeringsreglement, van PFZW, overgaan op grond van art. 7:663 BW omdat geen van de pensioen uitzonderingen geldt als bedoeld in art. 7:664, lid 1, aanhef en onder a tot en met c BW. Omdat de verkrijger niet onder de verplichtstelling van PFZW valt was de verkrijger op grond van artikel 23 PW verplicht om ter uitvoering van de pensioenovereenkomst een uitvoeringsovereenkomst te sluiten met een pensioenuitvoerder. Die verplichting kon worden geëffectueerd door vrijwillige aansluiting van de verkrijger bij PFZW. Omdat de werknemer die procedeerde inmiddels met pensioen is, heeft de veroordeling door de kantonrechter van de werkgever tot aansluiting bij PFZW geen zin meer. Het inhouden van werknemersbijdrage door de feitelijke, aan SDS gelieerde, werkgever (Vlabio) zonder deze (plus de werkgeversbijdrage) af te dragen geldt als toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de pensioenovereenkomst door SDS en Vlabio en leidt daarom tot schadeplichtigheid jegens de betrokken werknemers voor beide werkgevers.

Annotatie: deze uitspraak lijkt correct. Ik verwijs naar HR 14 oktober 2016, ECLI:NL:HR:2016:2375 inzake GOM. Omdat PFZW niet mede was gedagvaard kwam het hof niet toe aan een oordeel over de vraag of de uitvoeringsovereenkomst tussen Cordaan en PFZW niet van rechtswege is overgegaan op SDS, waardoor de deelneming van de werknemers bij PFZW in stand zou zijn gebleven. Gevolg is dat de werknemers vanaf de overgang onderneming de pensioenopbouw bij PFZW waar zij recht op hadden missen. Interessant is nog de vraag of DNB hier nog gebruik maakt van de handhavingsbevoegdheid van artikel 176 PW (schending van de onderbrengingsverplichting; art. 23 Pensioenwet). Met dank aan mr. A.C.M. Kuypers voor zijn suggesties via LinkedIn).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:575&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 13/4 – 19/4

Rechtbank Oost-Brabant 9 april 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:2256, PJ 2020/78

Rubriek: pensioenovereenkomst/niet nakoming/schadevergoeding/verjaring/afkoopverbod

Samenvatting: niet nakoming pensioenovereenkomst houdt schending van de onderbrengingsverplichting van art. 23 Pensioenwet in en leidt tot toerekenbaar verzuim; veroordeling tot betaling van vervangende schadevergoeding (is niet in strijd met het afkoopverbod van art. 65 Pensioenwet omdat geen sprake is van verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds, beroepspensioenfonds of een verplichte CAO). Weliswaar was geen aanvraagformulier door de werknemer ingediend, maar dat gold uit hoofde van de pensioenovereenkomst niet als constitutieve voorwaarde voor pensioenopbouw. Veroordeling tot vergoeding werkgeverspremies (met verwijzing naar Gerechtshof Amsterdam 4 juni 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:1665). Betaling tot schadevergoeding is onbelast omdat het werkgeversdeel pensioenpremie niet tot het fiscale loonbegrip behoort (verwijzing naar HR 15 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1784). Verjaringstermijn voor vordering tot schadevergoeding begint te lopen vanaf de datum van omzetting van de vordering tot nakoming in een vordering tot schadevergoeding. Voor het beoordelen van het beroep op verjaring was relevant of de nakomingsvordering op het moment van omzetting al was verjaard (doordat 5 jaar was verlopen vanaf het moment waarop de nakomingsvordering ontstond. In casu was verjaring gestuit door vele e-mails inzake het pensioen.

Annotatie: voor de praktijk is van belang dat een nakomingsvordering tot toekenning van pensioenaanspraken en het onderbrengen daarvan door middel van een schriftelijke verklaring kan worden omgezet in een vordering tot schadevergoeding en dat het wettelijke afkoopverbod van pensioen daaraan niet in de weg staat. Dat lijkt mij juist, daar het afkoopverbod zich richt op de pensioenuitvoerder, niet op werkgever en werknemer (het afkoopverbod betreft opgebouwd en ondergebracht pensioen). Ook is van belang dat de vordering tot nakoming van een pensioenovereenkomst (de vordering tot toekenning en het onderbrengen van pensioenaanspraken) 5 jaar nadat van toekenning en onderbrenging sprake had moeten zijn verjaart (art. 3:307 BW). Op dit punt ligt de uitspraak in lijn van Gerechtshof 's-Hertogenbosch 19 april 2019, ECLI:NL:GHSHE:2019:1614. En voor de praktijk is van belang dat indien de schade wordt gesteld op de niet betaalde werkgeverspremies, de betaling van de schadevergoeding onbelast kan worden verricht. Opmerkelijk is wel dat de rechtbank een dergelijke fiscale uitspraak deed. Men kan zich nog afvragen of het bedrag moet worden gebruteerd, zodat de werknemer bijvoorbeeld een lijfrente kan verzekeren, de koopsom kan aftrekken in box 1 en de uitkeringen belast kan ontvangen, zodat de situatie die rechtens was zoveel mogelijk zou zijn "gekopieerd". Ik zie voor die opvatting niet direct aanknopingspunten, ook niet in het feit dat het dictum slechts het te betalen bedrag vermeld en niet de grondslag (het vermelden van een grondslag gebeurt niet in een dictum). Wel ben ik van mening dat de schade voor de werknemer eigenlijk niet bestaat uit de niet-betaalde werkgeverspremie, maar de actuariële contante waarde van de niet toegekende pensioenaanspraken. Voor zover die hoger is dan de niet betaalde werkgeverspremies, blijkt niet uit deze uitspraak of onbelaste betaling mogelijk is. En tenslotte bereikte mij nog de vraag of DNB de werkgever een boete van de tweede categorie gaat opleggen wegens handelen in strijd met artikel 23 PW

(176 PW jo. 51a Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2020:2256&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 14 april 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1271

Rubriek: bijzonder partnerpensioen/doorschuifregeling

Samenvatting: indien voor een verzekerde 3 bijzondere partnerpensioenen zijn afgesplitst en verzekerde een vierde partner heeft waarvoor partnerpensioen is of wordt opgebouwd, is het pensioenfonds (het ABP) bevoegd om na het overlijden van de tweede partner het bijzonder partnerpensioen dat voor deze bijzonder partner was afgesplitst aan het bijzonder partnerpensioen van de derde ex-partner toe te voegen. Vordering tot toevoeging aan het partnerpensioen van partner vier afgewezen omdat het wettelijk systeem is dat de derde ex-partner recht heeft op het partnerpensioen opgebouwd tot het eindigen van de relatie, onder aftrek van het bijzonder partnerpensioen toegekend aan de eerste ex-partner. Deze doorschuifregeling leidt niet tot een onaanvaardbaar rechtsgevolg jegens de deelnemer die het partnerpensioen opbouwt, omdat bijzonder partnerpensioen niet zijn recht is, maar een zelfstandig recht van de bijzondere partner.

Annotatie: het bijzonder partnerpensioen van de overleden tweede partner had slechts aan partner 4 mogen en kunnen worden toegekend, indien het huidige art. 57, lid 5 Pensioenwet had gegolden en zou zijn toegepast. Medewerking van ex-partner drie zou zijn vereist. Zie voor het rechtskarakter van bijzonder partnerpensioen als zelfstandig "eigen" recht van de ex-partner Gerechtshof Amsterdam 30 oktober 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:9708.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:1271&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 14 april 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1262

Rubriek: uitvoeringsovereenkomst/Haviltex-uitleg/premie

Samenvatting: vraag of aanvullende premie was verschuldigd uit hoofde van een uitvoeringsovereenkomst indien binnen 5 jaar na het aangaan van de uitvoeringsovereenkomst voor een andere pensioenuitvoerder zou worden gekozen beantwoord op basis van de Haviltex-maatstaf; omdat binnen 5 jaar voor een andere pensioenuitvoerder werd gekozen was de premie verschuldigd; de werkgever had kunnen en moeten begrijpen dat een aanvankelijk in een concept uitvoeringsovereenkomst opgenomen laag bedrag een fictief bedrag was dat nog definitief moest worden berekend.

Annotatie: een feitelijke uitspraak die voor de rechtsontwikkeling minder van belang blijkt, maar waaruit wel volgt dat een werkgever rekening moet houden met de mogelijkheid dat bij een pensioenuitvoerder fouten worden gemaakt die mogen worden hersteld, zeker als die fouten kenbaar hadden kunnen en moeten zijn.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:1262&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 20/4 – 26/4

Gerechtshof Amsterdam 29 maart 2011, ECLI:NL:GHAMS:2011:646/PJ 2020/88
Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverrekening

Samenvatting: van rechtsverwerking in het kader van pensioenverrekening kan slechts sprake zijn indien de verrekeningsgerechtigde zich zou hebben gedragen op een wijze die naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onverenigbaar is met het vervolgens geldend maken van de aanspraak op verdeling van het tijdens huwelijk opgebouwde pensioen. Enkel tijdsverloop is onvoldoende om rechtsverwerking aan te nemen. Vereist is de aanwezigheid van bijzondere omstandigheden als gevolg waarvan bij de verrekeningsplichtige het gerechtvaardigd vertrouwen is gewekt dat de verrekeningsgerechtigde de aanspraak niet meer geldend zou maken. Waardeverrekening betekent dat het verschil in waarde tussen ouderdomspensioen zolang beiden leven en ouderdomspensioen nadat de ex-partner is overleden wordt verminderd met de waarde van het bijzonder partnerpensioen en dat verschil wordt gedeeld. De verrekeningsplichtige had de stelling dat het pensioenfonds bij de berekening geen rekening had gehouden met het bijzonder partnerpensioen niet (voldoende) onderbouwd.

Annotatie: de uitspraak ligt in lijn van de vaste rechtspraak dat de lat voor een beroep op rechtsverwerking in het kader van pensioenverrekening hoog ligt, ook als de vordering (zeer) lang na de scheiding wordt ingesteld. Het is onduidelijk waarom de uitspraak zo lang na het wijzen wordt gepubliceerd.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2011:646&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 27/4 – 3/5

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 21 april 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:3299

Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/aansluiting/schattingsnota/ambtshalve nota

Samenvatting: schattingsnota's van een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds (BPF Bouw) en sociale fondsen mogen zijn gebaseerd op een ruime schatting van de premies die niet nauwkeurig hoeft te zijn, mede gelet op het aansporingskarakter. In casu hadden de fondsen aangeboden na verstrekking van de juiste gegevens alsnog de juiste premie te berekenen.

Annotatie: de vraag rijst of de schattingsnota's anders zouden zijn beoordeeld indien de fondsen zich bereid zouden hebben verklaard na verstrekking van de juiste gegevens de premie juist vast te stellen. In Rechtbank Midden-Nederland 22 mei 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:2295 en Rechtbank Midden-Nederland 22 mei 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:2294 werd geoordeeld dat een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds daartoe niet verplicht is. Mij lijkt dat het niet zou hebben uitgemaakt, daar bij gebreke van informatie de premie nu eenmaal niet exact kan worden vastgesteld. De fondsen hadden in casu rekening gehouden met het aantal werknemers in dienst, gecombineerd met een schatting van het loon, de arbeidsduur en andere grondslagen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:3299&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Den Haag 4 december 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:3880

Rubriek: pensioen en scheiding/alimentatie/draagkracht

Samenvatting: bij de berekening van de draagkracht voor betaling van alimentatie van een zelfstandig ondernemer werd rekening gehouden met een post voor betaling van lijfrentepremie voor het vormen van een oudedagsvoorziening.

Annotatie: een uitspraak die het verdient te worden opgemerkt, omdat volgens de Alimentatienormen vrijwillig betaalde pensioenpremie in de regel niet tot een lagere draagkracht voor betaling van alimentatie kan leiden, met als gevolg dat alimentatieplichtige ondernemers in de regel geen pensioen meer kunnen opbouwen. Sterker: vaak dienen zij de financiële middelen gevormd ter dekking van opgebouwd pensioen in te zetten voor betaling van alimentatie, met alle gevolgen van dien. Zie mijn artikelen "*DGA, pensioen in eigen beheer, "verboden" alimentatie en de rekening-courant*", EB 20185 en 14. De uitspraak werd in cassatie gedeeltelijk vernietigd, echter niet op dit punt.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2019:3880&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Den Haag 18 december 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:3881

Rubriek: pensioen en scheiding/alimentatie/draagkracht

Samenvatting: vermogen in box 3 voor de inkomstenbelasting dat was bestemd voor een oudedagsvoorziening behoefde naar Maleisisch recht niet te worden aangewend voor betaling van partneralimentatie. De ex-partner had erkend dat het oudedagsbestemming had.

Annotatie: net als de vorige uitspraak verdient ook deze uitspraak de aandacht omdat in de regel wel op vermogen moet worden ingeteerd voor betaling van alimentatie indien de draagkracht uit inkomen niet toereikend is om aan de "behoefte" aan alimentatie te voldoen. De erkenning door de alimentatiegerechtigde dat het vermogen waar het om ging was bestemd voor een oudedagsvoorziening gaf wellicht de doorslag.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2019:3881&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 4/5 – 10/5

Rechtbank Oost-Brabant 29 april 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:2386

Rubriek: pensioen en scheiding/DGA/externe uitvoering

Samenvatting: toepassing peildatum-arrest van de Hoge Raad, ondanks de stelling van de DGA dat de pensioengelden al zijn aangewend ter dekking van scheidingsgerelateerde uitgaven wordt gepasseerd. De DGA moet aantonen dat de liquiditeitspositie van de BV externe uitvoering van de pensioenrechten niet toestaat.

Annotatie: het oordeel past in de lijn van de rechtspraak. Vgl. mijn artikelen "*DGA, pensioen in eigen beheer, "verboden" alimentatie en de rekening-courant*", EB 20185 en 14.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2020:2386&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Den Haag 22 april 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:890

Rubriek: pensioen en scheiding/DGA/alimentatie/pensioenuitkeringstest

Samenvatting: voor de berekening van de draagkracht voor betaling van alimentatie door een DGA wordt rekening gehouden met aflossing van een tijdens het huwelijk gevormde rekening-courantschuld, omdat deze niet door de DGA kon worden afgelost door middel van dividendopnames vanwege de pensioenuitkeringstest van art. 2:216 BW. Dividendopnames waren verboden.

Annotatie: deze uitspraak ligt in lijn van de conclusies in mijn artikelen "*DGA, pensioen in eigen beheer, "verboden" alimentatie en de rekening-courant*", EB 20185 en 14.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2020:890&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 11/5 – 17/5

Gerechtshof Den Haag 12 mei 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:888

Rubriek: arbeidsongeschiktheid/goed werkgeverschap/informatieplichten

Samenvatting: werknemer die recht krijgt op WAO vraagt te laat premievrije pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid aan bij BPF Vervoer (vrijwillige deelneming werkgever); bij BPF Vervoer is het systeem dat de werknemer de aanvraag moet doen; werkgever was kleine werkgever en werknemer laaggeletterd; onder die omstandigheden brengt het goed werkgeverschap mee dat de werkgever de werknemer had moeten informeren. Werkgever schadeplichtig, ook voor de periode na het eindigen van de aansluiting bij BPF Vervoer en overgang naar een andere pensioenuitvoerder omdat de werkgever niet kon aantonen dat die wijziging rechtsgeldig was doorgevoerd (er was wel informatie gegeven, maar geen beroep op een eenzijdig wijzigingsbeding gedaan).

Annotatie: de uitspraak laat zien dat het van belang is dat ook een kleine werkgever zich goed laat adviseren over zijn arbeidsvoorwaarden omdat fouten grote (financiële) gevolgen kunnen hebben en het "goed werkgeverschap" tot vergaande verplichtingen kan leiden.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2020:888&showbutton=true&keyword=pensioen>

HR 15 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:886, PJ 2020/93

Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/aansluiting/pensioenreglement is materieel recht

Samenvatting: uit de verklaring van een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds (BPF Vervoer) dat de werkgever de pensioengevende salarissen moet opgeven als reactie op een discussie over de vraag of bepaalde salarisbestanddelen bij de werkgever pensioengevend waren, kan door de werkgever niet worden afgeleid dat het bedrijfstakpensioenfonds in strijd met het pensioenreglement zou hebben goedgevonden dat de bedoelde salarisbestanddelen niet pensioengevend zouden zijn. Het feitelijke oordeel van het hof dat de door het bedrijfstakpensioenfonds volgens het uitvoeringsreglement in rekening gebrachte buitengerechtigde kosten naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar hoog waren was onvoldoende gemotiveerd. De Hoge Raad verwees de zaak voor verdere afdoening op dit punt naar gerechtshof Den Haag.

Annotatie: op het eerste punt volgt de Hoge Raad de lijn dat het pensioenreglement van een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds onderdeel is van de materiele wetgeving, zodat afwijking bij overeenkomst met een verplicht aangesloten werkgever niet mogelijk is. Wat het tweede punt betreft wijs ik er op dat de lat voor de onaanvaardbaarheidstoets hoog ligt.

Klik op de link hieronder voor de uitspraken

Gerechtshof

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2018:2264&showbutton=true&keyword=pensioen>

Hoge Raad

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2020:886&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 18/5 – 24/5

Gerechtshof Amsterdam 7 april 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:1033

Rubriek: pensioen en scheiding/(bijzonder) partnerpensioen; advies door notaris

Samenvatting: omdat niet uit het procesdossier bleek dat cliënt de notaris opdracht had gegeven huwelijkse voorwaarden op te stellen waarin niet uitsluitend pensioenverevening zou zijn uitgesloten, maar ook bijzonder partnerpensioen, kon de notaris geen verwijt worden gemaakt dat na echtscheiding door het ABP bijzonder partnerpensioen werd afgesplitst.

Annotatie: de notaris ontsprong op dit punt de dans. Ik heb hierbij wel twijfel: mij lijkt dat een notaris die desgevraagd huwelijkse voorwaarden opstelt waarin pensioenverevening wordt uitgesloten, er op moet wijzen dat dan wel bijzonder partnerpensioen wordt afgesplitst na het eventuele eindigen van een huwelijk. De consument realiseert zich niet dat indien pensioenverevening wordt uitgesloten, dat niet betekent dat pensioenen bij de partner verblijven die ze heeft opgebouwd.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:1033&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Oost-Brabant 14 mei 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:2504, PJ 2020/92

Rubriek: pensioenovereenkomst/afstand/klachtplicht

Samenvatting: gegeven de omstandigheden dat bij de werkgever een bij een verzekeraar (ASR) ondergebrachte pensioenregeling gold, de werknemer

(oproepkracht) niet van deelneming was uitgesloten en conform het toepasselijke pensioenreglement van de verzekeraar ook zelf niet van deelneming aan de pensioenregeling had afgezien, werd aangenomen dat een pensioenovereenkomst tot stand was gekomen. Daar deed niet aan af dat de arbeidsovereenkomst niet door de werknemer was getekend, daar de arbeidsovereenkomst/pensioenovereenkomst vormvrij tot stand komen. Geen afstand in vaststellingsovereenkomst gericht op het eindigen van de arbeidsovereenkomst en geen schending klachtplicht volgens art. 6:89 BW, omdat dat artikel zich niet richt op vorderingen als die tot toekenning pensioen. Geen schade omdat het salaris beneden de franchise lag.

Annotatie: een echte Pyrrhusoverwinning. Mij valt op dat geen beroep werd gedaan op het bepaalde in art. 7, lid 4 Pensioenwet en de rechter de gronden van het gegeven oordeel op dit punt niet ambtshalve aanvulde.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2020:2504&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 19 maart 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2418

Rubriek: pensioen en scheiding/DGA/externe uitvoering

Samenvatting: geen verplichting tot externe uitvoering van het recht op uitbetaling van ouderdomspensioen krachtens pensioenverevening voor de ex-partner van de DGA, omdat onvoldoende was betwist dat de BV niet tot externe uitvoering in staat was wegens het ontbreken van middelen daarvoor. Toewijzing van de vordering voor recht te verklaren dat de ex recht op uitbetaling heeft van de helft van het pensioen in eigen beheer, omdat deze vordering niet werd betwist. Geen toewijzing van de vordering tot het maken van een waardeberekening, omdat de ex-partner daarbij geen belang had (art. 3:303 BW).

Annotatie: de uitspraak ligt in lijn van de geldende rechtspraak en bevat geen bijzonderheden.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:2418&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 25/5 – 31/5

Rechtbank Rotterdam 20 mei 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:4678, PJ 2020/111

Rubriek: pensioen en scheiding/verevening/procesrecht/geen aanvulling van feiten

Samenvatting (voor zover de uitspraak voor de rechtsontwikkeling relevant is):

- **Verjaring.** Geen verjaring van vordering strekkend tot conversie omdat deze vordering niet de niet-nakoming van een convenant betreft (verjaringstermijn vordering 5 jaar op grond van art. 3:307 BW), maar niet correcte nakoming (verjaringstermijn op grond van art. 3:311 BW 5 jaar nadat de crediteur met de tekortkoming bekend is geworden en in elk geval 20 jaar na het ontstaan van de tekortkoming. Rechtbank kan op basis van de aangevoerde feiten niet vaststellen wanneer de verjaring zou zijn gaan lopen en vult de feiten niet aan en gaat niet “zoeken in de

producties”, met als gevolg dat het beroep op verjaring wordt afgewezen.

- **Conversie.** Uit de tekst van het convenant, de strekking (de bedoeling was dat de vereveningsgerechtigde een zelfstandig recht jegens de pensioenuitvoerder zou verkrijgen), het feit dat het convenant was opgesteld door een advocaat verbonden aan een advocatenkantoor in het hogere segment (die het woord “conversie” zou hebben gehanteerd indien conversie zou zijn beoogd) en andere feitelijke omstandigheden volgt dat geen conversie was overeengekomen.

Annotatie: voor de advocatuur bevat deze uitspraak een belangrijke vingerwijzing: voor de onderbouwing van stellingen kan niet worden volstaan met verwijzing naar producties, in de processtukken moeten feiten worden gesteld die kunnen worden bewezen door concrete verwijzing naar stellingen uit producties. De rechter is niet verplicht te gaan zoeken in de producties, zelfs niet als dat mogelijk eenvoudig zou kunnen, zoals de rechtbank overwoog. Art. 24 Rv. verbiedt de rechter de feiten aan te vullen, dat houdt mede in dat niet in producties wordt gezocht. Voor het overige sluit de uitspraak aan op wetgeving en rechtspraak en was de uitkomst voorspelbaar. Met het “zelfstandige recht” voor de vereveningsplichtige lijkt te zijn bedoeld het zelfstandige recht op uitbetaling van ouderdomspensioen uit hoofde van pensioenverevening dat ontstaat als binnen twee jaar na de scheiding een wettelijk mededelingsformulier aan de pensioenuitvoerder wordt gezonden (art. 2, lid 2 WVPS).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBROT:2020:4678&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Overijssel 26 mei 2020, ECLI:NL:RBOVE:2020:1855, PJ 2020/106

Rubriek: bedrijfstakpensioenfonds/vrijwillige aansluiting/wijziging
pensioenovereenkomst/dynamische incorporatie/eenzijdig
wijzigingsbeding/verjaring/procesrecht (hoor en wederhoor)

Samenvatting:

- **Casus.** Werknemer neemt deel aan de pensioenregeling van de werkgever die vrijwillig is aangesloten bij Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel (SPNG). SPNG was tot en met 2012 volledig herverzekerd. De pensioenopbouw vond vanaf 2013 plaats in eigen beheer. In dat verband werd het pensioenreglement vanaf 2013 aangepast. De werknemer vordert schadevergoeding van zijn werkgever op de grondslag van onrechtmatige daad, waarbij het standpunt was dat de werkgever de pensioenovereenkomst niet eenzijdig had mogen wijzigen door de wijzigingen die SPNG doorvoerde in het pensioenreglement één op één over te nemen.
- **Verjaring vordering tot vergoeding pensioenschade.** Bedoeld is de schade doordat de pensioenopbouw werd verlaagd, waardoor te zijner tijd de pensioenuitkeringen lager zullen worden. Verjaringsverweer van de werkgever verworpen omdat dit gezien de aard van de vordering (schadevergoeding) moet worden beoordeeld op de voet van art. 3:310 BW (verjaring 5 jaar na het bekend worden met de schade en de persoon die de schade veroorzaakte met een maximum van 20 jaar na de gebeurtenis die de schade veroorzaakte). Deze termijn vangt aan vanaf de dag waarop de schadevergoeding opeisbaar is geworden, ook indien al eerder bekend is dat de schade in de toekomst zal ontstaan en door

wie deze zal worden veroorzaakt. Het feit dat een vordering tot vergoeding van toekomstige schade kan worden ingesteld (HR 6 april 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU3784), maakt dit oordeel niet anders.

- **Verjaring vordering in verband met verhoging werknemerspremie.** Deze vordering was verjaard voor zover deze betrekking had op tijdvakken gelegen 5 jaar voor de stuiting. Onderhandelingen over pensioenschade golden niet als stuiting van verjaring (HR 9 april 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL3866), een latere stuitingsbrief wel. Het beroep op verjaring stuitte niet af op het beroep op het onaanvaardbaarheidsleerstuk.
- **Wijziging pensioenregeling.** Geoordeeld werd dat het pensioenreglement van SPNG een eenzijdig wijzigingsbeding bevatte en was geïncorporeerd in de arbeidsvoorwaarden. Er was sprake van dynamische incorporatie, omdat was bepaald dat het pensioenreglement van SPNG, met inachtneming van eventuele toekomstige wijzigingen, van toepassing zou zijn (statische incorporatie zou hebben ingehouden dat wijzigingen van het pensioenreglement niet automatisch in de arbeidsvoorwaarden zouden doorwerken). Daardoor werd niet toegekomen aan beantwoording van de opgeworpen vraag of het "Stoof/Mammoet-criterium" voor eenzijdig wijzigen van arbeidsvoorwaarden uitsluitend ziet op individuele situaties. Wel werd geoordeeld dat het voorkomen van een eenzijdig wijzigingsbeding als bedoeld in art. 19 Pensioenwet in het geïncorporeerde pensioenreglement voldoende is om aan te nemen dat een eenzijdig wijzigingsbeding als bedoeld in art. 7:613 BW onderdeel uitmaakte van de arbeidsvoorwaarden.
- **Besluit SPNG rechtsgeldig?** Omdat niet gesteld en niet gebleken was dat het besluit van SPNG tot wijziging van de pensioenregeling vanaf 2013 niet rechtsgeldig zou zijn, werd van rechtsgeldigheid uitgegaan. Overwogen werd dat indien zou zijn gesteld dat de betreffende besluitvorming niet rechtsgeldig zou zijn geweest, dat standpunt niet had kunnen worden gevolgd omdat SPNG geen partij was in de procedure zodat SPNG zich niet zou hebben kunnen verweren.

Annotatie: een mooie uitspraak waarin uiteindelijk werd geoordeeld dat de beoogde dynamische incorporatie van het pensioenreglement van een pensioenfonds in de arbeidsvoorwaarden stand hield.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOVE:2020:1855&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerecht in eerste aanleg van Sint Maarten 3 april 2020, ECLI:NL:OGEAM:2020:34
Rubriek: pensioenovereenkomst/pensioenontslagbeding/leeftijdsonderscheid/leeftijdsdiscriminatie/objectieve rechtvaardiging

Samenvatting: pensioenontslagbeding kent leeftijd 60 voor het pensioenontslag terwijl de pensioenleeftijd voor het wettelijke ouderdomspensioen is verhoogd naar 62; werknemer vindt geboden compensatie (werkgever betaalt bedragen gelijk aan het wettelijke ouderdomspensioen en premie ziektekostenverzekering) onvoldoende omdat hij zijn aanvullend pensioen eerder moete laten ingaan en twee jaar pensioenopbouw mist, waardoor het juist hoger worden. Leeftijdsdiscriminatie aangenomen omdat het pensioenontslagbeding voor jongere werknemers wel werd aangepast. Geen objectieve rechtvaardiging

omdat werkgever niet aantoont dat de aard van de werkzaamheden meebrengt dat oudere werknemers niet in dienst zouden kunnen blijven, niet aantoont waarom tijdelijke contracten niet zouden kunnen worden stopgezet en waarom korte dienstverbanden niet zouden kunnen worden beëindigd met inachtneming van het afspiegelingsbeginsel ("last in, first out"). Beroep op dwaling ten aanzien van het ontslag van de werknemer afgewezen, daar de werknemer al lang op de hoogte had kunnen zijn van de gevolgen voor zijn arbeidsovereenkomst van het verhogen van de ingangsdatum van het wettelijke ouderdomspensioen. Vordering tot betaling van schadevergoeding toegewezen (twee jaar loondoorbetaling inclusief premie voor opbouw van het aanvullend pensioen, verminderd met de betaalde compensatie).

Annotatie: de werkgever had het legitiem doel voor het leeftijdsonderscheid, het feit dat dit passend en noodzakelijk (proportioneel) zou zijn, moeten aantonen. Daarin zou de werkgever waarschijnlijk niet hebben kunnen slagen, gezien de feitelijke omstandigheden die het gerecht ter onderbouwing van het oordeel aanvoerde. De slechte financiële omstandigheden van de werkgever (negatief bedrijfsresultaat) redden hem ook niet.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:OGTEAM:2020:34&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 26 mei 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1643, PJ 2020/129

Rubriek: pensioen en scheiding/partnerpensioen

Samenvatting: partijen verplichtten zich in een samenlevingsovereenkomst over en weer als begunstigde voor partnerpensioen aan te wijzen; de ene partner doet dit, de andere niet. Geen schuldeiserterzuim omdat de niet-aanmelding niet is te wijten aan een oorzaak gelegen in het handelen van de partner die als zodanig had moet worden aangemeld. Wel toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de samenlevingsovereenkomst; vordering tot betaling van schadevergoeding nader op te maken bij staat toegewezen.

Annotatie: het is maar de vraag of sprake van schade is. Dat lijkt uitsluitend het geval indien sprake was van opbouw-partnerpensioen, zodat indien de partner als zodanig zou zijn aangewezen, recht op bijzonder partnerpensioen zou hebben kunnen bestaan indien dat uit de betreffende pensioenregeling voortvloeide (vgl. art. 1 Pensioenwet -de definitie van "partner"- en art. 57 Pensioenwet; in casu was geen sprake van geregistreerd partnerschap).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:1643&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 1/6 – 7/6

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 26 mei 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:4109, PJ 2020/125

Rubriek: schuldsanering/verzwijging pensioen

Samenvatting: verzwijging pensioen voor bewindvoerder in schuldsanering, uitstel van de ingangsdatum van het pensioen tot een datum gelegen na afloop van de schuldsanering. Tevens verzwijging van afkoop van een levensverzekering

en verzwijging van een pensioenuitkering ontvangen van een bedrijfstakpensioenfonds. Schuldsaneringsregeling terecht tussentijds geëindigd. De reden voor het verzwijgen (middelen beschikbaar krijgen voor het leggen van een nieuwe vloer in de woning in verband met longklachten) geen rechtvaardiging voor het schenden van de informatieplicht jegens de bewindvoerder en benadeling van de crediteuren.

Annotatie: het doelbewust verzwijgen van pensioeninkomsten en het uitstellen van pensioeninkomsten hield schending van de wettelijke informatieplicht jegens de bewindvoerder in de schuldsanering in en leidde tot benadeling van de crediteuren (vgl. art. 350, lid 3, aanhef en onder c en e Fw.). daarvoor bestond geen rechtvaardiging. De saniet had de kwestie van de vloer aan de bewindvoerder moeten voorleggen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:4109&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 2 juni 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:4184, PJ 2020/126

Rubriek: C-polis/advies/beroepsfout

Samenvatting: deurwaarder (GGN) maakt beroepsfout door hoger beroep dagvaarding niet tijdig uit te brengen. Het hoger beroep betrof de afwijzing van de vordering inhoudend dat in het kader van het aangaan van een nieuw dienstverband na de invoering van de Pensioenwet een bij de oude werkgever (die was gefailleerd) lopende C-polis niet premievrij had mogen worden gemaakt. Het gevolg daarvan was dat na het overlijden van de werknemer het partnerpensioen ontoereikend was. Deze vordering werd afgewezen, omdat sedert de invoering van de Pensioenwet een opvolgende werkgever een lopende C-polis niet kon voortzetten en omdat dit ook niet noodzakelijk was, omdat de waarde van de C-polis in een door de nieuwe werkgever te sluiten nieuwe verzekering had kunnen worden ingebracht door middel van waardeoverdracht. De afgewezen vordering strekte tot vergoeding van het inkoopbedrag van een pensioenvoorziening die gelijkwaardig zou moeten zijn aan de pensioenvoorziening die zou zijn gerealiseerd bij voortzetting van de C-polis. De relevante vraag was of de vordering in hoger beroep wel zou zijn toegewezen. Geen sprake van contractoverneming door de nieuwe werkgever, geen onderzoeksplicht voor de tussenpersoon naar de gevolgen van premievrijmaking, hoger beroep zou geen redelijke kans van slagen hebben gehad. De vorderingen tegen de deurwaarder werden afgewezen.

Annotatie: het hof rond af met de opmerking dat het zuur is voor de partner van de overleden werknemer dat het partnerpensioen niet adequaat bleek als gevolg van premievrijmaking van de C-polis, maar het feit dat bij de nieuwe werkgever daarin niet werd voorzien kon niet aan de tussenpersoon en de verzekeraar worden toegerekend. Dat maakte dat ook de deurwaarder die de hoger beroep dagvaarding te laat uitbracht de dans ontsprong. Ook een werknemer moet oplettend zijn ten aanzien van zijn pensioen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:4184&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 8/6 – 14/6

Rechtbank Midden-Nederland 3 juni 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:1986

Rubriek: arbeidsongeschiktheidspensioen/foutherstel

Samenvatting: terugvordering teveel betaalde aanvulling op arbeidsongeschiktheidspensioen. De pensioengerechtigde mocht er niet op vertrouwen dat de verlaging van de WAO-klasse, die in de tijd praktisch samenviel met het wijzigen van betaling via de ex-werkgever naar rechtstreekse betaling door de pensioenverzekeraar bij deze laatste bekend was. Zij had deze verlaging moeten doorgeven. Verjaring speelt geen rol omdat de verzekeraar alleen over de afgelopen 5 jaar terugvordert. De pensioengerechtigde kan zich niet oproepen dat de verzekeraar niet eerder heeft geklaagd, omdat de klachtplicht dit geval niet van toepassing is. Volledige terugvordering over de laatste 5 jaar naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. Toegewezen wordt de helft daarvan (zoals voorafgaand aan de procedure ook door de verzekeraar was aangeboden). Verrekening met toekomstige uitkeringen van arbeidsongeschiktheidspensioen.

Annotatie: de uitspraak was gebaseerd op het uitgangspunt dat het pensioenreglement de rechtspositie van de uitkeringsgerechtigde bepaalt. Een beroep op opgewekt vertrouwen gewekt op basis van flankerende correspondentie van de verzekeraar zou uitsluitend kunnen slagen indien de flankerende correspondentie op rechtsgevolg zou zijn gericht (een rechtshandeling inhield), niet als het om onduidelijke of onjuiste correspondentie ging. De uitspraak ligt in lijn van de (vele) vaste rechtspraak.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2020:1986&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 15/6 – 21/6

Rechtbank Noord-Holland 10 juni 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:4254, PJ 2020/112

Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverevening/onverschuldigde betaling

Samenvatting: nietigverklaring huwelijk na echtscheiding toegewezen op grond van na de echtscheiding gebleken bigamie; vordering tot terugbetaling van uit hoofde van partneralimentatie en pensioenverevening betaalde bedragen toegewezen.

Annotatie: een logische en terechte uitspraak. Aan alimentatie was € 96.000 betaald en uit hoofde van pensioenverevening € 429.621,55. De ex-partner woonde in Thailand. Onduidelijk blijft of de ex-partner verhaal biedt.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2020:4254&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Amsterdam 14 februari 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:872

Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverrekening

Samenvatting: vordering tot pensioenverrekening na echtscheiding in 1989 ingesteld kort na ingang van het pensioen in 2014. Beroep op verjaring afgewezen omdat de pensioenrechten als overgeslagen goed werden

aangemerkt (art. 3:179, lid 2 BW). Beroep op art. 6:89 BW (klachtplicht) afgewezen, omdat deze regeling ziet op ondeugdelijke nakoming, niet op in het geheel niet nakoming. Beroep op rechtsverwerking afgewezen omdat "enkel stilzitten" niet tot rechtsverwerking leidt en geen sprake was van onredelijke benadeling van de verrekeningsplichtige, omdat hij vanaf het bekend worden met de vordering voor de voldoening aan de vordering had kunnen reserveren. Geen onaanvaardbaarheid op grond van de omstandigheden dat de verrekeningsplichtige uitsluitend van AOW en een klein pensioen moet rondkomen en de verrekeningsgerechtigde een veel sterkere financiële positie heeft. Veroordeling tot voorwaardelijke verrekening.

Annotatie: een uitspraak die geheel in lijn van de vaste rechtspraak ligt. Ik merk (weer) op dat het argument van de "onredelijke benadeling" niet in het kader van rechtsverwerking behoort te worden beoordeeld, maar in het kader van het leerstuk van het onaanvaardbaar rechtsgevolg. Zie voor een nadere motivering mijn *Kroniek Pensioenrecht*, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, FJR 2020/32, jaargang 42, nr. 5, p. 139-148.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2018:872&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 16 juni 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1799, PJ 2020/110

Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverevening/afstand van recht

Samenvatting: Haviltex-uitleg afspraken rond echtscheiding; in de afspraak dat bij pensioeningang nader overleg zal worden gevoerd over pensioen volgt geen afstand van het recht op pensioenverevening.

Annotatie: afstand van recht berust op een overeenkomst, zodat daaraan wilsovereenstemming ten grondslag moest liggen die door de vereveningsplichtige moest worden aangetoond. Daarin slaagde deze niet.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:1799&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 22/6 – 28/6

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 13 november 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:9905

Rubriek: ondernemingspensioenfonds/wijziging pensioenreglement

Samenvatting: garantieregeling in pensioenreglement van een ondernemingspensioenfonds vervallen omdat deelnemer was gebonden aan wijzigingen van het pensioenreglement, op grond waarvan die regeling kwam te vervallen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2018:9905&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 3 december 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:10328, PJ 2020/130

Rubriek: ondernemingspensioenfondsen/wijziging pensioenreglement
Samenvatting: pensioenuitkering niet te laag in verband met omzetting VUT in TOP vanwege gebondenheid aan wijziging van het pensioenreglement van het ondernemingspensioenfonds.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2019:10328&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Zeeland-West-Brabant 15 mei 2019, ECLI:NL:RBZWB:2019:6271, PJ 2020/117

Rubriek: pensioenovereenkomst/wijziging

Samenvatting: vordering werknemer tot vergoeding van pensioenschade. Wijziging pensioenregeling; instemming door de werknemer? De kantonrechter is – voor zover instemming van de werknemer al niet uit ondertekening van het aanvraagformulier dan wel uit de gestelde waardeoverdracht zou kunnen worden afgeleid – onder de gegeven omstandigheden van oordeel dat de werkgever erop heeft mogen vertrouwen dat de werknemer heeft ingestemd met de wijziging van de pensioenregeling. Werkgever is niet tekortgeschoten in haar informatieplicht en heeft niet onrechtmatig gehandeld. Ook geen sprake van dwaling vanwege schending van de informatieplicht aan de zijde van werkgever. Vordering afgewezen. Nu de vordering in de hoofdzaak niet toewijsbaar is, moet ook de vordering in vrijwaring – zonder dat hierover een inhoudelijk oordeel wordt gegeven – worden afgewezen.

Annotatie: het betrof de overgang van een uitkeringsovereenkomst/eindloonregeling naar een premieovereenkomst in combinatie met waardeoverdracht. Omdat de werknemer een aanvraagformulier voor deelneming aan de premieovereenkomst had getekend en had ingestemd met de waardeoverdracht, werd hij geacht te hebben ingestemd. De casus en de uitspraak lijkt op de casus en uitspraak in het belangrijke CZ-arrest (HR 12 februari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK3570, PJ 2010/69 met aant. A.G. van Marwijk Kooy.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBZWB:2019:6271&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 29/6 – 5/7

Geen uitspraken

Week 6/7 – 12/7

Geen uitspraken

Week 13/7 – 19/7

Geen uitspraken

Week 20/7 – 26/7

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 21 juli 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:2272, PJ 2020/116

Rubriek:

- pensioenovereenkomst/streefregeling
- procesrecht/grievensstelsel

Samenvatting: beperking hoger beroep tot beoordeling concrete grieven, daarom geen beoordeling van het geschil in volle omvang; objectieve uitleg pensioenreglement maar geen andere uitkomst dan in eerste aanleg waar de facto Haviltex-uitleg was gevolgd, beoogd pensioen uit streefregeling niet gegarandeerd.

Annotatie: hoewel het grievensstelsel geen wettelijke grondslag heeft, werd het in deze zaak strikt gevolgd. Voor het overige is sprake van een zaak die sterk werd bepaald door de feitelijke omstandigheden die speelden. Het opnemen van een vaste rente (in casu 4%) in een streefregeling om de kosten voor de werkgever te beperken kwam vaak voor toen de rente structureel lager werd. In deze zaak had de werknemer mogelijk niet adequaat gereageerd, daar een dergelijke wijziging in beginsel niet mogelijk is zonder instemming of, bij eenzijdige wijziging, een zwaarwichtig belang.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:2272&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Amsterdam 17 juli 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:3492

Rubriek: uitvoeringsovereenkomst/toeslagen

Samenvatting: Haviltex-uitleg uitvoeringsovereenkomst (het gaat niet om louter taalkundige uitleg, maar om de betekenis die de bewoording van de overeenkomst normaal gesproken heeft in het maatschappelijke verkeer). Na einde uitvoeringsovereenkomst dient de verzekeraar voor het verzekeren van toeslagen uit het restant bedrag in depot het contracttarief te (blijven) hanteren, niet het actuele tarief.

Annotatie: het belang van de verzekeraar bij de kwestie was groot. Maar contract = contract, het had ook gunstig kunnen uitpakken voor de verzekeraar, zo werd overwogen. De vraag rijst of het logisch is dat Haviltex-uitleg wordt gevolgd, nu het gevolg van het moeten toepassen van het contracttarief niet zozeer de werkgever raakt (die de uitvoeringsovereenkomst sloot), maar de (gewezen) werknemers van die werkgever.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2020:3492&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Limburg 15 juli 2020, ECLI:NL:RBLIM:2020:5214, PJ 2020/136

Rubriek: arbeidsongeschiktheid

Samenvatting: De daartoe aangesproken schadeverzekeraar hoefde geen ruimere arbeidsongeschiktheidsdekking te verlenen dan volgens de

polisvoorwaarden, niet op grond van de redelijkheid en billijkheid en ook niet op grond van "het discriminatieverbod" en hoefde de voor de verzekering betaalde premies niet te restitueren omdat de verzekeringnemer achteraf gezien niets aan de verzekering zou hebben gehad. Een rechtsgrond voor de gevorderde publicatie van het te wijzen vonnis was niet gesteld en ontbrak.

Annotatie: zie mijn annotatie in PJ 2020/136.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBLIM:2020:5214&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 27/7 – 2/8

Gerechtshof Amsterdam 28 juli 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:2080, PJ 2020/131

Rubriek: toeslagverlening

Samenvatting: vervolg Euronext-zaak. Eindarrest na tussenarrest 23 april 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:1452. Werkgever aansprakelijk wegens tekortkoming bij de nakoming van verplichtingen uit hoofde van de pensioen- en uitvoeringsovereenkomst en illusoir maken indexatieperspectief. Niet betaalde vergoeding voor toekomstige (meer)kosten pensioenfonds gebruikt voor ongedaan maken korting. Ongelijke behandeling door het bieden van indexatieperspectief aan de actieve deelnemers voor pensioenaanspraken opgebouwd voor beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst en niet aan de gewezen deelnemers en gepensioneerden voor diezelfde pensioenaanspraken en -rechten. Veroordeling van werkgever om gelijk te behandelen. Relevante wetgeving Artikelen 19, 23 en 58 en 7:611 BW

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:2080&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 3/8 – 9/8

CRvB 6 augustus 2020, ECLI:NL:CRVB:2020:1772, PJ 2020/137

Rubriek: AOW/eigendomsrecht

Samenvatting: buiten kijf staat dat betrokkene door de verhoging van de AOW-leeftijd en de latere ingangsdatum van zijn ouderdomspensioen financieel nadeel heeft ondervonden. Er is echter niet gebleken dat de situatie waarin hij in de hier te beoordelen periode tussen 29 juni 2016 en 3 augustus 2016 verkeerde, dermate schrijnend was dat in zijn geval sprake was van een onevenredig zware last. Hiervoor is in dit geval onvoldoende dat betrokkene geld van vrienden heeft moeten lenen en in het verleden geen geld heeft kunnen sparen om het AOW-gat op te vangen. Terecht heeft de SvB bij de toetsing of sprake is van een onevenredig zware last in aanmerking genomen dat de financiële draagkracht van betrokkene en zijn echtgenote in de periode van het AOW-gat boven de bijstandsnorm voor een echtpaar uitkwam. Evenals de SvB is de Raad van mening dat het binnen de systematiek van de AOW past om bij deze toetsing uit te gaan van het gezinsinkomen gerelateerd aan het bestaansminimum. De hoogte van het ouderdomspensioen is immers afhankelijk van de leefvorm en is erop gericht dat twee gehuwde pensioengerechtigden met een volledige

verzekeringloopbaan samen het sociaal minimum voor gehuwden ontvangen (vergelijk de uitspraak van de Raad van 1 april 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:1229). In het geval van betrokkene lag het gezinsinkomen in de periode van het AOW-gat, zoals gezegd, iets boven het sociaal minimum. Van bijzondere omstandigheden op grond waarvan niettemin zou moeten worden aangenomen dat op betrokkene een onevenredig zware last is komen te liggen, is niet gebleken. De SvB heeft daarom terecht zonder verdere compensatie per 3 augustus 2016 een ouderdomspensioen aan betrokkene toegekend.

Annotatie: de verhoging van de AOW-leeftijd leidt uitsluitend tot een zodanig nadeel voor de AOW-gerechtigde dat sprake is van een inbreuk op het eigendomsrecht die door de Staat moet worden gecompenseerd als betrokkene gedurende de periode van het "AOW-gat" onder het bestaansminimum uitkomt en geen mogelijkheden heeft om dat op te vangen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2020:1772&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 10/8 – 16/8

Rechtbank Noord-Holland 22 juli 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:5522

Rubriek: pensioen en scheiding/DGA/Externe uitvoering

Samenvatting: geen recht op externe uitvoering van de rechten van de ex-partner van een DGA die pensioen in eigen beheer heeft opgebouwd binnen zijn BV, als de DGA ten tijde van de echtscheiding geen formele zeggenschap meer over de BV heeft. De voormalig DGA is dan zelf ook van het nieuwe bestuur van de BV afhankelijk voor de nakoming van zijn pensioenrechten.

Annotatie: het recht op externe uitvoering bestaat slechts als sprake is van een DGA: een persoon die bestuurder is en aandelen houdt. De vraag rijst wat geldt indien de DGA slechts minderheidsaandeelhouder is, maar wel alleen bevoegd bestuurder. Hij heeft dan wel de controle over de BV in hoedanigheid van bestuurder, maar heeft niet de controle over de AVA. In mijn visie bestaat het recht op externe uitvoering uitsluitend indien de DGA alleen bevoegd bestuurder is en een meerderheid van de aandelen houdt, zodat hij de volledige controle over de BV heeft. Deze kwestie is nog niet verijnd in de rechtspraak.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2020:5522&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 17/8 – 23/8

Geen uitspraken

Week 24/8 – 30/8

Gerechtshof Den Haag 15 juli 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:1488

Rubriek: insolventie/fiscaal/beslag

Samenvatting: op de pensioenuitkering van belanghebbende is beslag gelegd, zodat een deel van de pensioenuitkering is uitbetaald aan de beslaglegger. Belanghebbende heeft in zijn aangifte enkel het deel van de pensioenuitkering aangegeven dat aan hem zelf is uitbetaald. Voor de heffing van inkomstenbelasting wordt de volledige pensioenuitkering tot het belastbare inkomen gerekend. De omstandigheid dat beslag is gelegd op een deel van de pensioenuitkering, betekent niet dat het pensioen in zoverre niet door belanghebbende is genoten. De aanslag is dan ook op een juist bedrag vastgesteld

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

Annotatie: de ratio van deze uitspraak is dat het pensioen in fiscale zin wel degelijk door de belastingplichtige werd "genoten".

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2020:1488&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 31/8 – 6/9

Rechtbank Den Haag 13 augustus 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:7813, PJ 2020/134

Rubriek: pensioenovereenkomst/wijziging/toeslagverlening

Samenvatting: wijziging onvoorwaardelijke toeslagverlening niet mogelijk gezien het bepaalde in art. 20 Pensioenwet; beroep op onaanvaardbaarheidsleerstuk en eenzijdig wijzigingsbeding ten aanzien van de wijziging van de onvoorwaardelijke toeslagverlening afgewezen. Uitstelfinanciering voor onvoorwaardelijke toeslagverlening die eindigt bij einde deelneming aan de pensioenregeling toegestaan.

Annotatie: het past mij niet de zaak te annoteren daar ik als advocaat was betrokken.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2020:7813&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 7/9 – 13/9

Geen uitspraken

Week 14/9 – 20/9

Rechtbank Amsterdam 22 juli 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:4141, PJ 2020/156

Rubriek: pensioen en scheiding/DGA/externe uitvoering

Samenvatting: vordering strekkend tot externe uitvoering van de rechten van de ex-partner van de DGA met pensioen in eigen beheer ingetrokken zodat deze niet hoefde te worden beoordeeld; vordering strekkend tot betaling van termijn uit hoofde van pensioenverevening afgewezen omdat de BV niet over de benodigde liquide middelen beschikte om het ouderdomspensioen uit te keren op grond van het feit dat tijdens huwelijk grote onttrekkingen waren gedaan die ook ten goede

waren gekomen aan de ex-partner. Het recht op pensioenverevening bleef op zichzelf wel bestaan.

Annotatie: zie o. 4.3 tot en met 4.5. De rechtbank past de rechtspraak rond externe uitvoering, met name het onderdekkingsarrest van de Hoge Raad, analoog toe op pensioenverevening. In het kader van het leerstuk van de derogerende werking van de redelijkheid en billijkheid lijkt dat mogelijk. Maar de rechtbank lijkt de betalingsverplichting slechts op te schorten. Zodra het weer mogelijk is het pensioen alsnog (gedeeltelijk) uit te keren, dient dat te gebeuren en dienen de DGA en de ex-partner hun deel alsnog te ontvangen. Zie voor het onderdekkingsarrest (HR 14 april 2017, ECLI:NL:HR:2017:693) mijn annotatie bij PJ 2017/87.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2020:4141&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 21/9 – 27/9

Rechtbank Amsterdam 21 april 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:4632, PJ 2021/20

Rubriek: AOW/eigendomsrecht

Samenvatting: AOW-leeftijd juist vastgesteld. Inmenging in eigendomsrecht gerechtvaardigd, niet gesteld of gebleken dat eiser onevenredig zwaar wordt getroffen. Rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel niet geschonden. Terecht korting van 2% voor elk onverzekerd jaar.

Annotatie: in deze zaak was de vordering die was gebaseerd op de gestelde inbreuk op het eigendomsrecht niet feitelijk onderbouwd. De lat ligt hoog, maar zonder onderbouwing was de vordering op voorhand kansloos. Dat geldt ook voor de vordering in verband met de korting wegens niet verzekerde jaren.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2020:4632&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 15 september 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:2846, PJ 2020/143

Rubriek: pensioenovereenkomst/partnerpensioen/vrijwaring

Samenvatting: vrijwaringsvordering tegen verzekeraar strekkend tot uitkering van partnerpensioen. De inmiddels gewezen werknemer had op een keuzeformulier gekozen voor uitruil (ouderdompensioen in partnerpensioen) en hoog/laag. De gewezen werknemer overleed echter voor de pensioendatum. Daardoor bestond geen recht op partnerpensioen conform de pensioenovereenkomst (omdat slechts tijdens deelneming partnerpensioen op risicobasis was verzekerd). In de rechtsverhouding gewezen werknemer – verzekeraar kunnen op basis van een keuzeformulier geen verdergaande aanspraken ontstaan dan uit de pensioenovereenkomst volgen (het keuzeformulier kan niet worden gezien als een aanbod dat door aanvaarding door de verzekeraar tot een overeenkomst leidt, laat staan een overeenkomst die meer rechten schept dan waarop volgens de pensioenovereenkomst recht bestaat; het invullen van het keuzeformulier leidt niet tot een rechtshandeling).

Annotatie: de uitspraak lijkt mij correct, maar in de praktijk bestaat veel onduidelijkheid over het al dan niet bestaan van recht op partnerpensioen. Zo

kennelijk ook hier. De Wet toekomst pensioenen moet hierin verandering brengen.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHSHE:2020:2846&showbutton=true&keyword=pensioen>

Zie voor de hoofdzaak:

<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:GHSHE:2019:3663>

Week 28/9 – 4/10

Geen uitspraken

Week 5/10 – 11/10

Geen uitspraken

Week 12/10 – 18/10

Gerechtshof Den Haag 13 oktober 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:1969, PJ 2020/144

Rubriek: pensioenovereenkomst/streefregeling/financiering/premie

Samenvatting: vervolg van ECLI:NL:GHDHA:2018:3332 en ECLI:NL:GHDHA:2019:2455. Het hof heeft in zijn tussenarrest geoordeeld dat de wettelijke jaarlijkse affinancieringsverplichting ook voor streefregelingen geldt. Voor zover [appellant] hieruit afleidt dat op Nauta (de ex-werkgever) de verplichting rustte om zodanige aanvullende koopsommen te storten dat het streefbedrag van het eindlooppensioen van EUR 52.234,- (waarvan EUR 26.117 partnerpensioen) zou worden behaald, gaat [appellant] uit van een onjuiste lezing van het arrest van het hof. Het hof heeft geoordeeld dat op Nauta de verplichting rustte om gebruik te maken van de in 2009 door NN (de verzekeraar) geboden mogelijkheid om het dreigende pensioentekort te repareren. Deze verplichting hield in dat Nauta gehouden was om vanaf 2009 een pensioenpremie te betalen die was gebaseerd op de door NN gehanteerde (fiscaal minimale) rekenrente van (op dat moment) 4,4% en om, indien het op enig moment opgebouwde kapitaal niet meer in overeenstemming zou zijn met een tijdsevenredige affinanciering van het bij de fiscaal minimale rekenrente behorende doelvermogen, een aanvullende koopsom te storten. Een andere lezing van het arrest van het hof gaat voorbij aan het oordeel van het hof dat rekening moet worden gehouden met de fiscale minimum rekenrente, en zou de nadere vraagstelling aan NN in het tweede tussenarrest grotendeels overbodig maken. Aangezien de fiscale minimum rekenrente naar het hof begrijpt over de gehele relevante periode 4% is geweest, hetgeen neerkomt op een door NN gehanteerde (bruto) rekenrente van 4,4%, is voor de beoordeling doorslaggevend welk doelvermogen zou zijn bereikt bij een dergelijke rekenrente. De vraag of Nauta gedurende de looptijd van de pensioenverzekering in het kader van de tijdsevenredige affinanciering nog aanvullende koopsommen

had moeten storten kan, nu er geen tussentijdse wijziging is geweest van de fiscale minimum rekenrente, bij nader inzien in het midden blijven.

Annotatie: in deze slepende zaak bereikt de pensioengerechtigde uiteindelijk toch niet het doel waarop was ingezet: te weten zodanige bijbetalingen door de ex-werkgever dat de met de streefregeling beoogde pensioenen ook daadwerkelijk zullen worden bereikt op basis van bijstorting door de ex-werkgever, voor het laatst op de pensioendatum. Het hof legt de pensioenovereenkomst zo uit, dat de laagst toelaatbare fiscale rekenrente (kennelijk de rekenrente behorend bij de wettelijk toelaatbare premiestaffels) door de werkgever had moeten gehanteerd bij het berekenen van de eventueel benodigde jaarlijkse bijstorting. Kennelijk gaat het hof er van uit dat bij een streefregeling hoe dan ook het fiscale regiem voor premieovereenkomsten blijft gelden. Ook indien sprake is van "toegezegd pensioen", waardoor ook zou kunnen worden gesteld dat indien vanaf 2009 geen herkwalificatie plaatsvond, sprake is geworden van een uitkeringsovereenkomst/eindlooppensioen, waardoor het daarbij horende fiscale regiem van toepassing zou zijn geworden. Klik op de link hieronder voor de uitspraak
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2020:1969&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 19/10 – 25/10

Geen uitspraken

Week 26/10 – 1/11

Rechtbank Nood-Holland 2 september 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:8420, PJ 2020/145

Rubriek: pensioenovereenkomst/exhibitieplicht

Samenvatting: Een op artikel 843a Rv gebaseerde vordering kan alleen toegewezen indien aan alle drie in lid 1 van dit artikel gestelde voorwaarden is voldaan:

- 1) de wederpartij van degene die bescheiden te zijner beschikking of onder zijn berusting heeft, moet rechtmatig belang hebben bij inzage, afschrift of uittreksel daarvan,
- 2) de vordering moet betrekking hebben op bepaalde bescheiden en
- 3) de bescheiden moeten een rechtsbetrekking betreffen waarin de wederpartij van degene die ze te zijner beschikking of onder zijn berusting heeft, partij is. Verder moet zich geen van de volgende eveneens in artikel 843a Rv opgenomen uitzonderingen voordoen:
 - 4) hij die uit hoofde van zijn ambt, beroep of betrekking tot geheimhouding verplicht is, is niet gehouden aan de vordering te voldoen, indien de bescheiden uitsluitend uit dien hoofde te zijner beschikking staan of onder zijn berusting zijn,
 - 5) degene die de bescheiden te zijner beschikking of onder zijn berusting heeft, is niet gehouden aan de vordering te voldoen, indien daarvoor gewichtige redenen zijn en
 - 6) degene die de bescheiden te zijner beschikking of onder zijn berusting heeft, is niet gehouden aan de vordering te voldoen, indien redelijkerwijs aangenomen

kan worden dat een behoorlijke rechtsbedeling ook zonder verschaffing van de gevraagde gegevens is gewaarborgd.

Feitelijk oordeel dat voldoende stukken waren verstrekt.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2020:8420&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 2/11 – 8/11

Rechtbank Gelderland 4 november 2020, ECLI:NL:RBGEL:2020:5890

Rubriek: arbeidsongeschiktheid/slapend dienstverband

Samenvatting: werkgever op grond van goed werkgeverschap verplicht om in het kader van het eindigen van een slapend dienstverband transitievergoeding te voldoen naar aanleiding van een verzoek daartoe dat een dag voor pensionering werd gedaan.

Annotatie: de rechtbank oordeelde dat het verzoek tot beëindiging van het slapend dienstverband onder toekenning van een transitievergoeding "op tijd, net op tijd" werd gedaan. De WIA-uitkering ging eind 2018 in.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2020:5890&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 9/11 – 15/11

Gerechtshof Amsterdam 3 november 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:2930

Rubriek: pensioenovereenkomst/wijziging/toeslagverlening

Samenvatting: procedure tegen de AFM. Belang werknemers moet wijken voor zwaarwegend belang werkgever bij eenzijdige wijziging pensioenovereenkomst en uitvoeringsovereenkomst voor de toekomstige pensioenopbouw, met uitzondering voor wijzigingen die ook opgebouwde pensioenaanspraken raken. Bestaande pensioen- en uitvoeringsovereenkomst blijft in stand voor zover betrekking hebbend op opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten die niet met een CWO worden overgedragen. Zonder CWO verbiedt artikel 20 Pensioenwet wijziging van onvoorwaardelijke indexatie voor opgebouwde pensioenaanspraken van deelnemers.

Annotatie: een flinke tik op de vingers voor de AFM waar het gaat om wijziging van onvoorwaardelijke toeslagverlening. Overigens ben ik van mening dat onvoorwaardelijke toeslagverlening voor de toekomst wel kan worden gewijzigd, althans als sprake is van door invoering van de Pensioenwet onbedoeld onvoorwaardelijk geworden toeslagverlening. Zie mijn annotatie bij Gerechtshof Den Haag 21 januari 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:25.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:2929&showbutton=true&keyword=pensioen>

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:2930&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Amsterdam (Ondernemingskamer) 5 november 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:2993, PJ 2021/2 met aant. S.H. Kuiper

Rubriek: governance/medezeggenschap/adviesrecht/verantwoordingsorgaan/liquidatie/collectieve waardeoverdracht

Samenvatting: verzoek op de voet van art. 217 Pensioenwet van verantwoordingsorgaan om voor recht te verklaren dat BPF AVH een overeenkomst strekkend tot collectieve waardeoverdracht van de verplichtingen aan BPF PGB niet had mogen tekenen toegewezen. BPF AVH had het advies van het Verantwoordingsorgaan moeten afwachten. BPF AH kon in redelijkheid niet tot het besluit komen de overeenkomst te tekenen alvorens het medezeggenschapstraject volledig zou zijn doorlopen.

Annotatie: BPF AVH was van mening dat de kwestie voldoende was uitgekristalliseerd en wilde haast maken in verband met het risico van de steeds verder dalende rente.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:2993&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 16/11 – 22/11

Gerechtshof Amsterdam 10 november 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:3023, PJ 2021/3

Rubriek: arbeidsongeschiktheid/wachttijd/WIA-hiaatverzekering/premievrije opbouw

Samenvatting: WIA-hiaatverzekering is een verzekering op risicobasis die vervalt bij einde dienstverband. Geen recht op WIA-hiaatuitkering in geval van beëindiging van het dienstverband tijdens de wachttijd voor de WIA, omdat uitsluitend recht op een WIA-hiaatuitkering werd verkregen voor deelnemers aan de pensioenregeling op de datum van ingang van de WIA-uitkering. Uitleg van de pensioenovereenkomst: voldoende duidelijk bleek dat van deelnemerschap slechts sprake was indien nog sprake was van een dienstverband.

Annotatie: het betrof een procedure tegen de verzekeraar ter zake een pensioenovereenkomst die was ondergebracht op basis van een C-polis. Het hof overwoog dat zowel het pensioenreglement als de verzekeringsovereenkomst tot dezelfde uitkomst leidden. De vordering strekkend tot premievrije opbouw van ouderdomspensioen was hetzelfde lot beschoren.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:3023&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Limburg 4 november 2020, ECLI:NL:RBLIM:8678, PJ 2021/21

Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverevening/rechtsverwerking

Samenvatting: uit het enkele feit dat de vereveningsgerechtigde de vereveningsplichtige na de echtscheiding nimmer heeft aangesproken op verdeling dan wel verrekening van de gedurende het huwelijk opgebouwde pensioen, valt geen rechtsverwerking af te leiden. Enkel stilzitten levert geen rechtsverwerking op. Verder moet in acht worden genomen dat art. 3:178 BW bepaalt dat te allen tijde verdeling kan worden gevorderd. Dat de

vereveningsgerechtigde pas bij het naderen van de pensioengerechtigde leeftijd aanspraak op de verrekening maakt, is niet onredelijk of onbillijk.

Annotatie: deze uitspraak ligt geheel in lijn met vaste rechtspraak.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBLIM:2020:8678&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 23/11 – 29/11

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 24 november 2020,
ECLI:NL:GHARL:2020:9674

Rubriek: pensioenovereenkomst/streefregeling

Samenvatting: bij de werkgever die in deze zaak in rechte was betrokken gold een pensioenovereenkomst van het type streefregeling die op grond van toepassing van de PSW-2000 en de Circulaire van de Pensioen- en Verzekeringskamer van december 2000 fiscaal bovenmatig dreigde te worden. De werkgever had de streefregeling eenzijdig, op basis van een voorstel van de pensioenuitvoerder, omgezet in een premieovereenkomst. Omdat de pensioenovereenkomst van de werknemer geen eenzijdig wijzigingsbeding inhield, was eenzijdige omzetting van de streefregeling in een premieovereenkomst niet mogelijk maar diende in beginsel overeenstemming over wijziging van de pensioenregeling te worden bereikt. Toepassing van de Stoof-Mammoet leer uit HR 11 juli 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD1847, ondanks het feit dat de pensioenovereenkomst gesloten was voor de datum van dat arrest. Indien het wijzigingsvoorstel van de werkgever op zichzelf redelijk zou zijn geweest, maar de werknemer het desondanks zou hebben afgewezen, komt een nakomingsvordering in beginsel voor toewijzing in aanmerking, tenzij dat tot een onaanvaardbaar rechtsgevolg zou leiden. In deze zaak werd echter geoordeeld dat het voorstel van de werkgever tot omzetting van de streefregeling in een premieovereenkomst zonder toekenning van compensatie voor het verschuiven van de risico's van de werkgever naar de werknemer geen redelijk voorstel was. Werkgever verplicht tot betaling van schadevergoeding.

Annotatie: in de praktijk zijn veel streefregelingen waarvoor sedert 2000 de jaarlijkse affinancieringsplicht ging gelden (op grond van de PSW-2000; met de verplichting tot inhaalfinanciering in 10 jaar voor de backservice, althans bij financiering op basis van stortingskoopsommen) geruisloos omgezet in premieovereenkomsten. Dergelijke omzettingen kunnen tot compensatieclaims leiden. De bedoelde circulaire van de Verzekeringskamer is de circulaire inzake Toezicht op rechtstreeks verzekerde regelingen van 20 december 2000, nr. 1.10/2000-1250 (https://www.thijssen-pensioen-informatie.nl/local/userfiles/blog/documenten/Circulaire_VK_20_12_2000.pdf).

Zie ook de brief van de Pensioen- en Verzekeringskamer van 8 september 2004 aan het Verbond van Verzekeraars met kenmerk Tp/GvdD/2004/02750 over de toepassing van het gebod tot evenredige opbouw en financiering van (destijds) art. 7a PSW (momenteel art. 17 Pensioenwet). Interessant en ook juist is voorts het oordeel dat rechterlijke uitspraken uit hun aard ook voor het verleden gelden voor zover wetgeving wordt uitgelegd. Een bekende uitzondering op die regel vormt HR 27 november 1981, ECLI:NL:HR:1981:AG4271 inzake Boon/Van Loon (het pensioenverrekeningsarrest), waarin de Hoge Raad overgangsrecht formuleerde.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:9674&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Midden-Nederland 28 oktober 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:4695

Rubriek: informatie/informatieplicht

Samenvatting: saldo op pensioenbeleggingsrekening bij ondernemingspensioenfonds (Rabobank) na uitdiensttreding conform pensioenreglement omgezet in pensioenaanspraken; eiser wenste het saldo aan te houden tot zijn pensioendatum om eventueel van zijn verondersteld shoprecht gebruik te kunnen maken; pensioenreglement gaat voor onjuiste informatie die bovendien niet van het pensioenfonds zelf afkomstig was; daarom geen sprake van onrechtmatige daad omdat geen sprake was van onrechtmatig handelen door het pensioenfonds; ook omdat een toekomstige mogelijke schade niet als schade geldt in het kader van de onrechtmatige daad was de vordering gegrond op onrechtmatige daad niet toewijsbaar. Eiser wegens dynamisch incorporatiebeding in zijn arbeidsovereenkomst gebonden aan het pensioenreglement van het pensioenfonds. Hoewel in het algemeen de informatieplicht van het pensioenfonds zwaarder moet wegen dan de onderzoeksplicht van de werknemer, werd de toets niet uitgevoerd omdat geen sprake was van schade.

Annotatie: in deze zaak wordt een duidelijk en praktisch toetskader gehanteerd voor beantwoording van de vraag of het pensioenfonds een informatieplicht schendt: het pensioenreglement gaat vóór onjuiste informatie, in elk geval wanneer, zoals in deze zaak, die informatie niet van het pensioenfonds zelf afkomstig was. Ik neem aan dat deze overweging moet worden geplaatst in het kader van toetsing aan art. 6:2, lid 1 BW (crediteur en debiteur behoren zich jegens elkaar conform de eisen van redelijkheid en billijkheid te gedragen). Vgl. de bijzondere regeling in deze lijn van art. 7:611 BW, inhoudend dat werkgever en werknemer zich jegens elkaar als goed werkgever respectievelijk als goed werknemer dienen te gedragen. Dat het pensioenreglement vóór onjuiste informatie gaat is de vaste lijn in de rechtspraak (zie bijvoorbeeld Gerechtshof Den Haag 29 januari 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:76 waarin aldus werd geoordeeld, op grond van het argument dat met het verstrekken van informatie niet wordt beoogd een rechtshandeling te verrichten, zoals het doen van een aanbod dat door aanvaarding tot een van het pensioenreglement van het pensioenfonds afwijkende rechtsverhouding zou leiden indien de verstrekte informatie onjuist is). Onomstreden is deze strikte leer inmiddels niet meer gezien de aangenomen motie van het Tweede Kamerlid Omtzigt waarin werd opgeroepen dat wettelijk zou moeten worden vastgelegd dat verzekerden afdwingbare rechten aan uniforme pensioenoverzichten kunnen ontlenen (motie van 6 maart 2019, Kamerstukken II 2018-2019, 32 043, nr. 450). Overigens zou een dergelijke wettelijke regeling geen impact hebben voor foutieve informatie van derden, zoals in deze zaak aan de orde was.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2020:4695&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 24 november 2020,
ECLI:NL:GHARL:2020:9672

Rubriek: WWZ/Aftopping afvloeiingsregeling

Samenvatting:

- **Toetsingskader/objectieve uitleg:** voor de uitleg van de afvloeiingsregeling geldt de zogenoemde cao-norm. Deze houdt in dat aan een bepaling van een cao een uitleg naar objectieve maatstaven moet worden gegeven, waarbij in beginsel de bewoordingen van die bepaling, gelezen in het licht van de gehele tekst van de cao, van doorslaggevende betekenis zijn, zodat het niet aankomt op de bedoelingen van de partijen die de cao tot stand hebben gebracht, voor zover deze niet uit de daarin opgenomen bepalingen kenbaar zijn, maar op de betekenis die naar objectieve maatstaven volgt uit de bewoordingen waarin de cao is gesteld. Bij deze uitleg kan onder meer acht worden geslagen op de elders in de cao gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden, op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden. Ook de bewoordingen van de eventueel bij de cao behorende schriftelijke toelichting moeten bij de uitleg van de cao worden betrokken. Indien de bedoeling van de partijen bij de cao naar objectieve maatstaven volgt uit de cao-bepalingen en de eventueel daarbij behorende schriftelijke toelichting, en dus voor de individuele werknemers en werkgevers die niet bij de totstandkoming van de overeenkomst betrokken zijn geweest, kenbaar is, kan ook daaraan bij de uitleg betekenis worden toegekend (zie onder meer HR 4 mei 2018, ECLI:NL:HR 2018:678).
- **Aftoppingsregeling:** *de hoogte van de beëindigingsvergoeding wordt afgetopt op het inkomen dat de werknemer verdiend zou hebben als hij tot 65 jaar was blijven werken.*
- **Uitleg aftoppingsregeling:** duidelijk blijkt uit de tekst dat deze is gemaximeerd op het inkomen dat bij voortdoring van het dienstverband had kunnen verworven tot het bereiken van de leeftijd van 65 jaar. De tekst geeft geen aanknopingspunt voor uitleg inhoudend dat de AOW-leeftijd van betrokkenen doorslaggevend zou zijn.
- **Leeftijdsonderscheid:** de aftoppingsregeling maakt onmiskenbaar onderscheid naar leeftijd in de zin van artikel 3 onder c en e WGBLA. Oudere werknemers worden zwaarder getroffen dan jongere door de aftopping van de beëindigingsvergoeding.
- **Objectieve rechtvaardiging:**
 - *criterium voor aanwezigheid daarvan:* Hoge Raad van 24 januari 2020 (ECLI:NL:HR:2020:114). Daaruit blijkt, samengevat, dat de WGBLA moet worden uitgelegd tegen de achtergrond van de Richtlijn 2000/78/EG, die beoogt een algemeen kader te scheppen om voor eenieder gelijke behandeling in arbeid en beroep te waarborgen door eenieder effectieve bescherming te bieden tegen discriminatie op grond van (in dit geval) leeftijd. In de artikelen 3 en 7 WGBLA is het maken van onderscheid op grond van leeftijd bij het aangaan van arbeidsvoorwaarden verboden tenzij dat onderscheid objectief gerechtvaardigd is door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.
 - Geen individuele toetsing: De Hoge Raad heeft op de prejudiciële vraag of individuele toetsing moest plaatsvinden bij de beantwoording van de vraag of een regeling strijdig is met artikel 6 lid 1 van de Richtlijn 2000/78/EG inmiddels ontkennend geantwoord (HR 20 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:651).

- *Legitiem doel:* het doel van de aftoppingsregeling (redelijke verdeling van de beperkte financiële middelen voor de collectieve afvloeiingsregeling, voorkomen dat werknemers die afvloeien in een betere positie komen dan werknemers die doorwerken en voorkomen dat de regeling leidt tot vermogensvorming) werd legitiem beoordeeld, mede in verband met het feit dat tegen het standpunt van de werkgever dat sprake was van een legitiem doel onvoldoende verweer was gevoerd.
- *Passend middel:* de aftopping werd passend geoordeeld om het gestelde doel te bereiken, ondanks het feit dat voor een significant deel van de werknemers een lagere pensioenleeftijd gold dan 65, waardoor cumulatie van pensioen met de uitkering uit hoofde van de afvloeiingsregeling zou kunnen voorkomen.
- *Noodzakelijk middel:* ondanks het feit dat het pensioen eerder kan ingaan dan vanaf leeftijd 65, zodat cumulatie van pensioen met de uitkering uit hoofde van de afvloeiingsregeling kan voorkomen, gold de aftoppingsregeling als noodzakelijk middel om het gestelde doel te bereiken omdat de pensioendatum binnen in de pensioenregeling aangegeven grenzen zelfstandig kan worden bepaald, het pensioen lager is als het vroeger ingaat en de regeling voor pensioenvervroeging beruiste op extra middelen die de werkgever in het verleden beschikbaar had gesteld om vervroegde uitkering te stimuleren.

Annotatie: deze zaak betrof de Rabobank. De uitspraak ligt in lijn van eerdere uitspraken in zaken tegen ABN-AMRO. Zie HR 24 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:114. Kennelijk strandde in deze zaak de aftoppingsregeling niet op de mogelijkheid van cumulatie van vroegpensioen en de uitkering uit hoofde van de afvloeiingsregeling, omdat het vroegpensioen beruiste op een eerdere regeling voor het stimuleren van vrijwillige vervroegde uitkering door het ouderdompensioen vervroegd te laten ingaan tegen compensatie door middel van pensioenverhoging.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:9672&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Rotterdam 20 november 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:10668

Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverrekening/procesrecht (absolute bevoegdheid)

Samenvatting: vordering strekkend tot verdeling van een pensioen op grond van het pensioenverrekeningsarrest op de voet van art. 3:179, lid 2 BW aanhangig gemaakt bij de Kantonrechter omdat het totale te betalen bedrag uit hoofde van pensioenverrekening beneden de grens zou blijven opgenomen in art. 93 aanhef en onder b Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering (Rv.). Desondanks verklaarde de Kantonrechter zich onbevoegd en verwees de zaak naar de sector handel van de Rechtbank. De kantonrechter motiveerde dit oordeel vanuit de wetsgeschiedenis. De absolute bevoegdheid van de rechter wordt beheerst door het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Tot aan de herziening van dit wetboek per 1 januari 2002 bepaalde artikel 126, lid 12 Rv. dat de rechtbank de bevoegde rechter was ter zake van een verdeling. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt niet dat de wetgever deze absolute bevoegdheid heeft willen wijzigen. In de memorie van toelichting op de Aanpassingswet wordt vermeld,

dat na de bestuurlijke overbrenging van de kantongerechten in de rechtbank het takenpakket van de Kantonrechter gehandhaafd blijft (Parl. Gesch. Burg. Procesrecht, p. 258). Op grond van artikel 42 Wet op de rechterlijke organisatie (RO.) nemen de rechtbanken in eerste aanleg kennis van alle burgerlijke zaken, behoudens bij de wet bepaalde uitzonderingen. Waar het de absolute bevoegdheid van de kantonrechter betreft, geeft artikel 93 Rv. een aantal uitzonderingen op de hoofdregel van artikel 42 RO. Deze uitzonderingen omvatten geen verdelingszaken. Onder vorderingen als bedoeld in artikel 93, aanhef en onder a Rv worden geldvorderingen verstaan (MvT, Kamerstukken II 1999-2000, 26 855, nr. 3, p. 192). Onder de vordering als bedoeld in letter b van artikel 93 Rv moet ook een geldvordering worden verstaan. Ook aan de andere in artikel 93 Rv omschreven uitzonderingen kan de kantonrechter in verdelingszaken geen bevoegdheid ontnemen. Ten aanzien van de onderhavige vorderingen ter zake verdeling is dan ook de rechtbank bevoegd (ECLI:NL:GHDHA:2018:714).

Annotatie: Art. 3:179, lid 2 BW betreft het alsnog verdelen van een overgeslagen goed. Uit art. 3:178, lid 1 BW (de woorden; "te allen tijde") volgt volgens vaste rechtspraak dat dergelijke vorderingen nimmer verjaren. Ook uit de vaste rechtspraak volgend op het pensioenverrekeningsarrest volgt dat pensioenverrekeningsvorderingen in het algemeen niet verjaren en dat een beroep op rechtsverwerking in het algemeen evenmin slaagt. De "omweg" via art. 3:179, lid 2 BW om lange tijd na een scheiding alsnog een pensioenverrekeningsvordering in te stellen is daarom niet noodzakelijk. Zie voor de nuances, met name indien een pensioenverrekeningsvordering (lang) na het ingaan van een te verrekenen ouderdomspensioen wordt ingesteld, mijn artikelen *Ontwikkelingen in de rechtspraak rond pensioen en scheiding*, Tijdschrift voor Pensioenvraagstukken juni 2019, nr. 3, p. 25-36 (TPV 2019/22) en *Kroniek Pensioenrecht*, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, FJR 2020/32, jaargang 42, nr. 5, p. 139-148.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBROT:2020:10668&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba 21 oktober 2020, ECLI:NL:OGCAA:2020:485
Rubriek: pensioenovereenkomst/eenzijdige wijziging/Corona-pandemie

Samenvatting: nadat het loon van werknemer aanvankelijk was verlaagd in verband met de bedrijfseconomische gevolgen voor de werkgever van de Corona-pandemie, wijzigt de werkgever later eenzijdig de arbeidsovereenkomst van de werknemer in een nul-urencontract. Beoordeling volgens de door de Hoge Raad geformuleerde maatstaf in zijn arrest van 11 juli 2008 (ECLI:NL:HR:2008:BD1847; Mammoet/Stoof). Kort gezegd komt die maatstaf erop neer dat gewijzigde omstandigheden aanleiding kunnen zijn voor een aanpassing van de individuele arbeidsrelatie, indien: (i) de werkgever als goed werkgever in die gewijzigde omstandigheden aanleiding heeft kunnen vinden tot het doen van een voorstel tot wijziging van de overeenkomst; (ii) het door de werkgever gedane voorstel redelijk is en (iii) aanvaarding van het door de werkgever gedane redelijke voorstel in het licht van de omstandigheden van het geval in redelijkheid van de werknemer kan worden gevergd. Daarvan was in deze zaak geen sprake omdat de werkgever loonkostensubsidie ontving, niet alleen voor het loon maar ook voor de werkgeverslasten zoals af te dragen

pensioenpremie. Het betrof een werkgever in de luchtvaart. Zie ook Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba 21 oktober 2020, ECLI:NL:OGEEA:2020:486 en 487.

Annotatie: een Arubaanse Corona-uitspraak. Opvallend is dat de eenzijdige wijziging van de arbeidsvoorwaarden aan de hand van het Stoof/Mammoet-criterium werd beoordeeld. Kennelijk ontbrak in de arbeidsovereenkomst een eenzijdig wijzigingsbeding, zodat de beoordelingsmaatstaf van HR 29 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1869 niet kon worden toegepast. Uit bijvoorbeeld Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba 8 september 2015, ECLI:NL:OGEEA:2015:290 blijkt dat het leerstuk van het eenzijdig wijzigingsbeding wel onderdeel uitmaakt van het Arubaanse arbeidsrecht.

Klik op de link hieronder voor de uitspraken

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:OGEEA:2020:485&showbutton=true&keyword=pensioen>

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:OGEEA:2020:486&showbutton=true&keyword=pensioen>

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:OGEEA:2020:487&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Oost-Brabant 6 februari 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:703

Rubriek: verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen/werkings sfeer PME

Samenvatting: Toepassing Vector-arrest en Adimec-arrest. Partijen houdt verdeeld hoe de restrictie volgens uit het "*ten dienste van*"-criterium uit deze arresten moet worden uitgelegd. Naar het oordeel van de Kantonrechter brengt een redelijke uitleg van deze restrictie mee, mede gelet op en in samenhang gelezen met het gebruik van de woorden "indien en voor zover", dat wanneer de R&D-activiteit van een onderneming leidt tot de productie door die onderneming van het door haar ontwikkelde ontwerp, de aan het R&D-traject bestede arbeidsuren volledig kwalificeren (en meetellen) als specifieke Metaelektro-activiteit. De Kantonrechter volgt de werkgever (Prodrive) dus niet in haar stelling dat "ten dienste van" betekent dat sprake moet zijn van ondergeschiktheid. Gelet op de gebruikte bewoordingen in de punten 4 en 5 van het verplichtstellingsbesluit, moet ervan uitgegaan worden dat wanneer bedoeld was dat sprake moet zijn van "ondergeschiktheid" gekozen was voor het gebruik van het woord "ondersteunend". Het gebruik van "ten dienste van" lijkt hier eerder synoniem te zijn aan het in die leden gebruikte "ten behoeve van". Deze uitleg heeft ook niet tot gevolg, zoals Prodrive nog tegenwerpt, dat op die manier R&D feitelijk altijd meetelt bij de toepassing van het hoofdzakelijkheidscriterium. Wanneer binnen een onderneming sprake is van een zelfstandige bedrijfsactiviteit R&D en een zelfstandige bedrijfsactiviteit productie, in de zin van Metaelektro, gelden de aan R&D bestede arbeidsuren immers alleen als specifieke Metaelektro-activiteit wanneer de R&D-activiteiten ook daadwerkelijk leiden tot de productie van het in het R&D-traject ontwikkelde ontwerp door die onderneming. Wanneer dat niet het geval is, moet worden aangenomen dat R&D als "andere ondernemingsactiviteit" kwalificeert, met als gevolg dat de hieraan bestede arbeidsuren niet meetellen, ook niet naar evenredigheid, bij de toepassing van het hoofdzakelijkheidscriterium.

Annotatie: mij lijkt dat als "ezelsbruggetje" voor het toerekeningscriterium de vraag kan worden beantwoord of de R&D-activiteiten in beginsel ook als zelfstandige economisch en organisatorische eenheid, los van de onderneming waarbinnen deze activiteiten plaatsvinden, zouden kunnen bestaan. Anders gezegd: indien de R&D-activiteiten na outsourcing als economisch en

organisatorisch zelfstandige bedrijfsactiviteit zouden kunnen bestaan, behoeven deze niet te worden toegerekend aan de onder PME vallende productieactiviteiten. Zie de arresten van de Hoge Raad inzake *Vector* (HR 24 februari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU9889; toerekening) en *Adimec* (HR 31 januari 2014, ECLI:NL:HR:2014:215; geen toerekening). Uit het Adimec-arrest volgde dat de aan R&D bestede uren niet dienstbaar zijn aan het be- en/of verwerken van metalen wanneer wordt vastgesteld dat R&D juist tot de kern en het zwaartepunt van de bedrijfsactiviteiten hoort, zelfs in het geval dat met die "kernactiviteit" geen omzet wordt gegenereerd en de kosten daarvan worden verdisconteerd in het eindproduct (dat in die casus wel viel onder het be- en verwerken van metalen).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBOBR:2020:703&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 30/11 – 6/12

Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba 17 november 2020, ECLI:NL:OGHACMB:2020:257

Rubriek: pensioen en scheiding/pensioenverrekening

Samenvatting: pensioenverrekening kan worden uitgevoerd door een betaling ineens per de peildatum of door middel van voorwaardelijke verrekening. Indien de betaling ineens niet kan worden opgebracht, is voorwaardelijke verrekening de aangewezen methode. De rechter komt op basis van de redelijkheid en billijkheid vrijheid toe om te oordelen op welke wijze in een concrete situatie tot pensioenverrekening moet worden gekomen. Het is niet mogelijk te oordelen dat de pensioenuitvoerder het bedrag gemoeid met pensioenverrekening ineens zou moeten voldoen.

Annotatie: zeker als het om een nog niet ingegaan ouderdomspensioen gaat, zoals in deze zaak, zou betaling van het bedrag gemoeid met pensioenverrekening ineens ten laste van de pensioenuitvoerder aan de algemene middelen van de pensioenuitvoerder moeten worden onttrokken of moeten worden vrijgemaakt door (gedeeltelijke) afkoop van het ouderdomspensioen en/of het eventueel meeverzekerde partnerpensioen. Voor de eerste variant valt geen rechtsgrond aan te voeren, daar de verzekerden geen rechtstreekse aanspraak hebben op het vermogen van de pensioenuitvoerder (zij hebben slechts pensioenaanspraken of pensioenrechten; vgl. HR 25 november 1995, NJ 1995, 323 inzake Bendorp waaruit volgde dat in geval van overdracht van pensioenverplichtingen na overgang onderneming geen recht bestaat op overdracht van een evenredig deel van de overwaarde binnen een pensioenfonds). De tweede variant zou tot verboden afkoop van pensioen leiden (art. 65 Pensioenwet). Hier komt uiteraard nog bij dat de pensioenuitvoerder geen partij was bij de procedure en daarom alleen al niet zou kunnen worden veroordeeld.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:OGHACMB:2020:257&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 24 november 2020,
ECLI:NL:GHARL:2020:9910

Rubriek: fiscaal/vorderbaar en inbaar pensioen in eigen beheer/rekening-courantschuld

Samenvatting: indien een DGA een rekening-courantschuld aan zijn BV heeft waarin pensioen in eigen beheer is ondergebracht, is het pensioen in eigen beheer ook dan vorderbaar en inbaar als liquide middelen om tot daadwerkelijke uitkering over te gaan ontbreken. Het netto pensioen dient dan met de rekening-courantschuld te worden verrekend. In deze zaak was daarom terecht een aanslag loonbelasting opgelegd over het bruto "genoten" pensioen ("genoten" door middel van verrekening van het netto bedrag met de rekening-courantschuld).

Annotatie: ook uit deze zaak blijken de risico's van rekening-courantschulden voor een DGA. Indien de rekening-courantschuld is ontstaan door het gedwongen betalen van "verboden" alimentatie, wordt de belasting over de verboden alimentatie uiteindelijk gedwongen voldaan door loonbelastingheffing over het bruto pensioen in eigen beheer en verrekening van de rekening-courantschuld met het netto pensioen. De DGA betaalt dan wel de belasting over het pensioen, maar het netto pensioen is de facto uitgekeerd als alimentatie. Zie mijn bijdragen in EB 2018/5 en EB 2018/14.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:9910&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 7/12 – 13/12

Gerechtshof Amsterdam 24 november 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:3239

Rubriek: uitleg pensioenovereenkomst/pensioendatum/pensioenleeftijd

Samenvatting: uitleg van het in het kader van een pensioenontslagbeding in een arbeidsovereenkomst gehanteerde begrip "pensioengerechtigde leeftijd" op basis van Haviltex-uitleg (met dien verstande dat partijen over deze uitlegmethodiek geen geschil hadden) moet leiden tot een uitleg die er toe leidt dat de pensioendatum niet eenzijdig door één van de partijen zou kunnen worden beïnvloed; daarom werd geoordeeld dat de AOW-gerechtigde leeftijd moest zijn bedoeld. Geen aansluiting bij de mogelijkheid van pensioenvervroeging en pensioenuitstel volgens de fiscale mogelijkheden daartoe volgens het actuele pensioenreglement, omdat keuzemogelijkheden voor de werknemer ten aanzien van pensioeningang niet (mede) bepalend zijn voor de datum van het eindigen van de arbeidsovereenkomst. Geen aansluiting bij oud pensioenreglement met pensioenrichtleeftijd 62, omdat in het algemeen geldt dat een pensioenreglement niet bepalend is voor de uitleg van een arbeidsovereenkomst.

Annotatie: het oordeel van het Hof vond zijn basis in de overweging dat de werkgever had gesteld dat partijen zouden hebben beoogd de pensioengerechtigde leeftijd op zodanige wijze te regelen, dat deze niet door één van partijen zou kunnen worden beïnvloed en daarmee objectiveerbaar was. Die stelling werd niet door de werknemer bestreden en daarmee stond dit feitelijk vast. Of deze juridisch geconstrueerde werkelijkheid ook daadwerkelijk de werkelijkheid was, kan niet worden vastgesteld. Juist in die onmogelijkheid ligt de ratio van de lijdelijkheid van de rechter ten aanzien van de feiten (art. 24

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering). Het is maar de vraag of het Hof tot hetzelfde oordeel zou zijn gekomen, indien de werknemer het door de werkgever gestelde had betwist (zonder die betwisting nader feitelijk te onderbouwen met verificatoire bescheiden; een zogenaamde blote betwisting). Het oordeel van het Hof leert voorts ook maar weer eens dat het van belang is arbeidsovereenkomst, pensioenovereenkomst en pensioenreglement naadloos op elkaar te laten aansluiten, wat betekent dat bij wijziging van een pensioenreglement ook de pensioenovereenkomst en/of de arbeidsovereenkomst moeten worden herzien, althans opnieuw moeten worden beoordeeld.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2020:3239&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 8 december 2020,
ECLI:NL:GHARL:2020:10274

Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/aansluiting

Samenvatting: vervolg op Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 15 oktober 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:8464 waarin het Hof de Unis-leer van de Hoge Raad toepaste. In deze uitspraak was uitsluitend de rechtsoverweging dat de Wet Bpf 2000 niet van belang is voor het beoordelen van de rechtsverhouding tussen een werkgever en verplichte sociale fondsen uit de bedrijfstak voor de rechtsontwikkeling relevant.

Annotatie: De Unis-leer houdt in dat ook indien een werknemer slechts voor een gedeelte van zijn overeengekomen arbeidsuren feitelijk in de metaal en techniek werkzaam is, desondanks zijn volledige aantal overeengekomen arbeidsuren "meetellen" als arbeidsuren in de metaal en techniek omdat dit uit de tekst van het verplichtstellingsbesluit volgt. Zie HR 21 december 2018, ECLI:NL:HR:2018:2363 inzake Unis. Het lijkt evident dat rechtsverhouding tussen een werkgever en verplichte sociale fondsen uit de bedrijfstak volgt uit de algemeen verbindend verklaarde CAO (vaak een specifieke CAO gericht op het verplicht stellen van premieafdracht aan zo'n fonds, bijvoorbeeld een scholingsfonds).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHARL:2020:10274&showbutton=true&keyword=pensioen>

Week 14/12 – 20/12

Geen relevante rechtspraak

Week 21/12 – 27/12

Geen relevante rechtspraak

Week 28/12 – 31/12

Rechtbank Gelderland 4 november 2011, ECLI:NL:RBGEL:2020:6959

Rubriek: fiscaal/overdracht pensioen in eigen beheer

Samenvatting: overdracht pensioenverplichting in eigen beheer van de ene BV aan de andere in het kader van een herstructurering tegen fiscale waarde strijdig met belastingwetgeving (art. 3.12 lid 1 Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011), omdat de pensioenverplichtingen tegen commerciële waarde hadden moeten worden overgedragen. Eventuele vordering tot schadevergoeding tegen de adviserende accountant verjaard op grond van de 5-jarige verjaringstermijn van art. 3:310, lid 1 BW, omdat uit e-mails die meer dan 5 jaar voor het instellen van de vordering waren verstuurd al volgde dat overname tegen fiscale waarde tot een forse fiscale vordering zou kunnen leiden.

Annotatie: art. 3:310, lid 1 BW luidt als volgt: *“Een rechtsvordering tot vergoeding van schade of tot betaling van een bedongen boete verjaart door verloop van vijf jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de benadeelde zowel met de schade of de opeisbaarheid van de boete als met de daarvoor aansprakelijke persoon bekend is geworden, en in ieder geval door verloop van twintig jaren na de gebeurtenis waardoor de schade is veroorzaakt of de boete opeisbaar is geworden.”*. Aan de lange verjaringstermijn van 20 jaar werd in deze zaak niet toegekomen, omdat de schade bekend werd verondersteld vanaf de dag van verzending van de e-mails die waarschuwden voor een mogelijke fiscale vordering en bekend was dat de adviserend accountant de aan te spreken (rechts)persoon was.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2020:6959&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Noord-Holland 19 oktober 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:9718

Rubriek: medezeggenschap/instemmingsrecht OR

Samenvatting: beroep op nietigheid besluit door OR waarmee OR had ingestemd op grond dat de OR indien de werkgever in het kader van de instemmingsaanvraag juiste en volledige informatie had verstrekt mogelijk instemming met het voorgenomen besluit zou hebben onthouden afgewezen. Het betrof informatie omtrent de indexatieverwachting in een situatie waarin op aandringen van de OR aan de deelnemers aan een pensioenregeling de keuze was geboden tussen overgang naar Pensioenfonds Horeca & Catering of een verzekerde premieregeling. De werkgever had echter geen garantie gegeven (uit de zinssnede *“niemand gaat er op achteruit”* kon geen indexatiegarantie worden gelezen). Het betrof een **advies**plichtig besluit. Het beroep van de OR om reflexwerking toe te kennen aan art. 26, lid 1 WOR voor **instemmings**plichtige besluiten werd afgewezen.

Annotatie: art. 26, lid 1 WOR luidt als volgt: *“De ondernemingsraad kan bij de ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam beroep instellen tegen een besluit van de ondernemer als bedoeld in artikel 25, vijfde lid, hetzij wanneer dat besluit niet in overeenstemming is met het advies van de ondernemingsraad, hetzij wanneer feiten of omstandigheden bekend zijn geworden, die, waren zij aan de ondernemingsraad bekend geweest ten tijde van het uitbrengen van zijn advies, aanleiding zouden kunnen zijn geweest om dat advies niet uit te brengen zoals het is uitgebracht.”*. Art. 25, lid 5 van de WOR ziet op besluiten waaromtrent een ondernemer advies dient te vragen aan de OR alvorens een voorgenomen besluit in een definitief besluit wordt omgezet. Art. 26, lid 1 van de WOR kan

grofweg beschouwd worden beschouwd als een bijzondere regeling voor dwaling door de OR (vgl. art. 6:228v. BW). Art. 27 WOR geeft de ondernemer de mogelijkheid een verzoekschriftprocedure bij de Kantonrechter te voeren voor het verkrijgen van vervangende instemming, indien de OR instemming weigert. De OR kan schriftelijk een beroep op nietigheid doen van een besluit van een ondernemer die een besluit zonder de vereiste instemming van de OR neemt en kan een verzoekschriftprocedure bij de Kantonrechter voeren die er toe strekt dat de Kantonrechter verbiedt dat de ondernemer het nietige besluit niet uitvoert. Art. 27 WOR kent echter geen "dwalingsregeling". De uitspraak van de rechtbank is voor de rechtsontwikkeling relevant omdat de vraag of via reflexwerking in het kader van instemmingsplichtige besluiten een beroep op de dwalingsregeling van art. 26, lid 1WOR kan worden gedaan negatief is beantwoord.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2020:9718&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rechtbank Den Haag 24 september 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:11215

Rubriek: pensioen en scheiding/alimentatie/draagkracht/vrijwillige pensioenpremie

Samenvatting: bij het bepalen van de draagkracht voor betaling van alimentatie rekening gehouden met niet verplicht door de alimentatieplichtige te betalen pensioenpremie omdat vast stond dat de alimentatieplichtige een pensioentekort had en op het inkomen van de alimentatiegerechtigde een soortgelijk bedrag aan pensioenpremie wordt ingehouden.

Annotatie: niet wettelijk of contractueel verplicht betaalde pensioenpremie komt slechts ten laste van de draagkracht voor betaling van kinderalimentatie indien deze pensioenpremie "*niet bovenmatig*" is Rapport Expertgroep Alimentatie 2021, punt 4.5 op p. 21. In het kader van het bepalen van de draagkracht voor betaling van partneralimentatie geldt als criterium dat vrijwillige betaling van de pensioenpremie "noodzakelijk" moet zijn, "*bijvoorbeeld als sprake is van een onvolledig pensioen*" (Rapport punt 12 op p. 35). Dat voorschrift werd in deze zaak toegepast. Het Rapport werkt het noodzakelijkheids criterium op p. 35 als volgt uit: "*Slechts die premie die recht geeft op een, gezien het inkomen, redelijke oudedagsvoorziening/nabestaandenpensioen komt voor aftrek bij de vaststelling van de draagkracht in aanmerking. Aansluiting kan worden gezocht bij de situatie zoals die bestond tijdens huwelijk/samenwoning. Indien partijen toen een dergelijke premie nodig achtten en betaalden, is het in beginsel redelijk dat de onderhoudsplichtige na het uiteengaan daarmee doorgaat. Bij de afweging kan ook een rol spelen dat de onderhoudsplicht in beginsel eindig is.*". Reparatie van pensioenbreuk als gevolg van pensioenverrekening of pensioenverevening is in beginsel uitgezonderd: "*De premie voor een oudedagsvoorziening, gesloten omdat men een deel van zijn pensioen vanwege pensioenverrekening dan wel - verevening mist, wordt in beginsel niet als noodzakelijke last beschouwd.*". Tot slot stelt het Rapport omtrent premies voor lijfrenten ter compensatie van een pensioentekort dat deze in bepaalde omstandigheden ten laste van de draagkracht voor betaling van partneralimentatie kunnen komen (punt 86, p. 53).

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2020:11215&showbutton=true&keyword=pensioen>

Gerechtshof Den Haag 22 december 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:2384

Rubriek: bedrijfstakpensioenfondsen/mededingingsrecht

Samenvatting:

- Naar Nederlands recht (de Wet Bpf 2000) kan verplichtstelling ook zelfstandigen omvatten;
- Artikel 101, eerste lid VWEU en artikel 6, eerste lid Mw betreffen het mededingingsrechtelijke verbod op kartelvorming. In de zaken *Albany*, ECLI:EU:C:1999:430; zaak C-219/97, *Drijvende Bokken*, ECLI:EU:C:1999:437; en zaak C-115/97, *Brentjens*, ECLI:EU:C:1999:434) oordeelde het HvJ EU dat verplichte deelneming aan bedrijfstakpensioenfondsen voor werknemers geen kartelvorming en daarmee geen inbreuk op het Europese mededingingsrecht inhoudt;
- De artikelen 102 en 106 VWEU staan er niet aan in de weg dat de overheid een bedrijfstakpensioenfonds een exclusief recht verleent om in een bedrijfstak een aanvullende pensioenregeling te beheren omdat daarmee een dienst van algemeen economisch belang wordt geboden;
- Een verplichtstellingsbesluit dat zich richt op zelfstandigen valt buiten het bereik van art. 16 Mw omdat de "pensioenuitzondering" van dat artikel zich slechts richt op verplicht gestelde pensioenregelingen voor werknemers;
- In *Pavlov*, ECLI:EU:C:2000:428 oordeelde het HvJ dat verplichtstelling van een beroepspensioenregeling voor werknemers behorend tot een bepaalde beroepsgroep niet mogelijk is op grond van een overeenkomst die niet tot stand komt op basis van collectieve onderhandelingen tussen werkgevers- en werknemersorganisaties.
- In *FNV Kiem*, ECLI:EU:C:2014:2411 oordeelde het HvJ EU dat indien een werknemersorganisatie mede namens zelfstandigen onderhandelt, de werknemersorganisatie in dat kader als ondernemersvereniging handelt, zodat een overeenkomst strekkend tot verplichte deelneming aan een pensioenregeling niet op basis van onderhandelingen tussen werknemers- en werkgeversorganisaties tot stand komt, maar omdat de werknemersorganisatie als ondernemersvereniging handelt juist wel door het Europeesrechtelijke mededingingsrecht wordt bestreken (art. 101, lid 1 VWEU);
- Indien sprake is van schijnzelfstandigen wordt wel namens werknemers onderhandeld;
- De overeenkomst die ten grondslag ligt aan het Verplichtstellingsbesluit, valt voor zover het zzp-schilders betreft binnen de werkingssfeer van artikel 101, eerste lid VWEU en artikel 6, eerste lid Mw omdat de werknemersorganisatie die over de overeenkomst onderhandelde als ondernemersorganisatie fungeerde, maar heeft niet de strekking om de mededinging te beperken en heeft ook geen merkbare gevolgen voor de vrije mededinging (te toetsen aan de hand van de uitvoerings- en beleggingskosten, niet aan de hand van de totale premie omdat tegenover de premie na aftrek kosten pensioenaanspraken staan) zodat deze overeenkomst niet in strijd komt met het VWEU;
- Het feit dat zelfstandige schilders die hun diensten vanuit een rechtspersoon aanbieden niet onder de verplichtstelling vallen, maakt niet dat sprake is van verboden discriminatie (de betreffende stelling was niet onderbouwd).

Annotatie: de stand van de rechtspraak is na deze uitspraak dat verplichte bedrijfstakpensioenfondsen voor werknemers in loondienst (waaronder begrepen schijnzelfstandigen) weliswaar als "onderneming" gelden voor de toepassing van het Europese mededingingsrecht, maar geen inbreuk maken op het kartelverbod en de vrije mededinging niet onwettig beperken, omdat met de verplichtstelling een algemeen economisch belang wordt gediend. Zowel de pensioenregeling als de pensioenuitvoerder mogen verplicht worden voorgeschreven. Verplichte pensioenregelingen kunnen ook voor werknemers in dienst van vrije beroepsbeoefenaren worden opgezet, mits de verplichtstelling berust op een overeenkomst tussen werkgevers- en werknemersorganisaties binnen de beroepsgroep (niet op het besluit van een beroepspensioenvereniging). Onduidelijk blijft of ook de pensioenuitvoerder verplicht zou kunnen worden gesteld, omdat deze vraag niet speelt en daarom nimmer aan de rechter is voorgelegd (bij verplichte beroepspensioenregelingen is immers uitsluitend de pensioenregeling verplicht gesteld maar kan de uitvoerder in vrijheid worden gekozen, zij het dat de beroepspensioenregeling voor alle gebonden vrije beroepsbeoefenaren en werknemers bij dezelfde pensioenuitvoerder moet worden ondergebracht). Voor zelfstandigen geldt blijkens deze uitspraak dat ook zij tot aansluiting bij een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds kunnen worden gedwongen, waarbij geldt dat de werknemersorganisatie die hen vertegenwoordigde in dit kader handelde als werkgeversorganisatie (dat geldt kennelijk ook in verband met zelfstandigen zonder personeel). Indien DGA's zijn uitgezonderd leidt dat niet tot verboden onderscheid (vgl. overigens wel HR 13 juli 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA6231 inzake Thuiszorg Rotterdam/PGGM, waarin een directeur werkzaam via een management-BV als "gewone" werknemer werd aangemerkt en bij PGGM diende aan te sluiten). Kortom, zowel voor werknemers in loondienst als zelfstandigen die niet als DGA werkzaam zijn kunnen verplichte pensioenregelingen worden opgezet, of binnen het vrije beroep ook de pensioenuitvoerder dwingend kan worden voorgeschreven is niet beslist in de rechtspraak (maar er lijkt geen reden te zijn waarom ook dat niet zou kunnen, als de wetgever dat zou wensen). In het kader van het nieuwe pensioencontract dat voortvloeit uit de Pensioenakkoorden van 2019 en 2020 wordt de kwestie mogelijk weer in de volle breedte opnieuw aan de rechter voorgelegd, omdat de toets of met verplichtstelling van dat nieuwe pensioencontract een algemeen economisch belang wordt gediend dat inbreuk op de vrije mededinging rechtvaardigt opnieuw zal moeten worden uitgevoerd. Getoetst moet worden of de overeenkomst die aan een aanvraag tot verplichtstelling ten grondslag ligt naar de strekking de vrije mededinging beperkt en of die beperking merkbaar effect heeft, en zo ja of daarmee een sociaal belang wordt gediend.

Klik op de link hieronder voor de uitspraak

Rechtbank Den Haag 30 januari 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:702

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:702>

Gerechtshof Den Haag 22 december 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:2384

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHDHA:2020:2384&showbutton=true&keyword=pensioen>

Rubriek:
Samenvatting:
[Klik op de link hieronder voor de uitspraak](#)